This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

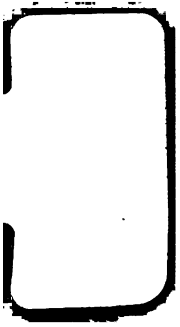

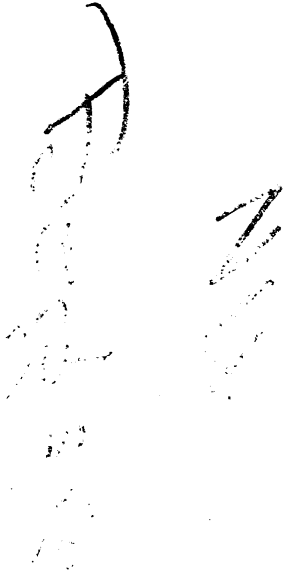

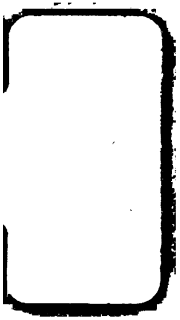

372416

VILHELM BERGSØE

UNDER PALMER OG PINIER

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
MDCCCCV

UNDER PALMER OG PINIER

UNDER PALMER OG PINIER

AF

VILHELM BERGSØE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1905

DG. No.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
372416
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1906 L

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

FØRSTE KAPITEL

Middelalderen i Rom. — Kunstnerliv. — Trattoriet. — Quattro nazioni og dets Herligheder. — Evangelista og gamle Alessio. — Hvorledes vi dengang talte Italiensk. — Café greco. — Vandringer paa Kampagnen. — Tarantelbakkerne. — Hvorledes Romerne opfatter Naturen. — Det døde Rom. — Romerske Villaer. — Limonadesælgeren. — Romerske Osterier.

HVAD der i hine skønne Ungdomsdage gjorde Rom saa tiltrækkende, var det Skær af Middelalder, som hvilede over den hellige Stad, og som i Forbindelse med Fortidens storladne Minder satte baade Følelsen og Fantasien i uafladelig Bevægelse.

„Hvor man træder i Rom, træder man paa et Minde," sagde Gregorovius en Dag til mig, og der var vel ingen, der som hin store tyske Historiker var inde i Roms romantiske Middelalder. Men Middelalderen var i hine Dage endnu ikke forsvundet, den drog sig som et halvt gennemsigtigt, fantastisk Slør hen over de syv Høje, og med Sandhed kan det siges, at ingen

By i hele Europa var saa langt tilbage i Nutidens Kulturliv, som den evige Stad.

Stirrede man fra Pincios eller Janiculums Højder ud over Byen, saa' man ingen rygende Fabriksskorstene, hørte ingen Larm af hvæsende Maskiner, man øjnede kun et forvirret Kaos af Kirkekupler, Klokketaarne, middelalderlige Murtinder, og spredt mellem disse laa de henrivende romerske Villaer, med deres skinnende Kasinoer, deres blomstrende Pragt og kvidrende Fugle. Ingen hvæsende Sporvogne fo'r gennem Gaderne. Ingen elektriske Blus blændede Øjet, og som et uhyre Fremskridt var Korso netop i de Dage blevet belyst med Gas, medens hele det øvrige Rom svøbte sig i et Mørke, der kun afbrødes af enkelte, fjernt fra hinanden staaende Lygter, omtrent som de gamle Tranlamper hos os.

Det mindede om Middelalderen. De talrige Kirker og Klostre, de uafladelige Processioner af Munke og syngende Præster, de tavse Ligtog, hvor den døde paa en aaben, forgyldt Baare bares af Sted af sorte Hættebrødre, fulgt af syngende Munke og bedende Præster, hvis Vokskerter lyste svagt i den mørke Nat, medens Smaadrenge løb frem og tilbage langs Toget for i Papirskræmmerhuse at opfange det Voks, der

dryppede fra de hellige Lys. — Alt var Middelalder.

Og saa Tiberen! Hvor var det Liv, som rørte sig dernede, dog middelalderlig trods det 19de Aarhundrede.

Den gamle Færge i Ripettaen, en tro Kopi af Noæh Ark, fo'r langsomt frem og tilbage langs det svære Tov, hvortil den var befæstet, og som Drivkraft brugtes kun Strømmen. Det samme gjaldt om Belisars Vandmøller, store Flydebroer, hvor Strømmen satte de tunge Hjul i Bevægelse og hvor Melet maledes paa Kværne af samme Konstruktion, som i det 12te Aarhundrede. Fiskerne nede ved Ponte S. Angelo fangede de smaa Fisk, hvis Svømmeblærer giver Sølvglansen til de romerske Perler, ganske paa samme Maade som deres Forfædre. En stor Vippe med et Rejenet for begge Ender bevægedes af Strømmen langsomt op og ned, og Fiskerne havde kun den Ulejlighed at tømme det. Ude i Trastevere hamrede Smede, Snedkere og Skomagere paa samme Maade som paa Benvenuto Cellinis Tid, og Paven læste sin Messe og uddelte sin Velsignelse paa samme Maade som Gregor den Store havde gjort. Hvor dejlig i al sin Umiddelbarhed var hele dette Liv!

Uden for Rom spærrede den store, blomstrende

Kampagne for al europæisk Invasion, og inde i Rom spærrede Propagandaen alle Fremskridt i Videnskaben, Politikken og Litteraturen; thi det gjaldt jo om at holde Middelalderen i Live. Hvor irriterende dette kunde være for Romerfolket, som ønskede frisk Luft og nye Ideer, saa var denne Afspærring for alle ydre Indtryk dog en lykkelig Gave for os Nordboer; thi intet forstyrrede os i det daglige Arbejde, og med Ungdommens hele Friskhed, med al dens Modtagelighed nød vi de underfulde Syner, som Folke- og Kirkelivet dengang tilbød den fremmede. Lad os da se, hvorledes Kunstnerlivet dengang udfoldede sig i Rom.

Naar Solen sendte sine første Straaler hen over Monte Pincios Myrte- og Stenegelunde, naar Isskallen løsnede sig fra de svære Kæmpekaktus og de klare Dugperler dryppede ned fra Palmernes Toppe, da rejste Kunstneren sig fra sit Leje; thi for ham begyndte Dagen tidlig, det gjaldt jo om at drage Nytte af Tiden.

Saa vandrede vi da af Sted til en eller anden af de smaa hyggelige Kafeer, som laa spredt i Via felice og dens nærmeste Omegn. Her tog man Plads ved et af de smaa Marmorborde, hvor man gerne traf en eller flere gode Bekendte, og snart efter bar den flinke caffettiere

Servicen frem, bestaaende af Kaffe, Hvedebrød med usaltet Smør, og for de mere velhavende et Par Spejlæg, alt for en Betaling, der var saa ringe, at den i høj Grad svarede til den Situation, hvori vore Portemonnæer i Reglen befandt sig.

Havde man saa endt dette frugale Maaltid, vandrede Videnskabsmændene til Forum eller Vatikanet, Kunstnerne til deres Værksteder, hvis det ikke netop var Scirocco, thi da holdt man Fridag; men det kan jo ikke nægtes, at der den Vinter var megen Scirocco i Rom, navnlig paastod „tykke Petersen" og hans Ven den glade Farmaceut, at den omtrent blæste hver anden Dag.

Saa arbejdede Kunstnerne i deres Studier, modtog Kunstelskeres Besøg, men sjældent desværre Bestillinger, og naar Skuddet fra Engelsborg forkyndte, at Klokken var tolv, tørrede Bloch sin Pensel, medens Bissen og Runeberg dækkede deres Figurer med vaade Klude, og saa gik det af Sted til Dagens Hovedmaaltid, der for de fleste tillige var en Hovedbegivenhed.

I Nærheden af Via Tritone øjnede de sultne med Glæde det Stræde, hvor Trattoriet laa, og som bar det meget passende Navn „Vicolo Galinaccio" (Kalkunstræde), skønt det gik som

med Sneppen i Studenterforeningen, man saa' den i Loftet, men sjældent paa Bordet.

Uden for en Glasdør af tvivlsom Renhed hilsede den altid smilende Evangelista os i skinnende hvid Trøje, dito Forklæde og en Papirshue, der sad meget koket paa hans kulsorte Haar. Indenfor var allerede den gamle Opvarter Alessio i vims Travlhed med at bære den dampende Suppe eller Makaroni rundt til Gæsterne; men han gjorde stedse en venlig Grimace til os Nordboer, thi vi var altid meget sultne Folk og dertil gode Betalere, selv om flere af os forlangte maanedlang Kredit.

Naar man saa havde taget Plads paa de lave Straastole ved det lange Bord, begyndte man altid med et Par smaa Forberedelser, først borede man sin Jerngaffel gennem flere Lag af Servietten, hvilket altid frembragte tre kulsorte Ringe paa denne, og naar man saaledes havde faaet sin Gaffel nogenlunde renset, skænkede man en Slurk Vin i Glasset, snurrede det rundt og slog saa hele Sjatten hen ad Gulvet med et lydeligt Klask. Jeg tror nok, at denne Skik skrev sig fra, at man ikke kunde være sikker paa, at Glassene var skyllet i Køkkenet; men en Arkæolog forklarede mig med stor Alvor, at det var en Skik, som havde holdt sig fra den

antikke Tid, hvor man ofrede de høje Guder en Drik, inden man selv tog fat.

Næppe var Bordet fuldtallig besat af Danske, Svenske, Norske og Finlændere, før Evangelista kom farende med en alenlang Spiseseddel, hvorpaa der stod et halvt Hundrede Retter; men det gik med disse som med saa meget andet Humbug i Rom, syv eller otte af dem kunde man til daglig faa, men Resten var Skueretter, som tog sig prægtig ud paa Papiret, men som dog epikuræiske Ganer aldrig kom til at smage.

Trattoriets Navn var „quattro nazioni", til Ære for de fire nordiske Nationer, som daglig gav det Næring, og hvis man tror, at den Næring, som Trattoriet til Gengæld gav os var daarlig, tager man storlig fejl. Den var kun mager for dem, hvis Pengepung befandt sig i samme Tilstand, de mere velhavende kunde derimod faa fuldstændig lukulliske Retter, saasom Harepindsvin, Vildsvinesteg, stegte Blæksprutter, ristede Frøer; men de fleste holdt sig dog til det fortræffelige Kød, som Kampagnens Lam og Okser førte til Rom.

For dem, der var nødt til at spare, bestod Retterne i Reglen af Makaroni eller „Fritto misto", en hakket Blanding af Nyrer, Lunge, Lever og andre mindre ædle Dele, og endelig

spillede „Manzo bollito“ (kogt Oksekød) en saa overvejende Rolle, at det i sanitær Henseende blev en temmelig farlig Sag, at leve af dette til daglig. Hemmeligheden var nemlig den, at Oksekødet Dagen i Forvejen blev lagt i Vand, som tog al Kraft og Saft fra det i Løbet af Natten. I dette Vand blev saa Kødet kogt til Suppe, og de Trevler, som blev tilovers, serveredes under Navn af „Manzo bollito al sugo“, det vil sige kogt Oksekød med lidt Sauce, der bestod af Plat-de-Menagens-Indhold, som man forsøgte at gøre mere velsmagende ved Hjælp af Løg, saa at man med en nogenlunde stærk Fantasi kunde indbilde sig, at man spiste en Boeuf.

Trods dette spillede det kogte Oksekød dog Hovedrollen ved vore frugale Maaltider, og naar Bloch skulde betale, kiggede han med en tungsindig Mine ned i sin Portemonnæ og sagde sukkende: „Det er dog ogsaa Satans med de mange, mange Penge!“ Men da han havde slaaet igennem med sin „Samson i Trædemøllen“ og havde faaet det Eibeschützske Legat og Bestilling paa „Prometheus“ fra Kongen af Grækenland, blev han Stormand mellem Kunstnerne og forlangte daglig en duftende „bistecca“, som fik hans Kollegaer til at blegne af Misundelse.

Til Retterne serveredes dels „vino dolce“, dels „vino asciutto“, det vil sige sød eller sur Vin, og de nysankomne styrtede sig altid over den første, men kom dog snart paa bedre Tanker, naar de havde taget Opiumsdraaber en Uges Tid.

Den, der skænkede Vinen, var den evigglade Evangelista, en ung, smuk Fyr, som paastod, at han var en af de tusinde fra Marsala, og som viste os, at han bar Garibaldis Portræt og de italienske Farver indsyet i et hemmeligt Rum paa sin Skjorte. Alessio var derimod god Katolik, men alligevel gode Venner med Evangelista, og sjældent har jeg set Mage til Opvartning som den, gamle Alessio var i Stand til at præstere. Ude fra Køkkenet kom han farende som en Stormvind med fire eller fem fulde Suppetallerkner balancerende paa venstre Haand, medens han med højre rev Servietterne til Side og placerede Suppen for Gæsterne. Højst mærkelig var den Hukommelse, som denne gamle Fyr var i Besiddelse af. Han kendte ikke alene paa en Prik alle de Retter, som stod paa den lange Spiseseddel, men han kunde tillige Priserne paa enhver af dem og huskede, hvad hver af de halvhundrede Gæster havde forlangt under Maaltidet. Med en Tungefærdighed, som

søger sin Lige, remsede han saa til Slutning Regningen op, lagde den sammen i Hovedet, og der var aldrig saa meget som en Bajocco for meget eller for lidt. Men heri satte han ogsaa sin Ære, og da Bloch en Dag lod ham høre, at han vist havde beregnet ham noget for meget, fo'r den Gamle som en Raket hen imod Bloch, ruskede ham dygtigt i Haaret og raabte: „Jeg snyde! oh Signore! sig ikke det en Gang til," og det gjorde Bloch heller ikke.

Kunde Alessio huske Navne paa alle Retterne, saa kunde vi Nordboer til Gengæld sjældent komme ud af det, og da det italienske Sprog er rigt paa nærstaaende Ord af modsat Betydning, kom der ofte Fejl, som bragte Forvirring i gamle Alessios ellers saa rolige Hoved.

„Dammi un bacio" (Kys), raabte en Dag en af Kunstnerne, som vilde have Lammesteg (abacchio), og gamle Alessio sendte ham et arrigt Blik, idet han fo'r ud i Køkkenet. Men værst af alle var dog Bloch, som dengang havde været saa kort Tid i Rom, at han endnu ikke havde faaet Øret op for Sprogets Finesser.

Naar han saaledes bestilte „fazzoletti", (Lommetørklæder) for „fagioletti" (Bønner) og endte med at forlange „fanciulletti" (Smaabørn), saa blev

gamle Alessio saa gal i Hovedet, at man godt kan forstaa, at han rykkede Bloch i Haaret.

Var Blochs Ordforraad end ringe, saa var der enkelte Sætninger han havde bidt Mærke i, og til disse hørte Correggios bekendte Ord: „Anch'io sono pittore"; men at han skulde anvende dem i Trattoriet havde ingen af os tænkt.

Saa skete det en Dag, at der blev serveret nogle duftende, ristede Kartofler, og Bloch raabte til Alessio: „Da mi cartoffoli!"

„Si signore, subito!" svarede Alessio og kom et Øjeblik efter tilbage med Artiskokker (carciofi) kogte med Hvidløg i Olie.

„Non questo! fa male!" sagde Bloch, hvormed han mente, at den Gamle havde taget fejl. Alessio saa' forvirret paa ham og svarede: „Non signore! fa bene." I det samme bad en af Kunstnerne paa Italiensk om ristede Kartofler, og nu greb Bloch Ordene og raabte efter den bortilende Alessio: „Anch'io sono patata" (ogsaa jeg er en Kartoffel) til stor Forbavselse for Alessio, som drejede sig i Døren med sit sædvanlige „Si signore!" under alles jublende Latter. Men Bloch vendte sig til mig og sagde paa sin rolige Maade:

„Jeg véd ikke, hvorfor de lér ad det, jeg har jo aldrig sagt, at jeg kunde Italiensk."

Naturligvis vekslede baade Gæsterne og Retterne med de skiftende Aarstider; men naar Fasten kom, fik Trattoriet en Form, som mindede os om, at vi levede i et katolsk Land. Ved Drapperier blev Trattoriets store Rum delt i to mindre — et til venstre, hvor der stod skrevet „Cuccina magra“ (mager, d. v. s. Fasteanretning) og et andet „Cuccina grassa“, hvor de kunde faa Kødspiser, som havde faaet Dispensation af den hellige Fader. Ved denne Lejlighed kom der en ny Ret, som Romerne kun ser i Fasten, men som for os Nordboer var ligesom en Landsmand, hvem man elsker i Udlandet, medens man ikke bryder sig videre om ham i Hjemmet. Det var Klipfisken, Katolikkernes Fasteret. Men saa løjerligt det klinger, blev dens tørre Kød stadig søgt af os Nordboer, og naar vi nød vor „baccalà“ med smeltet Smør og Kartofler, drømte vi os i Hjemmet.

Naar Fasten var forbi og den varme Foraarssol vældede ud over Roms Haver og Vigner, kom der ogsaa Liv i den ellers saa magre Spiseseddel. Duftende Jordbær fra Nemisøens Bredder, grønne Mandler, Kirsebær, Figener og saftige Pærer erstattede Vinterens tørre Æblekage, og paa denne Aarstid var Trattoriet et sandt Epikuræum, hvor man for en ringe Penge

fik de Frugter, som herhjemme maa betales i dyre Domme.

Naar Middagsmaaltidet var endt, kom Evangelista frem med to Kasser, som indeholdt noget han kaldte Cigarer; men naar jeg tænker tilbage paa dem, farer en Gysen igennem mig, og jeg begriber ikke, hvorledes det gik til, at man dengang kunde ryge saadanne Kvalmepinde som dem, den pavelige Fabrik leverer. Der var kun to Slags: „cigari scelti" (udsøgte Cigarer) og „cigari forti" (de Nationale kaldte dem „Cavour"), nogle lange, tynde Stilke, der syntes rullede af Skraatobak, og som var saa faste, at de havde et Straa igennem sig for at skaffe dem fornøden Luft. Med saadan et Uhyre i Munden vandrede man da af Sted til „Café greco" for at nyde sin Eftermiddagskaffe og tale med de af Landsmændene, der havde Raad til at spise hos „Lepre Spillmann" eller den franske Kok, og kunde man saa liste sig til en lille Likør, gjorde man det gerne, thi oven paa de sædvanlige romerske Middage havde man hyppigt en Følelse af, at man ikke var rigtig mæt.

En Dag kom der stort Røre i Lejren. En god Ven havde sendt os en Flaske Sherry cordial, og stor var Glæden over, at denne danske Drik havde fundet Vej til Rom. Flasken blev taget

frem, forevist, men saa kom Knuden. Ingen af os ejede en Proptrækker og ingen vidste, hvad en Proptrækker hed paa Italiensk; thi der propper man ikke Flaskerne med Kork men blot med en Bomuldstot vædet i Olie. Camerieren blev kaldt ud, og da ingen kendte det forløsende Ord, gjorde en af Kunstnerne en Bevægelse med højre Haand, som om han fra neden af trak en Flaske op. Da klaredes camerierens Ansigt og med det sædvanlige Udbrud: „subito Signore", fo'r han ind i Kafeen og kom kort efter tilbage med en — Klystersprøjte. Saaledes kan Fingersproget misforstaas.

Efter Middag tog man atter fat paa Dagens Arbejde, der for mig bestod i Ekskursioner, snart ad Via Appia til Kampagnen, snart til det øde Ruinkvarter, hvor Romerrigets sunkne Rester frembød en Mangfoldighed af Dyr og Planter, alle saa ny, alle saa ukendte, at Timerne gled bort, som havde de været Minutter.

En Dag fortalte Bissen mig, at han langt ude i Kampagnen paa nogle tørre, græsbevoksede Bakker havde fundet den berygtede italienske Tarantel. Jeg tvivlede derpaa; thi denne frygtede Edderkop, der spillede saa stor en Rolle i Middelalderen, fandtes kun i det sydlige Italien, særlig i Omegnen af Tarent; men da Middel-

alderen, som jeg alt har viist, strakte sig over Rom og dens Omegn, besluttede jeg selv at undersøge Sagen, og en smuk Vinterdag vandrede jeg ud til Tarantel-Bakkerne i Følge med Bissen og Runeberg.

Til min Overraskelse viste det sig, at Bissen havde Ret, og nu tog jeg fat paa en Række Undersøgelser, som afgav Grundlaget for min senere Afhandling om Tarantelen og Tarantismen i Middelalderen. Jeg skal ikke her dvæle ved disse Undersøgelser, der gav det Hovedresultat, at Tarantismen i Forbindelse med dens Danseepidemier var en Malariafeber, for hvilken man gav Tarantelen Skylden, men blot gøre opmærksom paa det sælsomme Faktum, at Malarien virkelig skyldes Stikket af et Insekt, idet Malariamyggen nu til Dags er traadt i Stedet for Middelalderens Tarantel.

Hyppigt maatte jeg alene vandre ud til disse høje, fortørrede Bakker, i hvis stenede Jord Tarantelen gravede sine tommelange Rør, og naar jeg laa der i Færd med mine Undersøgelser, havde jeg ingen andre Tilskuere end de store, graa Okser, de glubske Abruzzerhunde og enkelte Hyrder, som kom for at spejde, hvad den ensomme Vandrer foretog sig.

En Dag kom imidlertid to Fyre til Hest og

med lange Rifler over Skuldrene. De bandt deres Heste ved et Gærde, steg op ad Bakken og spurgte i en truende Tone om, hvad jeg bestilte dér. De var saa lurvede og havde saadanne Diavolo-Ansigter, at jeg for første Gang blev alvorlig bange; men da jeg i det samme havde fanget en Tarantel og gik hen imod dem med denne store, spraglede Edderkop sprællende i Glasset, udstødte de et Rædselsraab og fo'r med en saadan Hast ned ad Bakken, at den ene nær var faldet over den anden. Fra dette Øjeblik af vidste jeg mig sikker. Jeg havde stadig en levende Tarantel i et af mine Glas, og hver Gang nogen kom mig for nær, rakte jeg Glasset imod ham og Virkningen var altid den samme. Saa stor er Overtroen endnu i Italien.

I øvrigt er det mærkeligt, hvorledes Romerne og Kampagnens Beboere opfatter Naturen. For dem er alt ondt eller giftigt, om det saa er Blomsternes Duft. „Puzzo di fiori" (Blomsterstanken) kalder de den krydrede Duft, der ved Foraarstid hviler over Kampagnen, og i deres Værelser har de kun Tøjblomster, de andre faar Plads paa Altaner eller Gesimser. Naar Solen synker, hyller Romeren sig i sin Kappe helt op til Øjnene; thi Aftenluften er giftig og fører

Malaria med sig. Hvad Under da, at saadanne Dyr som Tarantelen, Skorpionen og de fingerlange Tusindben anses endnu farligere end selve Hugormen. Denne Tro deles af høje og lave, thi Naturlivet er en lukket Bog for den romerske Befolkning. For mig havde denne Overtro den uheldige Virkning, at jeg for en Del maatte standse mine Undersøgelser over Tarantelen; thi min ellers saa elskværdige Værtinde erklærede mig en Dag rent ud, at hvis jeg ikke hørte op med „at drive Trolddom", maatte jeg flytte, og saaledes gik det til, at jeg ingen Lejlighed fik til en direkte Undersøgelse over Tarantelens giftige Bid.

Men foruden Kampagnen er der to andre Lokaliteter i Rom, som frembyder en særlig Interesse for en Naturforsker. Den første er, som jeg alt har omtalt, Ruinkvarteret, hvor der under de omstyrtede Murrester, i de mørke Hvælvinger og i den yppige Vegetation færdes en Række af mærkelige Insekter, lige fra Ægyptens hellige „Scarabæ", som triller sin Kugle, Sindbilledet paa Jorden, mod Øst, og lig en Sisyphus ikke skyr de stejleste Højder, indtil de saakaldte „Spøgelser", nogle lange skindmagre Insekter, som naar de falder ned fra Buskene paa det mest skuffende ligner en vissen

Kvist, indtil de pludselig som ved et Trylleri spærrer 6 magre Ben ud, stolprende af Sted for at undgaa deres Forfølgere. I Ruinerne lever Hærskarer af mørke Skyggebiller, hvoraf nogle ligesom Elverpigerne er hule i Ryggen, og med dem drev de romerske Gadedrenge en særegen Sport. Naar de havde fanget tilstrækkelig mange af disse tommelange Insekter, klæbede de en Stump Voksstabel paa Ryggen af dem, tændte den og lod saa Dyrene vandre ind i de mørke Gange og Hvælvinger, indtil de forsvandt som lysende Perler. Det kaldte Drengene at lade Skarnbasserne (baccarozzi) gaa i Procession, og da de sorte Præster og Munke ved Aftentid foretager sig noget lignende, forstaar man, hvorfor de har faaet Øgenavnet „baccarozzi".

En ganske særegen Tiltrækning frembød det mægtige Kolosseum, thi her kunde man studere Gladiatorernes Kampe og Kapucinermunkenes Fasteprædiken sammen med de syv Hundrede Blomsterarter, som dækkede den ældgamle Ruin med Farver og Grønt, hvorunder en talrig Hærskare af Insekter førte et fredeligt Liv, medens Sommerfuglene boltrede sig hen over de duftende Blomster.

Men skønnest af alt var dog de romerske Villaer med deres blomsterrige Haver, deres

skyggefulde Lunde og de store Engdrag, der i Villa „Borghese“ næsten antager Kampagnens Karakter. Her borede Termitterne deres Gange i de hule Træer, her strakte Æskulapsnogen sig i Solskinnet, medens de store Firben som grønne Smaragder fo'r hen over de hvide Murflader for at snappe en letsindig Flue, som havde undgaaet de store citrongule Edderkoppers senestærke Væv. Her var et Mylder af sjældne Planter og mærkelige Træer, kort sagt, disse Villahaver var et sandt Paradis for Naturforskeren, men desværre ikke saa lidt bekostelige; thi al Jagt i dem var jo forbudt, og mangen blank Paolo maatte jeg derfor overlade til Opsynsmanden for at kunne jage i Fred.

Naar man saa, træt og udmattet af den lange Vandring og det hede Solskin, atter kom ind til Rom, hvor var det da velgørende at møde disse skinnende hvide Telte, hvor Limonadesælgeren har sine Glas svømmende i et Bassin, der fyldes af Vandledningens krystalklare Vand, medens hans Hylder dufter af bugnende Citroner. I en Haandevending har han skaaret en af disse itu, presser med en lille Kværn Saften ud i Glasset, sætter Sukker til og holder det under den blanke Straale, — et saadant Glas krystalklart Citronvand betaler man med

omtrent fem Øre, medens det for den vansmægtende mindst var en Krone værd.

Men Mennesket lever ikke af Vand alene, i det mindste ikke i Rom, og det fik man tydelig at mærke, naar Klokkerne havde ringet deres Ave Marie og Solguden i sin luerøde Vogn sænkede sig ned i Havet bag ved Peterskuplen. Da kastede Kunstnerne for anden Gang deres Mejsel og Palet. Bloch tørrede sin Pensel og én for én saa' man dem vandre af Sted, forsvinde i mørke Stræder og Gyder, hver ad sin Kant, men for atter at samles, naar man efter nøje Udvalg havde skaffet sig den Aftensmad, som skal bøde noget paa Middagens Magerhed.

Der findes i Rom nogle Handlende, som fører Navn af „Pizzicagnolo", hvilket lyder adskilligt stoltere, end det vi kalder Spækhøkere hjemme hos os, og man maa tilstaa, at de romerske „Pizzicagnoloer" i alle Henseender staar over deres Kollegaer herhjemme. Alene Varernes Arrangement i de store, stærkt belyste Vinduer vidner om en betydelig Smag og Opfindsomhed. Her staar Pyramider af Oste under sirlige Guirlander af forskellige velsmagende Pølser; Skinkerne ligger paa store Fade, garneret med Blomster og Grønt, og Tunfisken svømmer i sin Olie lige saa glad, som om den dykkede

i Middelhavets Vande. Alt er saa renligt og skinnende hvidt, lige fra Marmordisken til det Forklæde, som udgør „Pizzicagnoloens“ Uniform, og Varerne serveres med en Hurtighed og Høflighed, som vi ikke kender til herhjemme. Det vanskeligste er Valget; thi her er saa mange gode Ting samlede, at Tanken let kommer i Forvirring. Men „Pizzicagnoloen“ hjælper En hurtigt over Vanskelighederne, idet han med stor Tungefærdighed fremhæver fire eller fem af sine bedste Varer, som særlig tiltalende for en Epikuræers Gane.

Paa et stort Vindrueblad faar man først en lille Klat nykærnet Smør, derpaa nogle Skiver Skinke, som ikke giver dem fra Bayonne noget efter, saa et Stykke saltet Tunfisk og endelig to friske Æg, som man med stor Forsigtighed anbringer i sine Baglommer, hvorpaa man vandrer af Sted under stadig Frygt for at møde en eller anden lystig Landsmand, som i sin Uvidenhed kunde falde paa at give En et venskabeligt Puf.

Nu styrer man af Sted til en Grønthandler, hvor man køber et Hoved Salat, som man skyller dygtigt af i den nærmeste Fontane, og til Slutning vender man sig til den gamle Kone, som sidder tæt ved Osteriets Dør, drejende paa

en Jerntromle, som belyses af en sagte, knitrende Kulild. Tromlen indeholder Kastanier, hvilke hun ligesom Katten rager ud med sine Fingre, saa gloende, at man er nær ved at brænde sine egne derved, og naar man nu inde i Osteriet kan tiltuske sig nogle Mandler og Figener, saa har man et Aftensmaaltid saa velsmagende, som nogen Fyrstes, især naar det spises med den Appepit, som en halv Dags Faste medfører.

Osterierne var dengang spredt over hele Rom; men det var en hel Videnskab at finde dem, hvor der skænkedes den bedste, uforfalskede Vin — Druer fra Albano, Grotta Ferrata Marino eller Monte Fiascone. De første fandtes især i Trastevere, hvor Osterierne særlig søges af jævne Borgerfolk og Haandværkere med deres Familier, medens „Monte Fiasconen", som er en fin og dyr Vin, skænkedes i „Palombella" tæt ved Pantheon, „Dame-Osteriet" som Holbech spottende kaldte det, fordi det jævnligt besøgtes af de skandinaviske Damer, naar de en Aften vilde slaa sig løs.

Det romerske Osteriliv gaar langt tilbage i Tiden. Der findes endnu et, som bærer Goethes Navn, et andet, som er opkaldt efter Thorvaldsen; men de fleste har ganske simple Folkenavne, saasom „Bøflen", „den sorte Kat" eller „Gift-

blanderen", hvilket sidste Navn hidrørte fra en Vært, som leverede daarlig Vin, men hurtig blev erstattet af en anden, som førte uforfalskede Varer.

Hvis man ved de romerske Osterier tænker sig store oplyste Haller med smaa Marmorborde og kjoleklædte Opvartere, saaledes som de nu findes under Navn af „Liquoristaer", tager man storlig fejl. De søgte Osterier laa gerne i en eller anden Smøge, hvor man styrede hen vejledet af en Laurbærgren, der svajede frem og tilbage under Lampen, hvorunder det uundgaaelige Madonnabillede fandtes. Indgangen var gerne en Glasdør, og naar man kom ind i det store Rum, forvirredes man af det Mørke, som herskede derinde; thi Hallen havde i Reglen ingen Vinduer, og hele Belysningen kom fra en stor Olielampe, som osede under Loftet, og som af og til blev fyldt med den samme Olie, som anvendes til Salaten.

Naar Øjet lidt efter lidt havde vænnet sig til det Halvmørke, hvori alt var indhyllet, saa' man langs Væggene nogle uhyre Tønder stablede oven over hverandre. I Baggrunden skimtede man Værtens hvide Hue, belyst af den udgaaende Køkkenild, og saa tog man Plads ved nogle lange Borde af tommetykke Planker,

foran hvilke der var anbragt fastnaglede Bænke, som i Reglen bestod af en eneste Planke. Lidt efter lidt fyldes Hallen af de mest forskellige Skikkelser. Hyrder og Bønder fra Kampagnen, Haandværkere fra Trastevere og Smaahandlende fra de nærmeste Gader placerer sig ved de lange Borde, medens der i Reglen var indrømmet Skandinaverne et særegent Bord, som udmærkede sig derved, at der her fandtes Salt, Peber og nogle smaa Servietter af meget tvivlsom Renhed. •

Naar man havde faaet sine Æg stegt i Asken, Salaten tillavet og udbredt sit Indkøb paa det medbragte Papir, fandt der gerne en lille Tuskhandel Sted, omtrent som naar Drengene i Skolen bytter Smørrebrød, og samtidig hermed satte den joviale Vært de blinkende Foglietter paa Bordet med en Mine, som om han vilde sige: „Drik kun, der findes ikke bedre Vin nogetsteds i hele Rom.“

Og heri havde han i Reglen Ret, thi naar den første Fogliet var drukket, forandrede hele Rummet sig. Det var ikke længere nogen gammel, mørk Knejpe, Lampen i Loftet blev til en skinnende Sol, paa de fyldte Fade sad Fauner og Nymfer, og den tykke Vært gled os forbi som Silén med Vedbendkransen om Haaret. Der

kom Guld, Glans og Sol over det hele, Ordene strømmede frisk og frit, Latteren klang som hele Salver, skæmtfulde Ord og muntre Historier afløste hverandre, og naar man endelig vandrede hjemad, havde man en Følelse af, at Rom var gaaet tilbage til Oldtiden; thi undertiden var det meget vanskeligt at finde den Dør, hvoraf man var gaaet ud, muligvis fordi Huset, ligesom Kolosseum, havde vendt sig.

Ja, i de romerske Osterier kunde man frit og uhindret le og spøge med hverandre. Der var jo ingen Romer, som forstod et levende Ord af, hvad vi sagde; men vilde man spøge med dem, skulde man dog være meget varsom, især naar Spøgen havde den kvindelige Del af deres Selskab til Genstand.

En Aften var vi kommet langt ud i Trastevere, ud i et af disse ægte Haandværkerosterier, som sjælden søges af fremmede, og hvor vor Nærværelse derfor vakte mere end sædvanlig Opsigt. Vi mærkede straks, at vi ikke var saa velset dér, som i de Osterier, hvor vi var Stamgæster; men vi fik da et Bord for os selv, og nu klang Latteren og Spøgen frit som ellers. Ved Siden af os var der et andet Bord, hvor et Par Romere havde taget Plads med tre sær-

deles smukke og livlige Faustinaer, som ikke syntes at dele det Mishag, hvormed de mandlige Romere havde betragtet os.

Der udspandt sig lidt efter lidt et stumt Øjensprog mellem de tre Skønne og et Par af Kunstnerne; men da den glade Farmaceut syntes, at dette stumme Øjensprog blev kedeligt i Længden, vendte han sig pludselig mod en af de Skønne, og som en stor overgiven Frø kvækkede han imod hende i Haab om derved at vække hendes Opmærksomhed. Men Sagen tog en anden Vending end den gode Apoteker havde ventet. I et Nu rejste den ene Romer sig, bleg af Raseri, Kniven funklede i hans Haand, og med et Spring, som var han den mest letbenede Frø af Verden, hoppede Farmaceuten tværs over Bordet og styrtede ud af Døren med en saadan Hast, at Ruderne klirrede gennem hele Lokalet. Fra den Aften tog den glade Farmaceut ikke mere ud til Trastevere, men holdt sig til „Palombella“ og de mere elskværdige Danske.

Det var ikke saa sjældent, at det sidste Glas gav Anledning til det første Knivstik, saaledes som jeg allerede har beskrevet det i mit Værk over Rom. Men selv blandt Skandinaverne kunde

den ellers saa overgivne Bakkus blive drillevoren og sætte Folk revolutionære Ideer i Hovedet.

Jeg mindes saaledes en Aften i Buffalo, hvor Holbech ganske imod Sædvane havde samlet de fleste af Skandinaverne, hvorover han følte sig ikke saa lidt stolt; thi hans Tanke med „Dydsforeningen" var egentlig den, at sætte den „Skandinaviske" i Skygge, noget, som dog ikke lykkedes ham.

Der var den Aften kommet en liflig Vin fra „Grotta Ferrata", og Stemningen blev ved Nydelsen af den særdeles overgiven, ja næsten kaad. Tale, Sang og bizarre Indfald fløj over Bordet som gnistrende Raketter, og Laget blev muntrere og muntrere, alt eftersom de tømte Foglietters Antal tiltog. Kun Holbech sad stille og alvorlig, som en Herkules, for Enden af Bordet. Han var ikke vant til denne støjende Latter blandt sine ellers saa tavse Elever, og flere Gange skottede han betænkelig til Døren; men hans Værdighed som Præsident holdt ham endnu tilbage. Endelig hørte man et nærliggende Kirkeur slaa elleve rungende Slag, og nu rejste gamle Holbech sig uden at sige et Ord, og langede ud efter sin Kunstnerhat og Kappe, som hang bag ved ham.

Ved at se ham gøre denne Bevægelse, raabte Kjellberg:

„Du bliver! Du faar ikke Lov til at bryde Laget.“

Dette var at tage Holbech paa hans allerømmeste Sted; thi som Præsident havde han naturligvis Lov til at hæve Gildet, naar han vilde, og han svarede derfor kun:

„Aah Sludder!“, hvilket var mere sandt end høfligt, og med disse to Ord forlod han Osteriet; men da fo'r den ellers saa gemytlige Kjellberg op i et Raseri, som jeg ikke havde tiltroet ham, og idet han hævede sin Fogliette højt i Vejret, raabte han til os andre:

„Det måste jag ovilkorligen säga, — det var oforskämt af Presidenten!“

I det samme huggede han Foglietten ned i Bordet, hvor den splintredes i tusinde Stykker, saa at Vin og Blod flød hen over Dugen. Nu blev der et stort Røre i Lejren, Kjellberg blev ved at rase, saa at vi andre havde ondt ved at faa ham forbundet, og da vi endelig fik ham ud paa Gaden, var han kommet saaledes i Krigshumør, at han aldeles umotiveret gav sig til at raabe:

„Viva la libertà! viva Garibaldi!“

Selv Fontana Trevis Brusen kunde ikke overdøve disse Frihedsraab, og da man i Rom har Lov til at raabe med alt muligt mellem Himmel og Jord, undtagen med Frihed og Garibaldi, saa varede det ikke ret længe, før der frem af Mørket dukkede et Par Gendarmer, som paa en mindre venskabelig Maade tog Kjellberg under Armen og bad ham følge med til Monte Citorio, hvilket vil sige det samme, som at han vilde komme til at tilbringe Natten i en fugtig Kælderhvælving, hvor han kunde raabe paa sin Frihed, saa meget han lystede.

Nu var gode Raad dyre, og vi forestillede paa det mest indtrængende de to Gendarmer, at Synderen var fremmed, og at han som Følge deraf ikke havde kendt Virkningen af en ægte „Grotta Ferrata"; men Gendarmerne var ubønhørlige, Kjellberg skulde arresteres.

Da trak jeg en Scudo frem og lod den, som tilfældig, falde paa Stenbroen med en klingrende Lyd. Den ene af Gendarmerne bukkede sig, tog den op og saa' paa mig med en spørgende Mine. Jeg pegede paa hans Lomme, og nu gled der et forstaaende Smil hen over hans martialske Ansigt; han vekslede et Par Ord med sin Kammerat, og et Øjeblik efter havde vi

atter Kjellberg under Armen og fulgte ham lige til hans Dør, hvor han forsvandt med de Ord:

„Ta' mig Faen! Men det måste jag ovilkårligen säga, — det var oforskämt af Presidenten."

ANDET KAPITEL

Naar Tiberen stiger. — Den romerske Jul. — Kirken S. Maria in Aracœli. — Julegildet i den skandinaviske Forening. — Befanafesten. — Karnevalet før og nu. — Maskeballet i Teatro Argentina. — Paaskefesten. — Peterskirkens Illumination. — La Girandola. — Foraaret holder sit Indtog.

NAAR man en solvarm Sommerdag ser Tiberen glide blank og lydløs af Sted, kun krusende sin Overflade i smaa Hvirvler under Ponte Sisto eller Ponte S. Angelo's antikke Brobuer, tager den sig saa tam og uskyldig ud, at man ikke fatter dens rasende Vælde, naar den, som et fra Bjergene nedsendt Uhyre, strømmer ud over sine Bredder for at sætte det halve Rom under sine gullige Bølger.

For at dette skal ske, kræves der tre Ting: „At Vinden sætter Middelhavets Bølger op i Tibermundingen, at Sneen paa Bjergene tøer, og at de tykke Sciroccoskyer brister ud i øsende Skylregn.“ Det er meget sjældent at disse tre Faktorer støder sammen, men naar det sker,

vandrer Tiberens Bølger fra Ripettaen op imod Korso, for i ganske enkelte Tilfælde at naa til Foden af Monte pincio.

Den berygtede Scirocco, hvorved man forstaar Søndenvinden, frygtes meget af Romerne, som i Reglen befinder sig meget ilde under dens fugtige Paavirkning; for den fremmede er den derimod ikke ubehagelig, den svøber sig som en lun Kappe om Ens Lemmer, og det er først senere at den, ligesom hos Romerne, bringer Hovedpine og Feber; men næsten altid bringer den Regn, og det ofte med en saadan Voldsomhed, at man tvinges til at holde sig hjemme.

Vi havde netop faaet en saadan Scirocco, som paa tredje Dag gjorde mig til Fange i Hjemmet; men da jeg henad Aften længtes efter at se nogle Landsmænd, eller dog i det mindste nogle danske Aviser, tog jeg Mod til mig og traadte ud i en Regn, om hvis Heftighed man ikke gør sig nogen Forestilling herhjemme.

De store, lune Draaber slog igennem min Paraply, Vandets Rislen fra Trinitá dei monti naaede ned over Spanske Trappe, og da jeg kom til Korso, begyndte jeg at blive gennemblødt.

Den skandinaviske Forening laa dengang i Via dei Pontefici, en mørk og smal Gade, som

fra Korso løber ned mod Ripetta, der atter gaar langs med Tiberen. Jeg fortsatte min Gang og naaede snart Palazzo Corea, hvor Foreningen havde sit Lokale tæt op til August's forfaldne Mausoleum. Da jeg kom op, traf jeg ikke et eneste Menneske. Ingen havde haft Mod til at vove sig ud i et saadant Vejr, ja selv Lamperne syntes at lide af Scirocco, thi de brændte døsig og mat, medens Regnen uafbrudt slog mod de utætte Vinduer. Der var sjældent uhyggeligt deroppe den Aften, men da jeg ikke i flere Dage havde læst de danske Aviser, tog jeg fat paa en noget forkrøllet Bunke, og snart efter havde jeg ved Mindet om Hjemmet ganske glemt baade Rom og dens øsende Vande. Da hørte jeg pludselig ude fra Gaden en underlig skvulpende Lyd, og til denne føjede sig snart en forvirret Raaben og Skrigen, en Flytten og Tumlen med Tønder og Fade, og pludselig kom Kustoden farende ind med de Ord: „Oh, Signore, Tiberen stiger."

I første Øjeblik fattede jeg ikke, hvad han mente, jeg sad jo højt oppe i en ellers tør Gade, og at Tiberen skulde komme op paa første Sal for at forstyrre mig i min Aftenlæsning var dog for meget, og jeg svarede derfor ganske rolig:

„Lad den stige, hvad kommer det mig ved!“
Han saa' forbavset paa mig og spurgte:
„Vil De blive her i Nat?“

Jeg gik hen til Vinduet, og nu gik det pludselig op for mig, at jeg vist maatte se at komme hjem snarest mulig, thi Gaden havde forvandlet sig til en gul, svulmende Flod, som snart jog en mægtig Bølge fremad, snart atter trak sig tilbage for at sende en ny Bølge, som naaede endnu højere op end den første. Nede fra Gaden hørte jeg Raaben og Skrigen, Larm af tunge Genstande, som skaffedes af Vejen, og pludselig saa' jeg Flodbølgen naa Foreningens Port og løbe ind i den indre Gaard.

I en Hast fik jeg Tøjet paa, og fulgt af Kustoden naaede jeg Porten, som allerede stod under Vand. Et Par Rørstole, som han havde søgt at redde, opførte en lystig Ringdans, og da der ikke var andet at gøre, traadte jeg ud i Tiberen og naaede mit Hjem i en Tilstand, som bragte min gamle Værtinde til Højdepunktet af Forskrækkelse.

Ustandselig som et Fossefald strømmede Regnen ned den hele Nat, og den næste Formiddag kom Bissen op til mig og fortalte, at Vandet havde naaet Pantheon. Vi fulgtes ad derned, og her nød jeg det sjældne Syn at se Pantheon's

Kuppel spejle sig i Tiberens gule Vand, som stod et Kvarter op over Gulvet. Pantheon saa' ud som en eneste uhyre Kugle, hvori Altere og Gravmæler viste sig i fordoblet Skikkelse. Det er et Syn, som sjældent forundes nogen fremmed; men jeg har for saa vidt været heldig, idet jeg paa mine trende Rejser naaede at se en af Tiberens største Oversvømmelser, og det største Udbrud af Vesuv, som har fundet Sted i det sidste Aarhundrede.

Fra Pantheon fortsatte vi Vejen forbi de gamle Fiskehaller ned mod Ghetto, og alt som vi vandrede ned mod Flodlejet, blev Vandet højere og højere; men vi var saa betaget af Synet og saa gennemblødte af Regnen, at vi ikke agtede derpaa. Endelig naaede vi Ponte Sisto, og herfra havde vi et Skue, som jeg ikke saa let skal glemme. Haverne paa Tiberøen og langs Flodens tvende Bredder stod helt under Vand, kun de større Træer og Orangebuske ragede endnu op, saa at det saa' ud som om Flodens graagule Vand bar guldgule Citroner og rødmende Oranger. Floden væltede sig fremad som en rivende Fos, store Hvirvler, kransede med Skum, dannede sig snart hist, snart her, den ældgamle Bro rystede under vore Fødder, og medens vi saa' ud over den rasende Flod, kom oprevne Træer, sønder-

brudt Tagværk, druknede Okser og alskens Bohave drivende i rasende Fart, indtil de maledes i Stumper og Stykker i de mægtige Hvirvler, som opstod der, hvor Vandet pressedes sammen mellem Tiberøen og de antikke Bropiller.

Inde fra Ghetto lød Kvinders Skrig og Mænds Raaben. Her stod de gamle faldefærdige Rønner med deres Ydermure lige ned i den rasende Strøm. Høje Hvin og Forfærdelsens Skrig blandede sig med Flodens skummende Brusen, og med ét styrtede en af disse gamle Rønner ud i Tiberen med et Brag, som et Øjeblik overdøvede alt andet, selv Skrigene inde fra Ghetto.

Det var den første Breche, som Tiberen skød i Ghettos Udenværker; men det varede ikke ret længe, før vi saa' et andet Hus vakle, Murene bristede og med et øredøvende Plask fulgte det sin Forgænger. Nu saa' vi, at der var alvorlig Fare paa Færde, thi Gendarmer og Soldater ilede til fra alle Kanter, og vi forlod Broen; thi hvor solidt end disse gamle Antikens Mesterværker er byggede, har den rasende Tiberstrøm dog brudt en af dem, og ingen kunde vide, om ikke Ponte Sisto kunde falde paa at blive Ponte Rotto inden Aften.

Stadig højere og højere steg den vrede Flodgud op i Roms Gader og Gyder. Alle Vegne

herskede den største Forvirring, og nu saa' vi fladbundede Baade komme drivende, ført af Gendarmer, som paa lange Rør bragte Føde- og Drikkevarer op til Ghetto's fortvivlede Beboere. Hele Dagen vedblev Floden at stige til stor Forfærdelse for de Handlende; men henad Aften hørte Regnen op, Maanen brød frem af de sønderrevne Skyer, og den næste Dag var intet andet tilbage af Tiberen, end et gult, stinkende Slam, som gjorde det umuligt for Fodgængere i de første Dage at færdes i de af Floden hjemsøgte Kvarterer.

* * *

Rom er ikke alene Kirkernes men ogsaa Kirkefesternes By. Hver Kirke, hvert Kloster har sin Helgen eller Helgeninde, hvis Navnedag fejredes ved Illuminationer, Processioner, Kirkemusik og pragtfuld Udsmykning af de respektive Altere. Pavens Navnedag og den Dag, da han vendte tilbage fra Gaëta, samt den hellige Peters og Pouls Dag gik i Spidsen for alle disse Kirkefester, som nu ganske vist er ophørt, men hvorom Mindet bevares hos enhver, der i hine pavelige Dage har besøgt Rom. De fejredes alle med den mest overdaadige Pragt, og man skulde derfor tro, at Kristi Fødselsdag (Il natale) maatte

overtræffe de andre i Udfoldelse af hele den Pragt, som er den katolske Kirke ejendommelig, og Nordboen bliver derfor noget forbavset, naar han ser, at den romerske Jul glider saa temmelig ubemærket forbi og langt overtrumfes af Nytaarsfesten, hvor man besøger Slægt og Venner, medførende rige Gaver, medens man i Julen nøjes med at forære hinanden smaa Kager af Sukkergodt, blandet med Piniens mandellignende Kærner.

Heller ikke yder Kirken noget synderligt for at fejre en Fest, der hos os griber store og smaa med den mest levende Bevægelse, og Butikkerne, der hjemme hos os straaler med Tusinder af Blus og deres rige Udfolden af Varer, ser her ud som ellers, tarveligt belyste og tidlig lukkede. Kun i Kirken Aracæli, der ligger til venstre paa Kapitolinerbjergets Top, mindes Julen paa en Maade, som er mere katolsk end opbyggelig. Kirken, som er indviet til Guds Moder, staar i disse Dage i sin fulde Pragt. Altrene lyser, Viraksdampene bølger gennem Kirken, og Kristusbarnet, „il Bambino", er udstillet i sin guldstukne Kaabe oversaaet med Perler og Juveler. Kronen lyser paa dets Hoved, Diamanter blinker, Smaragder og Safirer funkler En i Møde, kort sagt, det er ikke noget naturtro Billede af det lille fattige Barn, som svøbtes i Klude og

kun havde en Krybbe til Vugge; men alligevel er Bambinoen en Guddom, som den fattige Romer ærbødigt bøjer sig for, naar den i en af Pavens forgyldte Kareter køres gennem Gaderne for at helbrede en syg, eller skaffe en Barselkvinde snarlig Forløsning.

Men er Bambinoen en Pragtgud, væsentlig bestemt for at hjælpe de velhavende Romere og for at skaffe Kirken en rigelig Indtægt, saa findes der i et af Sidealtrene en Opstilling, som hos Nordboerne fører Tanken hen paa et Vokskabinet, medens den hos de troende Sydboere, særlig hos Børnene, vækker sand og oprigtig Andagt. Hele Scenen i Betlehem er her fremstillet i naturlig Størrelse. Man ser Joseph med Æslet, — og et virkelig Æsel er det, med rigtige Haar — Madonna med Barnet paa sit Skød, tilbedt af Markens vandrende Hyrder, og over det hele lyser en Julestjerne, saa stor som en lille Maane. Tæt ved Alteret tjener et Bord som Talerstol, og fra denne improviserede Tribune prædiker det ene Barn efter det andet Juleevangeliet, omringet af stærkt interesserede Mødre og begejstrede Tanter, medens Mændene er saa kloge at holde sig hjemme. Disse Børneprædikener varer hele Julen igennem under stor Tilstrømning baade af Romere og fremmede; men

denne Kirkefest er egentlig ogsaa den eneste, som minder Nordboen om, at Julen er kommet.

Det er i det hele for Nordboen vanskeligt at forsone sig med den Tanke, at det virkelig er Jul. Medens Sneen glimter i hans fjerne Hjemland, medens Isen binder de skvulpende Vande, spænder Himlen her sit mørkeblaa Telt hen over den evige Stad, og Solen skinner med en Varme, som var man midt i April hjemme hos os. I Villaerne og paa de gamle Ruiner er der fuldt op af Blomster, alle Træer staar med deres mørkegrønne Løv, Fuglene synger, og den milde, foraarsfriske Luft bølger hen over Citroner og Oranger, — hvor kan det være muligt, at man er i Slutningen af December?

Medens Skandinaverne til daglig levede et spredt Nomadeliv, samlede Julen den hele Flok i Foreningens gamle Lokale med Bravo i Spidsen som Hyrde. I den sidste Uge før Jul havde baade Damerne og Kunstnerne haft saare travlt med at smykke Foreningens Lokaler, som til daglig frembød et mere end tarveligt Skue. De ellers saa nøgne Vægge, hvor man til daglig saa' et Par store Reliefs af Thorvaldsen og hans Danserinde i Baggrunden, var nu prydet med snedækkede Vinterlandskaber, malet af danske, svenske og norske Kunstnere i Forening. Danser-

inden løftede sin spæde Fod i en Niche af mørkegrønne Laurbær, og langs alle Vægge saa' man Kranse og Festons snoet af Vedbend og Laurbær, smykket med Juletidens Roser og Viburnum. Det gamle Flygel var blevet stemt, de værste Huller paa Gulvtæppet lappede, Lysekronen var omvundet med Blomster og Grønt, og midt i Salen prangede et mægtigt Bord med lige saa mange Kuverter, som der var Skandinaver i Rom; thi ved Juletid mødte alle under Julens fælles Flag, — kun Holbech fejrede sin Jul alene.

Havde Kunstnerne travlt med Lokalets dekorative Udsmykning, saa faldt det i de danske Damers Lod at sørge for den mere materielle Del af Festen, og denne Opgave var ikke saa let, som man herhjemme kunde tro. Som jeg alt har fortalt, havde Toldvæsenet i Civita vecchia konfiskeret Md. Mangors Kogebog, og den i Syden vanskelige Opgave at koge en Risengrød, som hverken var sveden eller tynd, blev derved dobbelt vanskelig, og Grøden blev da ogsaa begge Dele. Heller ikke var det let at skaffe en ordentlig Gaasesteg; thi saa mærkeligt det klinger, findes der slet ingen Gæs i Rom. Muligvis er de blevet fredhelligede siden den Tid, da de frelste Kapitolium. Sydens fede

Kalkun maatte derfor træde i Stedet for Gaasen; men da Foreningens Køkken var lille og Gæsterne mange, var det jo ikke saa underligt, om denne Fugl fremtraadte i en mindre stegt Tilstand end hjemme hos os. Om Æbleskiver var der nu slet ikke Tale. Tillavningen af disse bragte Hovederne i en saadan Konfusion og hensatte Kustodens Kone i en saa forvirret Tilstand, at man maatte nøjes med „Torta di Mela", eller hvad vi paa godt Dansk vilde kalde Æblekage.

Men hvad der reddede Situationen, og lidt efter lidt bragte Gæsterne i den allerlivligste Stemning, var dog ikke Bravo's Tale, heller ikke den dilettantiske Julevise, men den ædle romerske Vin, som Bissen med sin rige Erfaring havde forskaffet fra en bekendt Vigneejer i Grotta Ferrata. Den løste Tungerne, klarede Tankerne, og henimod Slutningen af Gildet var Stemningen saa animeret, at der hændte Overkrigskommissæreinden et lille Uheld, som fik hende til at forsvinde.

Det var ved Kunstnergilderne en almindelig Skik at kaste en Brødkugle til den, som man ønskede at drikke et Glas med; men da Bordet den Aften var usædvanlig stort, blev ogsaa Brødkuglerne større og større, og da Bissen henimod

Slutningen ønskede at drikke et Glas med Runeberg, der sad i det andet Hjørne af Salen med Ryggen mod ham, kastede han et helt Franskbrød for at vække hans Opmærksomhed.

Bissen var ellers en god Diskuskaster, men under Kastet kom en anden til at støde til hans Arm, og Følgen deraf blev, at Franskbrødet fløj gennem Rummet for med hele sin Vægt at falde ned i Overkrigskommissærindens Turban, hvor det knækkede et Par af de svajende Strudsfjer. I samme Øjeblik forsvandt alle Kunstnerne under Bordet tilligemed Bissen; men Overkrigskommissærinden rejste sig med den for hende egne Værdighed, bød sin Mand Armen og forlod Salen med den Bemærkning, „at Tonen nu syntes at blive friere end Standspersoner egentlig kunde ønske det."

Festens anden Halvdel var Juletræet med dertil hørende Gaver og Deviser; men ogsaa her havde man mødt Vanskeligheder af forskellig Art. I Biblioteksværelset prangede et stort Laurbærtræ; thi at skaffe et virkeligt Grantræ havde vist sig umuligt, og de tændte Lys mellem Laurens tætte Løv foraarsagede forskellige smaa Ildebrande, som dog heldigvis blev slukkede. Og lidt efter lidt forsvandt de mere fashionable Gæster for at lade Kunstnerne blive ene tilbage.

Nu antog de lange Borde et helt andet Udseende, Dugene og Servietterne blev skaffet af Vejen, de smaa Bariler med den ædle „Grotta Ferrata“ placeredes paa forskellige Steder, saa at man kunde skænke direkte af Tønden, og snart efter forvandledes den hjemlige Julefest til et ægte romersk Symposion, hvor Drueblodet flød som paa en Valplads. Taler og Sange vekslede med komiske Historier, hvori navnlig F. C. Lund var en Mester, og naar „Grotta Ferrataen“ havde fældet en eller anden, blev Offeret for Bakkus bragt ind i Bibliotekværelset og tildækket med det grønne Bordklæde, ganske som man gør paa en virkelig Valplads.

Da Valdemar Schmidt til Slutning holdt et begejstret Foredrag over Ægyptens Pyramider, dekreteredes der ham en særlig Laurbærkrans; men da Arkitekt Ove Petersen mente, at dette ikke svarede til Arkæologens ægyptiske Fortjenester, blev det under Akklamation vedtaget, at Schmidt skulde hvile paa sine Laurbær. I en Haandevending blev de lange Guirlander løsnede fra Væggen, og nu omslyngedes Schmidt af Laurbær og Roser, Viburnum og Vedbend, saa at man til Slutning ikke saa' andet end hans glade, fornøjede Ansigt og hørte hans Udbrud:

„Aah! jeg ligger saa godt og blødt, lad mig bare ligge.“

Dette var Slutningsnummeret paa Kunstnernes Julefest, og hvor bakkantisk den end var, saa var den dog saa fornøjelig, og Begejstringen steg, da hver af os tog sit Lys ned fra Lysekronen og Girandolerne, for med det i Haanden at danne en højtidelig Procession til Julens Ære. Ned gik det ad den brede Marmortrappe og gennem Porten ud i Via dei Pontefici, alt i Gaasegang og i dybeste Tavshed. Romerne, som mødte det lange Tog med de funklende Lys, hilste ærbødigt, og da vi endelig naaade den store Kirke S. Carlo al Corso, plantede vi de næsten helt nedbrændte Lys paa Trinene af den brede Marmortrappe, og der var ikke en Sjæl, som forhindrede os deri. Man troede vi bragte et Offer for den hellige Jul.

Største Parten vandrede nu videre for at høre Midnatsmessen i S. Maria Maggiore; men jeg maa tilstaa, at for mig var Stemningen blevet for verdslig og Hovedet for tungt til at deltage i den natlige Gudstjeneste. Jeg smuttede ind af min Dør og sov de retfærdiges Søvn til den lyse Morgen.

Til Julefesten i Rom hører der et lille Efterspil, som jeg kun skal omtale, fordi det mær-

kelig nok i de senere Aar har forplantet sig til os. Helligtrekongers-Aften rejses paa Pladsen S. Eustachio en Række teltagtige Boder, hvori der falbydes Børnelegetøj af alle mulige Arter. Saa længe det er lyst, kommer Fædre og Mødre for at gøre deres Indkøb til Hjemmet, men naar Skumringen lægger sig over Pladsen, udvikler der sig lidt efter lidt et Skuespil, som var saare fornøjeligt og hvori vi Nordboer naturligvis maatte tage Del.

Unge Mænd og unge Piger af de forskelligste Klasser køber hver et musikalsk Instrument, der varierer fra den spæde Barnetrompet til den buldrende Tromme, og saa gaar det i lystigt Tog Pladsen rundt til en Musik, som henad Natten bliver aldeles øredøvende.

Vi begyndte med at anskaffe forskellige smaa Instrumenter; men da disse ikke formaaede at overdøve Romernes, købte vi til Slutningen de allerstørste Tamburiner og nogle infernalske Piber, som man kunde skjule i Munden, og nu sluttede vi os til det lystige Tog i det Haab, at vi maatte gøre særdeles Lykke. Hvad der egentlig hændte, véd jeg ikke, thi jeg blev i den Grad klemt inde i Trængselen, at jeg kun kunde se den glade Apoteker, som paa én Gang fik sin høje, franske Silkehat slaaet ned over Ørerne,

medens hans Tamburin samtidig fløj bort over Mængdens Hoveder. Jeg antager, at han midt i sin Lystighed har begyndt at kvække som Frø, og mulig behandlet nogle unge Romerinder paa fransk; thi Forbitrelsen vendte sig fra ham mod alle os andre, og det var kun med stor Møje, at jeg slap bort fra et Par stærke Karle, som klemte mig op mod en Mur.

Mange, mange Aar efter fandt nogle Kunstnere paa at tude i Horn og Barnetrompeter ude paa Dyrehavsbakken, og Publikum fandt Ideen saa original, at man det næste Aar tudede med, indtil Støjen og Spektaklet naaede det Omfang, som det nu har, og saaledes er „Befanafesten" fra Rom og S. Eustachio vandret op til Dyrehavsbakken og Kirsten Pils hellige Kilde.

Denne Helligtrekongers-Fest danner paa en vis Maade Indledningen til Karnevalet, som i Reglen fandt Sted i Begyndelsen af Februar Maaned. Jeg kender mange, for hvem det romerske Karneval har staaet i et saa lokkende Lys, at de alene for dets Skyld ønskede at naa den hellige Stad. Jeg nægter ikke, at min Forventning stod paa samme Højde som disses; men netop naar Forventningen er spændt og Fantasien bragt i Bevægelse, svarer Virkeligheden kun lidet dertil.

Allerede Goethe klager over, at Karnevalet paa hans Tid var stærkt i Forfald; men jeg gad vide, hvad den store Digter vilde have sagt, hvis han havde set det Karneval, som fandt Sted i Vinteren 1862. Oprindelig var Karnevalet en æstetisk Fest, hvor man paa en smuk Maade fejrede Skønheden og de skønne, som i rige Dragter befolkede de blomstersmykkede Altaner paa Paladserne i Korso. Dengang tilkastede man Damerne Konfekt (Confetti), og modtog til Gengæld Buketter af Roser og Violer. Nu er Konfekten blevet haarde Gibskugler og i Stedet for Roser og Violer flyver mange Gange en Kaalstok eller et Bundt Ræddiker i Hovedet paa de skønne. Grunden hertil var den usalige Politik, der i sin Lidenskab forgiftede en Fest, som tidligere hørte til Italiens skønneste. Fremskridtspartiet eller som de kaldtes „de Nationale" vilde for enhver Pris umuliggøre Karnevalet, medens „de Klerikale" stræbte at holde den gamle Tingenes Orden vedlige. Men dette førte tidt til alvorlige Sammenstød, som maatte klares af romerske Gensdarmer eller franske Soldater. Dette bevirkede igen, at den bedre Del af Rom holdt sig borte, og hvad der nu færdedes paa Korso under Brøl og Skrigen var ikke de tidligere elegante Ekvipager med deres maskerede

og morsomt kostumerede Masker, men en tøjlesløs Flok af Roms Pøbel, blandet med de talrige fremmede, som ønskede at se Karnevalet paa nært Hold.

I saa Henseende fik man da ogsaa sin Lyst styret, og naar man slap hjem uden at være skamslaaet af Confettikugler, som Amerikanerne udslyngede ved Hjælp af tragtformede Blikrør, kunde man endda prise sig lykkelig; men nogen egentlig Morskab frembød Karnevalet ikke, og det var vanskeligt at forstaa, hvorfor man tidt midt i sin Glæde blev mødt med truende Tilraab eller Gestus.

Alligevel tog Skandinaverne livlig Del i de Rester, der var tilbage af den fordums saa glimrende Fest, og jeg fulgte naturligvis deres Eksempel; men jeg erindrer tydelig, at da jeg i min Karnevalsdragt traadte ud i det lyse Solskin med Masken i Haanden, syntes jeg med ét, at jeg lignede Pjerrot derhjemme, og det var virkelig med Overvindelse, at jeg fortsatte min Gang ned til Korso.

Paa et Hjørne mødte jeg Arentzen, som kom vandrende med sin Hustru under Armen. Han var klædt i en tyk, dansk Vinterfrakke, rødt Halstørklæde og høj Hat, og hun i et almindeligt dansk Vinterkostume. Paa mit Spørgsmaal om,

hvor de skulde hen, svarede Arentzen, at han vilde deltage i Karnevalet, og da jeg gjorde ham opmærksom paa, at han i denne Dragt vilde vække almindelig Opsigt og blive gjort til Skive for alle Confettikasterne, svarede han kort: „at han gik hvor han vilde og som han vilde."

Lidt efter var jeg midt i Karnevalstumlen kommet op at skændes med et Par tyske Kunstnere, som kastede med Gibsmel, og da jeg havde klaret mig fra disse ædle Burscher, strejfede jeg Korso et Par Gange op og ned med den Overbevisning, at der i det hele var mere Snavs end Blomster. Pludselig saa' jeg Arentzen og Hustru, som i sindig dansk Pasgang søgte at bjerge sig ind i en Sidegade. Hvad jeg havde sagt ham, var ogsaa sket. Hans høje Hat var forvandlet til chapeau-bas, hans Vinterfrakke saa' ud, som havde den været i det allerstærkeste Snefog, og i hans store uldne Halstørklæde laa der saa mange Confetti, at han havde nok for Resten af Ugen; men hvad der var det værste, begges Ansigter var som piskede med Ris og bar tydelige Mærker af den Voldsomhed, hvormed Confettikuglerne var slynget mod dem. Fruen var grædefærdig, Arentzen rasende og svor paa aldrig mere at sætte sin Fod i Korso.

Saa kom Karnevalets sidste Dag med dets

store Væddeløb og Moccoliaften; men disse er saa tidt beskrevne, at jeg kun skal tilføje, at Amerikanerne i Stedet for Lys anvendte Fakler, som ikke lod sig slukke, hvilket bevirkede, at deres Vogntog blev stormet og Faklerne kastet i Kloakerne. Overhovedet gør man vel i ikke at fornærme det romerske Folk; thi dets Stolthed taaler ikke, at dets Traditioner og Skikke forhaanes.

Til Korsokarnevalet sluttede sig efter fransk Mønster nogle Maskeballer, som skulde afholdes dels i Apollo-Teatret, dels i „Teatro Argentina"; men om Morgenen fandtes der opslaaet Pakater, som advarede enhver mod at tage Del i disse Fester. Det var atter „de Nationale", som her var paa Spil, og skønt jeg fik det Raad ikke at tage Del i Maskeballet, lejede jeg dog en Vogn og kørte ud paa Aftenen ned til „Teatro Argentina", hvor det første Maskebal skulde afholdes.

Da vi nærmede os Teatret, maatte Kusken paa Grund af Vognenes Mængde holde stille, og langsomt rykkede vi frem, efterhaanden som de forreste Vogne udtømte deres rige Indhold af maskerede Herrer og Damer.

Det var en kedelig Ventetid, og jeg var inderlig glad da Vognen nærmede sig Teatrets Port;

men pludselig forvandledes min Glæde til Forbavselse, da jeg hørte Raab og Skrigen blandet med en ustandselig Nysen fra alle Sider. Jeg slog Vinduet ned, og saa' en forvirret Mængde maskerede, som alle, dels nysende, dels skændende, styrtede ud paa Gaden i broget Forvirring, og et Øjeblik efter drejede min Kusk Hesten og satte i den stærkeste Fart tilbage mod Korso, under en Nysen og Banden, som forekom mig i allerhøjeste Grad komisk. Han forklarede, at det havde været ham aldeles umuligt at køre længere frem, fordi han ikke vilde have sin Hest spoleret og heller ikke selv ønskede at faa Gibsmel i Øjnene, og med denne Forklaring maatte jeg lade mig nøje.

Først den næste Dag fortalte Bystrøm mig Sammenhænget. Just som Ballet var aabnet med en glimrende Polonaise, havde der oppe paa Balkonen vist sig en halv Snes Pulcinelloer, som bar Bolde af Silkepapir fyldte med Mel. Med disse tilsyneladende uskyldige Kastevaaben havde de bombarderet Maskerne nede i Salen; men næppe havde Dansen taget sin Begyndelse, før alle blev grebne af en saa ustandselig Nysen, at Dansen maatte høre op. Pulcinelloerne, som havde blandet Nyserod i Melet, var forsvundne, efter at have tilkastet Vognrækken en Del af

deres farlige Bomber, og dette havde bevirket, at baade Kuske og Heste havde taget Del i den almindeligt Nysefest, som bragte Maskeballet til at ophøre.

Var Ideen noget ondskabsfuld, saa havde den dog sin humoristiske Side, og denne skulde „Teatro Argentina" have taget sig ad notam; men da de Klerikale ikke vilde lade sig vise til Rette, ansattes et nyt Maskebal til en af de følgende Aftener; men nu tog Sagen en langt alvorligere Vending. Kort før Ballet skulde begynde, brød Røg og Flammer ud fra Taget Brandvæsenet kom farende med deres Sprøjter, og fra Monte Pincio saa' jeg Flammerne slaa i Vejret fra „Teatro Argentina", som næste Morgen kun var en Grushob. Det er den eneste Brand jeg har set i Rom, og at de Nationale havde en Finger med i Spillet, derom tvivlede ingen.

Efter Karnevalets sidste Dag begyndte den lange, kedsommelige Faste, hvor man kun havde den Fornøjelse at høre Kapucinermunkene præke i Kolosseet for at indvie alle de vantro til Helvedes evige Kvaler. Der var Fynd og Klem i disse Fasteprækener, og jeg anede dengang ikke, at vi her i Danmark skulde faa lignende Bodsprækener fra den indre Mission, heller ikke,

at der skulde opstaa Vegetarianere, som forkyndte Fasten Aaret rundt. Men morsomt var det at se, hvorledes disse Munke tog paa Vej, og hvor forfærdede de kunde gøre Bønder og barnlige Sjæle.

Glanspunktet for alle de talrige Kirkefester i Rom, var dog Paasken med dens Messe i det sixtinske Kapel, med Pavens Velsignelse fra Peterskirkens Loggia, og endelig Finalen paa det hele, Peterskirkens pragtfulde Illumination. Det er et Syn, som man aldrig glemmer, og da jeg oppe fra Monte Pincio saa', hvorledes den mægtige Kuppel, med fine, svagt lysende Ildlinier, lidt efter lidt tegnede sig mod den mørkeblaa Aftenhimmel, forekom det hele mig som Trylleri, som et magisk Féslot tegnet med Perlelinier, der straalede stærkere og stærkere, efterhaanden som Mørket sænkede sig ned over den evige Stad. Denne første Del af Belysningen kaldes Sølvilluminationen, og Kirkens Konturer ser da ud, som var de trukket med hvide Sølvperler paa nattemørkt Fløjl. Timevis kan man staa og stirre uden at blive træt, saa betagende er Synet. Men saa sker pludselig en Forandring, saa mægtig, saa overvældende, at man knap tror sine Øjne. Næppe er Midnattens sidste Slag runget hen over Rom, før alle disse Sølvperler

forvandler sig til flammende røde Luer. Det er Guldilluminationen, som begynder. Tusinder af Ildgryder sendte deres blussende Indhold i Vejret, saa at det saa' ud, som om hele Kirken, med dens uhyre Kuppel, stod i et Hav af Luer. Saaledes brænder den Time efter Time, saa slukkes et af Blussene, saa et andet, og først naar Morgensolen bryder frem, svinder det vidunderlige Syn.

Til denne prægtige Kirkefest slutter sig den saakaldte Girandola, som tidligere afbrændtes fra Toppen af Castel S. Angelo, men senere fra Belvederen ved Monte Pincio. Hele Rom, alle de fremmede var strømmet sammen paa Piazza del Popolo for at se dette pragtfulde Skuespil. Man stod som Sild i en Tønde; men til Ære for Romerne maa jeg sige, at der herskede en Ro og en Orden, som man ikke vilde finde hjemme hos os ved en lignende Lejlighed. Ganske vist var der Lommetyve hist og her, men de stjal med en saa stille Elskværdighed, at man først mærkede dem, naar man var kommet hjem.

I spændt Forventning stod disse Tusinder af Mennesker i den stille, mørke Aften, stirrende op mod Monte Pincio, hvis Balustre, Terrasser og Marmorfigurer tegnede sig som svage Skygger

i det stadig tiltagende Mørke. Da hørte man pludselig drønende Artillerisalver, og i samme Nu forvandledes hele Bjerget til et Hav af blændende Lys. Røde, grønne, hvide og blaa Flammer skød som ved Trylleri i tusindvis op af Jorden, og i dette Ildhav viste sig ikke blot Bjergets Statuer, Pinier og Palmer, men øverst oppe et straalende Tempel, Symbolet paa den kristne Kirke, der stræber mod Himlen. Det sydede, knitrede og bragede, det pavelige Artilleri fyrede med Lyskugler og Flora-Bomber, der fo'r mod Himlen, som om de vilde kappes med Stjernerne selv, og just som de bengalske Flammer var i Færd med at slukkes, skete et nyt Under, hvorom jeg ikke havde drømt. Oppe fra Tempeltaget skød fire Flammefisk sig frem, som svømmede de i den nattedunkle Luft. Hvæsende og sprutende fo'r de ned mod den ældgamle Obelisk, som indtager Pladsens Midtpunkt, og i samme Nu stod den som en funklende Ildsøjle. Fra øverst til nederst udstraalede den et saadant Lys, at man kunde kende hvert Ansigt paa Pladsen, selv i den fjerneste Afstand. Straalende stod den gamle ægyptiske Kæmpe i sin skinnende Rustning, som den næppe havde drømt om, da den knejsede ved Nilens Bred; saa slukkedes den

med drønende Knald, og nu kom Glanspunktet af det hele: „La Girandola".

Under en Stilhed saa stor, at den næsten forekom En trykkende, vendte alles Blik sig mod det store Tempeltag, og pludselig skød der sig op fra dette Tusinder og atter Tusinder af funklende Raketter, der dannede et Ildneg saa stort og saa mægtigt, at man syntes at høre et Vandfalds Brusen. Højt oppe under den sorte Nattehimmel vendte dette Neg sig som en Ildregn. Ti Tusinde Raketter sprængtes i samme Øjeblik og udøste en Regn af forskelligfarvede Gnister, blandet med et Brag, en Knalden og en Susen, saa at man uvilkaarlig sank i Knæ. Hermed var dette Kæmpefyrværkeri til Ende, og Mængden spredtes ad Babuino, Korso og Ripetta i den største Ro, uden at man mærkede den mindste Trængsel, skønt den uhyre Plads havde været fyldt lige indtil dens yderste Rand.

Nu ser man ikke længere dette pragtfulde Skuespil. Paven har trukket sig tilbage som Fange i Vatikanet, og det Fyrværkeri, som det romerske Senat aarlig giver for at lokke de fremmede til Rom, er kun en Dværg mod den Ildkæmpe, som herskede i hine, længst forsvundne Dage.

Med Paaskefesten svinder ikke Roms Storhed,

men de fremmedes Mængde. Foraaret er i Anmarch, Kampagnen begynder at myldre med Blomster; Judastræet rødner, og de mørkegrønne Stenege kaster lidt efter lidt deres næsten sorte Løv for at erstatte det med nye, ungdomsfriske Blade. Nu kommer Italiens skønneste Tid; men for denne har de fremmede ingen Sans. Moden byder, at man efter en kort Tur til Neapel tager til Rivieraen eller til Schweiz, og lidt efter lidt tømmes Rom for denne Hærskare af fremmede, som har befolket dens Hoteller og Gader om Vinteren, Nordboen faar Hjemvé, længes efter sit danske Foraar og flygter med de andre. Sidst i Februar tog vi Afsked paa Piazza del Popolo med den Collinske Familie, der havde samlet saa mange af de Danske i Via Sistina. En stor Del af de andre fulgte dette Eksempel, og i Slutningen af April var blot den egentlige Kunstnerskare tilbage, og af disse blev kun faa Sommeren over i Rom. Selv Konsulen flygtede til Schweiz, hans Sekretær til Genzano, og de andre Kunstnere tog Ophold dels i Albanerbjergenes Smaabyer, dels i Sabinerbjergene for at benytte Sommeren til at gøre Studier og tage Skitser.

TREDJE KAPITEL

Afrejse til Sabinerbjergene. — Vetturinkørsel. — Den lille Abbate. — Ankomst til Genazzano. — Palazzo Vanutelli og dets Beboere. — Den første Nat i Bjergene. — Anna Maria, Nino, Diegi og Signor Carnevale. — Smaa Uheld. — Æskulapsnogen. — Madonna del buonconsiglio. — Pilgrimstogene. — Madonna-Processionen. — Ture i Sabinerbjergene. — Et røverisk Overfald. — Adéle Félici. — Sommer-Besøg. — Lunds Begravelse. — Afrejse til Rom.

Da jeg i Vinterens Løb saa temmelig var blevet færdig med mine Indsamlinger paa Kampagnen og i Roms Ruiner, var det en Selvfølge, at jeg maatte søge nye Felter for mine Undersøgelser, og da Historiemaleren F. C. Lund og Hustru agtede at opslaa deres Paulun i Sabinerbjergene, aftalte jeg at følge med dem, og en smuk Foraarsdag holdt der i Ripetta et af disse gamle Køretøjer, som lignede vore gamle Provinsdiligencer, men som nu overalt er vegne for Jernbanens susende Tog. Det var en smuk, solvarm Foraarsdag, og vor forestaaende Rejse syntes at vække betydelig Opsigt; thi Vetturinens

Vogn var omringet af pjaltede Tiggere, skrigende Drenge og alvorlige Romere, som ikke kunde forstaa, hvorfor saa rige fremmede som vi, vilde tage til Takke med et saa tarveligt Køretøj. Det hele lignede sandt at sige et stort Flyttelæs; thi foruden vore Kufferter, Kasser og Kister, indtog Lunds Malerredskaber og mine naturhistoriske Apparater ikke alene Vognrummet, men ogsaa det øverste Ruf, saa at der kun var megen liden Plads, da vi endelig naaede ind i Vognen selv. Saa knaldede Vetturinen med sin lange Pisk, Bjælderne klingrede, Hestene satte sig i et muntert Trav og af Sted gik det under Drengenes Hujen og Betlernes bedende Raab, der lidt efter lidt tabte sig i det fjerne.

En Vetturinkørsel paa gammeldags Manér vilde vistnok nu til Dags forekomme de fleste utaalelig, men dog er der en vis Hygge ved dette Samkvem mellem de Rejsende og Vetturinen, der ikke alene optræder som Kusk, men ogsaa som Vært paa hele Rejsen. Ud gik det ad Kampagnens støvede Veje, forbi de mægtige, antikke Vandledninger, og trods Støv og Sol forekom Rejsen mig saa malerisk, at jeg sætter den langt over de hurtige Tog, der nu farer af Sted til Albano, Frascati og Neapel.

Henad Middag naaede vi et landligt Osteri,

hvor Vetturinen skiftede Heste, medens vi indtog et Middagsmaaltid paa ægte italiensk Manér, det vil sige Fritto misto, Salat og den evige „langbenede“ Høne, som stegt i Olie forekommer Romerne en Herreret. Saa meldte Vetturinen, at der var spændt for, og af Sted gik det mod de blaanende Sabinerbjerge, der som lagdelte Skyer vinkede os i det fjerne.

Hidtil var Rejsen gaaet uden mindste Uheld, men ud paa Eftermiddagen, just som vi begyndte den langsomme Stigning, slog Vejret om, graasorte Skyer vældede frem, og snart efter styrtede Regnen ned med en saadan Voldsomhed, at vi uafladelig maatte tætte vort gamle Køretøj, som var det et synkefærdigt Skib. I øsende Regn og stadigt tiltagende Mørke kørte vi langsomt op ad krogede Bjergveje, der ikke syntes at ville tage nogen Ende. Mørket blev tættere og tættere, ingen Stjerner lyste, vi hørte kun Saccoflodens Brusen dybt under vore Fødder og Regnen, som trommede paa Vognens Ruf. Det hele begyndte at blive lidt uhyggeligt, Samtalen faldt paa Røvere, og just som vi tilbørlig havde forskrækket hverandre, hørte vi et vældigt Brøl, som vor Vetturin besvarede med et lignende, hvorpaa han pludselig standsede. Vogndøren blev revet op med et Ryk,

og nu troede jeg, vor sidste Time var kommen; men i Stedet for de forventede Røvere, blev en vaad Genstand slynget ind til os, hvorpaa Vetturinen atter satte Hestene i Bevægelse.

Det var ikke muligt at se den dyngvaade Bylt, som saa pludselig var kastet ind til os, og som nu laa tæt ved min Side; men lidt efter opdagede jeg, at det var en lille Abbate, som af sin medlidende Fader var bleven puttet ind i Vognen med Kuskens Tilladelse, og som nu begyndte at pludre det bedste han kunde, til stor Fornøjelse for os efter den overstandne Skræk.

Langsommere og langsommere gik Hestene, stejlere og mere stenet blev Vejen; saa øjnede jeg i Mørket en middelalderlig Ringmur med en mægtig Port, og langsomt, meget langsomt kørte vi det sidste Stykke, indtil vi svingede op foran Vanutelliernes Palads, som skulde tjene os til Sommerresidens.

Med Ordet „Palazzo" maa man imidlertid være noget varsom; thi hvis man dermed forbinder Begrebet et Slot eller noget lignende, vil man blive højlig skuffet, og da Vognen holdt paa Torvet, foran en forfalden, skummel Bygning med de sædvanlige Jerngitre, Slaaer og Skodder, syntes jeg, at det hele mere lignede et Fængsel

end et Palads. Endnu højere steg min Forundring, da jeg i den øsende Regn saa' et Par kappeklædte Mænd, som i al Tavshed langede Bagagen ned fra Ruffet, overladende til os at finde Indgangen til Paladset saa godt vi kunde. En noget forfalden Stentrappe førte op til en Dør, og da Lund med en vis Sandsynlighed mente, at dette maatte svare til den forventede Port, steg vi op ad Trappen og kom ind i et stort Køkken. Paa Skorstenen flammede en lystig Ild, om hvilken et Par andre kappeklædte Mænd tørrede deres Klæder. En gammel Kone kom rokkende os i Møde, forestillede sig selv som Paladsets Ejerinde og ønskede os velkommen i de hjerteligste Udtryk, medens en halvvoksen Knøs sad paa Køkkenblokken, mønstrende os med Blikke som viste, at han næppe havde set Rejsende før.

Paladsets Indre svarede ganske til dets Ydre. Det bestod af en uhyre Sal, der paa én Gang tjente som Dagligstue, Spisestue og Ophold for hele Familien, naar vi ikke var til Stede. Saa kom et Par smaa Soverum, og da jeg havde faaet min Bagage anbragt i et lille Kammer, som vendte ud mod Dalen, syntes jeg, at jeg mere boede i Grønnegade end i Vanutelliernes Palads, og begyndte næsten at fortryde, at jeg

havde ladet mig lokke ud til Sabinerbjergenes Kløfter.

Da vi havde faaet vore Sager saa nogenlunde i Orden, kom vor Værtinde, den gamle Anna Maria, rokkende ind og forklarede os, at Aftensbordet var dækket, og her ventede os nye Overraskelser. Midt i den uhyre Sal stod et meget lille Bord, og paa dette prangede et Aftensmaaltid, som vistnok efter hendes Mening var lukullisk, men som dog for os frembød adskillige Betænkeligheder; thi Hovedretten var stegte Frøer, Biretten sprængt Lammekød og en Gedeost saa ram og bitter, at jeg kom til at nyse derved; men én Ting var udmærket, og det var Vinen, om hvilken den gamle Anna Maria stadig tilraabte os: „Drik kun, drik kun, det koster jo lige meget."

Efter den lange, trættende Rejse virkede den som en styrkende Medicin, og da Anna Maria forsikrede os, at Anretningen den næste Dag skulde blive betydelig rigere, slog vi os til Ro, og med den osende, romerske Olielampe gik jeg ind i mit Kammer for at søge den nødvendige Hvile.

Der gives i Italien et Væsen, som jeg for min Part frygter mere end Skorpionen og Tarantelen, og af denne velsignede lille Skabning var der en saadan Overflod, at jeg i højeste

Grad fortrød, at mit Insektpulver var blevet i min Kuffert. Hver Gang jeg var i Færd med at falde i Søvn, blev jeg paa det gyseligste myrdet af disse afskyelige Skabninger, og først henad Daggry faldt jeg i en feberagtig Slummer og drømte under denne, at jeg sad i Vetturinens Køretøj og blev stukket af tusinde Dolke. —

Pludselig blev nogen myrdet lige ved Siden af mig; thi jeg hørte fortvivlede Hvin blandet med angstfulde Klageraab og en gryntende Stønnen, som om nogen vred sig i den yderste Nød. I et Nu var jeg ude af Sengen og styrtede i bar Skjorte ind i Spisesalen for at hente Hjælp, og her ventede mig en ny Forfærdelse. Ligesom jeg var kommet ind i det endnu mørke Rum, aabnede en Lem sig henne i Hjørnet, en svag Lysning skød sig op fra Dybet, og til min Rædsel kom først et stort Hoved til Syne, saa en antik, brændende Lampe, indtil det hele formede sig i Skikkelse af en stor, sortklædt Mand med en svær Knippel i Haanden. Han syntes lige saa forskrækket som jeg, thi idet han stirrede paa mig med vidtaabne Øjne, svingede han den tykke Knippel frem og tilbage, idet han udstødte en gryntende Lyd, meget lig den, jeg havde hørt i mit Kammer.

„Man myrder nogen ved Siden af mig!“ raabte jeg, „kom og hjælp!“

Han saa' paa mig med et underligt sløvt, aandsfraværende Blik, som han forgæves søgte at gøre mønstrende, og nu saa' jeg paa hans røde, opdunstede Ansigt og svingende Holdning, at han maatte være beruset, noget, som man for Resten sjældent træffer i Italien.

„Myrder!“ sagde han og svingede med Stokken, „hvem har I myrdet?“

Hans Blik blev mere inkvirerende, og idet han holdt Lampen i Vejret, saa' han fjollet paa mig og gentog:

„Hvem har I myrdet?“

„Jeg har ikke myrdet nogen, jeg er den fremmede Signore, som skal bo her,“ svarede jeg; „men jeg har hørt fortvivlede Skrig lige ved Siden af mit Kammer.“

„Svin!“ sagde han lallende, „intet andet end Svin! Gaa I i Seng, Signore.“

Jeg lod mig ikke sige dette to Gange, thi Mandens hele Udseende forekom mig højst uhyggeligt, og snart efter laa jeg atter begravet paa mit stenhaarde Leje, omringet af „de smaa sorte“, som paa ny gjorde Angreb paa mig. Trods disse var jeg dog atter faldet i Søvn, da jeg pludselig blev vækket ved mægtige, dybe Klokkeslag og

derpaa af brusende Basuntoner, som syntes at komme lige over mit Hoved. Lidt efter klang Valdhorn, Tubaer og andre Messinginstrumenter i et øredøvende Kor, og under dette faldt jeg træt og udmattet i Søvn og vaagnede først, da den gamle Anna Maria kom med Kaffen og forklarede, at Frokosten snart vilde staa paa Bordet. Atter kom jeg ind i den vældige Spisestue, hvor en ny romersk Anretning ventede mig, og hvor jeg blev forestillet for Husets øvrige Beboere, som jeg i Korthed skal omtale, da disse nu i et Par Maaneder skulde være min daglige Omgang.

Lige over for Anna Maria sad en ung, omhyggelig friseret Mand med smilende Ansigt og de skælmske, sorte Øjne fæstede paa Fru Lund, der allerede var i ivrig Samtale med ham. Det var Husets ældste Søn, Signor Nino, og som saadan havde han den Tilfredsstillelse at være Arving til Vanutelliernes Palads, og som Følge af denne Stilling intet at bestille. Han var klædt som en af de romerske Drivere, men saa' for Resten uhyre godmodig og elskværdig ud, ganske som de unge Romere, jeg kendte saa godt fra Monte Pincio og Piazza Colonna. For Enden af Bordet sad i en tarvelig Arbejdsdragt hans yngre Broder Diegi, der i Mangel af at være Stam-

herre bestyrede Familiens Vigne, blæste paa Basun til Madonnas Ære, og gjorde Indtryk af at være en robust, arbejdsom Landmand, der sled for hele Familien.

Lige over for ham øjnede jeg en Figur, som ved sin Originalitet straks tildrog sig min Opmærksomhed. Det var en mager Herre med et gulligt Ansigt, Høgenæse og Stumper af Tænder, som han bearbejdede med sin Jerngaffel; medens en spidspullet Hat gav ham en vis Lighed med en Kalabreser. Det var Signor Carnevale, som trods sit lystige Navn dog var Byens viseste Hoved, Fritænker, Frirepublikaner, Garibaldist, Ateist og adskilligt andet, som han dog kun betroede mig under hviskende Samtale, medens han til daglig baade knælede for Madonnaprocessionerne og hilste ærbødigt paa de forbivandrende Præster. Han var Byens Apoteker og vistnok den eneste i den ganske Stad, som ejede noget Kendskab til den Verden, som laa uden for Genazzano; men han var som en Fugl i Bur, han turde kun baske med Vingerne, flyve ud i det fri vovede han ikke.

Da vi havde endt Frokosten, hvis Kaffe syntes at være tilberedt af alle Apotekerens Urter, tog jeg mine Samlerredskaber og beredte mig til en lille Udflugt i det fri; men da Lund

foreslog, at vi dog først maatte gøre Bekendtskab med Byen, forandrede jeg min Beslutning,

F. C. Lund,
Maler.

og snart efter var vi ude i Sabinernes gamle Stad, hvor nye Overraskelser ventede os.

Som de fleste romerske Bjergbyer ligger Genazzano paa Toppen af en Klippe, omgivet af Mure fra Middelalderen og med en Borg, som i hine mørke Dage forsvarede Byen og gjorde dens Befolkning til Slaver. Endnu er Genazzano i Colonnaernes Besiddelse, og deres mørke Borg taarner sig i Vejret, ikke til Beboelse for den adelige Slægt, men som et uhyre Kornmagasin, hvorhen de fattige Bønder og Forpagtere maa bringe deres Korn, for atter i dyre Domme at købe det hos Colonnaerne, naar Saatiden kommer. En muret Viadukt fører fra Paladsets indre Gaard over en Kløft til Bjerget, og Slottets hele Beliggenhed er saaledes, at det har været saare let at forsvare, men meget vanskeligt at indtage.

Medens Palazzo Colonna ved sin uhyre Størrelse saa at sige beherskede alt andet, fandt vi Byens andre Bygninger i en saadan Grad af Forfald, at de paa flere Steder mere mindede om Ghetto end om en Bjergby i det nittende Aarhundrede. Byens Stolthed var det store Torv, eller som det i daglig Tale kaldes „la Piazza", mærkelig nok uden Tillæg af Madonna eller andre Helgener. Et middelalderlig Springvand hævede sig malerisk i dets Midte, og det var baade et smukt og morsomt Syn at se de mørke

Sabinerinder staa sladrende ved disse friske sprudlende Vande, fyldende deres blanke Kobber-

Fru A. Lund.

concaer, og derpaa vandrende af Sted saa let og frit, som om det kun var en Fugl, de bar paa deres Hoved.

Fra denne Plads gik en stejl Vej ned til Byens Port, og derfra førte atter en fire Hundrede Trappetrin ned i Dalen, saa at det var et ret vanskeligt Arbejde for de stakkels Æsler at stige med deres tungt belæssede Kurve fra Vignerne op til Pladsen, hvor deres rige Indhold udtømtes i de forskellige Boder, der med smaa Telttage laa rundt om Fontanen.

Denne Byens Hovedgade var i alle Henseender en ægte Type paa en romersk Bjergby. Brolægningen var forfærdelig, Rendestenen løb midt ad Gaden, Affald fra Husene kastedes som i Middelalderen uden for Døren og blev liggende dér, indtil der kom saa megen Regn, at det hele svømmede ned ad Skraaplanet, hvor det for Enden af Gaden dannede en høj Vold, i hvis Midte man havde anbragt saa stor en Aabning, at Æsler og Karrer med Møje kunde slippe igennem.

Mest malerisk var dog Byens bageste Afhang, hvor Gaderne forvandlede sig til Gyder, hvor Husene, for ikke at falde mod hinanden, var støttet med Buer og Stræbepiller, og hvor der i de mørke Boder og smaa Husdøre sad en Flok af de mest forfærdelige, gamle Sibyller, snart spindende paa Haandtén, snart rensende deres uskyldige smaa for de Smaadyr, som skjultes

i deres ravnesorte Lokker. Malerisk. højst malerisk var det hele, og Lund blev saa begejstret, at han straks vilde hjem for at hente sin Malerkasse, medens jeg foretrak at gøre en Vandring ned i Dalen, for at tage de naturhistoriske Lokaliteter i Øjesyn.

Ved Middagstid kom Lund aldeles rasende hjem med en Skitse, i hvis ene Hjørne man endnu saa' Levningerne af et raaddent Æg, som gav dette Parti en vis Lighed med en opgaaende Sol. Næppe var han kommet ind i Sibyllernes Gyde og havde faaet sin Malerkasse frem, før han saa' sig omringet af en hujende Flok unge Sabinere, som ved Gestus og Tilraab gav ham at forstaa, at Gyden var deres og ikke hans. Havde Lund nu blot fulgt Skovs Metode, var han vistnok kommet bedre fra sin første Udflugt; thi naar Skov saa' sig omringet af den Ungdom, der ogsaa herhjemme generer Malere, gav han den største af Drengene en Sølvmønt og lovede ham en til, naar han vilde sørge for, at de andre Drenge ikke kom ham for nær. Den saaledes udvalgte Gendarm var ikke alene stolt af sit Hverv, men udførte det saa trofast, at alle kunde vende fornøjede hjem. Han fik sine Penge, de smaa deres Prygl og Skov Lov til at male i Fred. Men Lund, som var noget hidsig af Na-

turen, tog Sagen paa en anden Maade. Først parlamenterede han med dem paa et Italiensk, som kun han selv forstod, og da dette ikke hjalp, skældte han dem ud paa Dansk; men da saa det raadne Æg kom, tabte han Taalmodigheden, foldede sin Malerstol sammen og fo'r mod den Dreng, der havde kastet Æget, med en saadan Voldsomhed, at det saa' ud, som om han vilde slaa ham ihjel. Følgen heraf blev, at Drengens Fader, en hjulbenet Skomager, kom farende ud med sin Kniv i Haanden, hvilket atter bevirkede, at Lund i største Hast maatte retirere hjem med sin ufuldførte Skitse.

Ogsaa jeg havde et Uheld, men af langt alvorligere Natur. I min Iver efter at samle, var jeg trængt ind i et tæt Krat af Myrter, Gyvel, Roser og Brombær, som alle hjemsøgtes af spraglede Biller og let flagrende Sommerfugle. Jeg gjorde en rigelig Fangst; men pludselig stødte min Fod mod en Sten, og faa Sekunder efter hørte jeg den styrte til Jorden med en dump, drønende Lyd. Jeg stirrede ned foran mig og til min Rædsel gabede en mægtig Aabning mig i Møde. Blot et Skridt endnu, og jeg var styrtet en hundrede Fod ned i Dybet. Hurtig retirerede jeg ud af Krattet, kom ned i Dalen og her fandt jeg en Bjerghule, som syntes at være et æld-

gammelt Stenbrud, og ved at trænge ind i dette kom jeg til en Grotte, i hvis Loft jeg opdagede den Aabning, jeg nylig havde forladt. Lige under Hullet foroven laa et dødt Faar paa Ryggen med stive Ben strittende i Vejret. Bugen var stærkt opsvulmet, og da jeg stødte min Tollekniv i Dyret, strømmede Svovlluften ud med en saadan Voldsomhed, at jeg hurtigt maatte forlade Grotten paa Grund af Stanken. Blot et Skridt endnu deroppe, og jeg vilde være forsvundet, indtil man engang havde fundet mig ved Siden af det Faar, der havde bødet med Livet.

Da jeg ved Bordet fortalte Signor Carnevale denne Historie, raadede han mig til at være yderst forsigtig, idet han sagde, at der i Dalen ikke alene var antikke Stenbrud, men ogsaa Levninger af gamle Templer og Villaer, der alle gik tilbage til den romerske Kejsertid. Med Hensyn til de Skrig, jeg havde hørt om Morgenen, forklarede han mig med den elskværdigste Aabenhjertighed, at en Mand i Huset ved Siden af gennede Svinene op i et Rum, der kun var adskilt fra mit Sovekammer ved en Mur. Og hvad Basunerne angik, saa øvede Byens Ungdom sig af alle Kræfter, for at kunne optræde værdigt ved den forestaaende Madonnafest. Hvis jeg blev generet af Byens Ungdom, ligesom Lund, skulde

jeg blot sige, at jeg samlede Urter til hans Apotek, saa var der ingen, der vilde lægge mig Hindringer i Vejen; „thi," lagde han til med en vis Værdighed, „for mit Apotek har Byen Respekt."

Det lod imidlertid ikke til, at denne var synderlig stor; thi naar jeg vandrede ud gennem Byens Hovedgade, havde jeg altid en Del unge Sabinere i Hælene, som paa forskellig Maade tilbød at deltage i Udflugten, og naar jeg afslog dette, kunde jeg være temmelig vis paa at faa en Sten eller en Kaalstok i Hovedet, naar jeg samlede nede i Dalen, ligesom jeg blev betragtet med meget mistænkelige Blikke, naar jeg med mit indsamlede Udbytte vendte hjemad.

Heldigvis kom Tilfældet mig til Hjælp paa en Maade, som grundig kurerede baade de unge og gamle Sabinere fra at deltage i mine entomologiske Udflugter. Oppe paa en af Højderne fandt jeg en Dag en trøsket Træstamme, og da jeg bearbejdede denne med mit Brækjern, hørte jeg en underlig hvæsende Lyd, som jeg ikke kunde forklare mig. Jeg vedblev at trænge dybere ind i Stammen; pludselig gav Træet efter, og ud af den frembragte Aabning skød sig en Æskulapsnog, der var over en Alen lang. Jeg greb den i Nakken; men nu snoede den sig saa kraftigt

om min Arm, at jeg ikke kunde gøre den fri, og heller ikke turde jeg slippe Taget af Frygt for at blive bidt.

Der var altsaa ikke andet at gøre end at vandre hjem med Snogen om Armen; men sjældent har jeg set et saadant Postyr som det, der rejste sig, da jeg med Slangen om Armen kom ind i Byens Gader. Med høje Skrig styrtede unge og gamle ind ad deres Døre, og hvor jeg gik, hørte jeg Raabet: „En Hugorm — en Hugorm!“, og i vild Forfærdelse fo'r Drengene til alle Sider, hvor jeg kom frem. Da jeg endelig kom hjem og traadte ind i Køkkenet, fløj baade Anna Maria og Marietta af Sted som besatte, og det var med stor Møje, at jeg fik Køkkendrengen Tomaso til at tage en Økse, for at befri mig for Snogen. Men da han førte Hugget, klemte det stakkels Dyr sig saa fast om min Arm, at jeg endnu Dagen efter kunde mærke dets Tag. Fra den Tid var der ingen, der tilbød at følge mig, og jeg blev aabenbart af Byens Befolkning betragtet som en Slags Troldmand, der stod i Ledtog med Vismanden Carnevale.

Gamle Anna Maria gjorde sig ogsaa sine Betænkeligheder og vidste ikke ret, om hun i

Længden turde huse denne fremmede, der gav sig af med saa sære Ting.

En Dag sagde hun til Fru Lund: „Denne Signor Guglielmo maa da enten være uhyre rig eller ogsaa skrubtosset, siden han render rundt og fanger alle de Dyr, som bider os andre. Han siger, at han samler til „la Scienza“ i det Land, hvor han er kommet fra; jeg gad nok vidst, hvordan hun ser ud.“

Trods Genazzanos ringe Størrelse og høje Beliggenhed, er den dog i Maj Maaned Genstand for en Kultus, der er lige saa ejendommelig som malerisk. I dens lille, mørke Kirke gemmes et Billede af den Madonna, der giver de gode Raad, „Madonna del buon consiglio“, og til denne Madonna valfartes der i Begyndelsen af Maj, ikke alene fra Byerne i Nærheden, men af Bønder, Hyrder og Kampagnoler helt ude fra Abruzzerne, ja endog fra det neapolitanske.

Naar Dagen gryede, hørte man dybt nede fra Saccodalen disse Pilgrimmes melodiske Hymne til Madonnas Ære, og mærkeligt var det at se de Tog, der bevægede sig frem i det brændende Solskin. Barfodede med Hatten i Haanden, med Pilgrimskappen om Skuldrene kom det lange Tog af Mænd, Kvinder og Børn langsomt dragende op mod den lille By, der gemte en Skat,

som for dem var mere værd end de kostbareste Ædelstene. Hele Byen var smykket til Fest, overalt var der Telte, Boder og Skænkesteder for de hungrige og tørstige Pilgrimme, hvis Fødder var forrevne af Bjergenes skarpe Sten. Tog fulgte efter Tog, langsomt, andægtigt vandrede de fremad, knælende for hvert Madonnabillede de mødte paa deres Vej, og naar de endelig traadte ind i Kirken, hvor Alterlysene funklede mellem Ædelstene og Guld, Votiver og Røgelsekar, kendte deres Fanatisme ingen Grænser. De kastede sig næsegrus mod Kirkens haarde Fliser, krøb paa deres Knæ frem mod det Alter, hvor det lille, røgslagne Madonnabillede var opstillet, slikkede med deres Tunger Støvet af Kirkens Gulv og brød saa, naar de havde naaet Alteret, ud i et hundredestemmigt Kor:

„Evviva Madonna! evviva Santa Maria!"

Saa tonede Orgelet, Mariabilledet blev løftet i Vejret bag det store Jerngitter, og nu steg Fanatismen næsten til Raseri.

Hylende som vilde Dyr bestræbte de sig for at kysse det eller blot komme til at berøre det, og en Dag saa' jeg en Smed, som i sin vilde Begejstring klatrede op ad Jerngitret og huggede

sine Arme i dets skarpe Spiger, saa Blodet flød hen ad Marmorgulvet.

Var Begejstringen hos disse stakkels Pilgrimme stor, syntes Byens Befolkning derimod at betragte den hele Fest fra et rent forretningsmæssigt Standpunkt; thi uden for Kirken lignede Byen mest en uhyre Markedsplads, og der tjentes gode Penge dels ved Pilgrimmenes Indkøb af Rosenkranse og Madonnabilleder, dels ved den Forplejning, hvortil de i saa høj Grad trængte. Af Byens Befolkning saa' jeg kun meget faa inde i Kirken, og da jeg en Dag meddelte Signor Carnevale min Forundring herover, forklarede han mig, at Byens Borgere ikke havde Tid til at tage Del i disse Narrestreger, fordi de skulde passe deres Forretninger. Han fortalte mig tillige, at det lille røgslagne Madonnabillede var malet af Apostlen Lucas, men føjede sarkastisk til, at han vilde paatage sig at gøre det bedre, hvis blot Kirken vilde opfordre ham dertil.

Naar Pilgrimmenes talrige Processioner havde fyldt Byen, hvor de om Natten sov under aaben Himmel, gav Genazzano dem til Gengæld en stor Madonnaprocession, der strakte sig oppe fra Byen og lige ned til Dalen, hvor den vendte om for atter under Klokkeklang og Basuntoner

at vandre tilbage til Kirken. I denne Procession maatte alle tage Del, lige fra Guvernøren, hvis røde Næse gjorde en fortrinlig Virkning i Landskabet, til Signor Carnevale, som paa den Dag vred sig under Kirkens Aag. At Nino skulde med, var naturligvis en Selvfølge, og hviskende betroede han mig, at hvis jeg ikke vilde omtale det til nogen, skulde han føre mig ind i Sakristiet, for at jeg kunde se, hvor smuk han blev, naar han fik sin nye Kordragt paa.

Ad en Bagdør kom jeg ind i nogle store skumle Rum bag Kirken, og her udfoldede sig det lystigste Liv, jeg længe havde set. Det hele lignede Forberedelserne til et Karneval i det smaa, og selv den vimse lille Sakristan klappede de unge venligt paa Skuldrene, naar de havde iført sig deres brogede Processionsdragt og ilede ud for at stille under Fanerne. Hele Rummet var opfyldt med unge Sabinere, som alle var i Færd med at kaste de gejstlige Dragter over deres daglige Klæder, saa at de kom til at ligne sorthaarede Kordrenge med Messehagler af de mest forskellige Farver.

I Begyndelsen gik det hele godt, men da de sidste Dragter baade var gamle og falmede, opstod der et voldsomt Skænderi over, hvem disse skulde tildeles, og det hele endte med, at en af

de hellige Korsfarere, som paastod at ville bære en af Snorene til Madonnabanneret, sparkede sin Rival saaledes i Maven, at han maatte bæres hjem. Paa dette Tidspunkt fandt jeg det passende at gaa, og snart efter stod jeg oppe paa la Piazza for at afvente det højtidelige Øjeblik, da den store Procession skulde drage forbi.

I det klareste Solskin og under en Himmel saa mørkeblaa og straalende, som vi aldrig ser den herhjemme, stod Tusinder af Pilgrimme og ventede andægtigt paa det store Øjeblik, da Kirkens Port skulde aabnes. Saa sprang begge Fløjdøre op, og frem traadte i sluttet Række Byens unge Musici med et Orkester, hvori navnlig Diegi udmærkede sig ved sine vældige Basuntoner. Saa kom den højeste Prælat i Spidsen for alle de Gejstlige, og efter dem „il Gubernatore" fulgt af sin Ven „Cancellieren", som den Dag havde sluppet sin Knortestok, da han mærkelig nok var ædru.

Saa kom et Utal af Kors, Faner, forgyldte Lygter og brogede Silkebannere, syngende Præster og mumlende Munke, indtil Toget sluttedes af de solbrændte Pilgrimme, som ved høje Madonnaraab gav deres Tilbedelse Luft. Det var et højst malerisk Syn at se al denne Pragt sno sig

gennem de mørke, middelalderlige Gader. Der var kun ét Skyggepunkt, og det var den ulykkelige Signor Carnevale, som den Dag havde sluppet sin imponerende, spidse Kalabreserhat, for barfodet og i Korbluse at drage af Sted med de andre. Da han passerede forbi mig, hævede han sit Hoved og sendte mig et Blik, som om han vilde sige: „Jeg gør det, men forbandet nødig."

Hele den første Halvdel af Maj Maaned optoges af disse stadig tilbagevendende Processioner, og Lund var paa Færde tidlig og silde for at tage Skitser til det store Billede, som han senere malede. Jeg selv blev lidt efter lidt ked af det hele; thi jeg var nu mere generet i mine Udflugter end nogen Sinde før, og hvad katolske Kirkeprocessioner angaar, da havde jeg naturligvis set dem langt prægtigere i Rom. Jeg søgte derfor atter bort fra Byen og fordybede mig i de store Bjergskove, hvor jeg gjorde Fund, der for mig var mere værd end alt det Kirkegøgl, som den lille By daglig præsenterede.

Paa disse Vandringer i de store, ufarbare Skove, hvor jeg hverken kendte Vej eller Sti, var jeg naturligvis udsat for at forvilde mig, og for at undgaa dette, plejede jeg at bryde Grene paa Træerne med visse Mellemrum, saa at jeg ved Hjælp af de nedhængende Kviste atter

kunde finde Vej tilbage. En Aften var jeg imidlertid trængt meget dybere ind, end jeg plejede, og i min Iver lagde jeg ikke Mærke til, at Solen hældede stærkt mod sin Nedgang. Hos os har vi i Maj Maaned en lang Skumringstid, men i Italien falder Mørket hurtigt paa, og inden jeg vidste af det, var alt omkring mig blevet saa dunkelt, at jeg ikke kunde se de smaa Kviste, jeg havde brudt, og snart efter mærkede jeg, at det ikke vilde være mig muligt at finde tilbage igen. Det var ikke nogen behagelig Situation; thi naar Mørket falder paa, kommer Hugorme, Skorpioner, de store Tusindben og adskillige andre ubehagelige Gæster frem, og for at undgaa disse var der intet andet Middel end at følge Robinson Krusos Eksempel og stige op i et eller andet Træ, hvor man kun havde Ugler til Selskab; men heller ikke dette var let, thi Skoven bestod enten af vældige Kastaniestammer eller lavt Krat af tornede Buske, hvor det var umuligt at finde Hvile.

Endelig fandt jeg et yngre Træ og entrede med stor Møje op til et af dets laveste Grene, hvor jeg forberedte mig paa at tilbringe Natten; men jeg mærkede snart, at det ikke var saa let at agere Fugl, som jeg havde troet, thi da jeg havde siddet paa Grenen en halv Times Tid,

var jeg saa mør, at jeg havde den største Lyst til at entre ned igen.

Just som jeg overvejede dette, hørte jeg en uhyggelig Knagen og Raslen i Krattet foran mig; men i det tætte Mørke var det mig ikke muligt at se, hvad der nærmede sig. Det kunde være en Røver, et Vildsvin, ja mulig en forvildet Ulv, og jeg priste mig atter lykkelig ved at sidde saa højt oppe, at man ikke kunde naa mig. Heri tog jeg dog fejl, thi ud af Krattet brød en mørk, kappeklædt Skikkelse, som, idet han tog Riflen fra Skulderen, raabte: „Hvem er De, hvad gør De der?"

Jeg har altid haft en umaadelig Respekt for disse lange romerske Rifler, som rammer deres Mand paa mange hundrede Alens Afstand, og her havde jeg Riffelpiben omtrent lige ved mine Fødder. Jeg forklarede derfor skyndsomst, at jeg var fremmed, at jeg havde forvildet mig og at jeg ikke vidste, hvorledes jeg skulde finde tilbage til Genazzano.

„Stig ned!" kommanderede Stemmen med et Tonefald, som om han var vant til at blive adlydt. Og da jeg kom ned, saa' jeg, at det var en høj, skægget Mand med et ganske intelligent Ansigt, men dog ikke fri for at ligne en Røver alligevel.

„Følg mig!“ sagde han kort, og dermed begyndte han at arbejde sig gennem Krattet paa en Maade som viste, at han maatte være bedre kendt med Skoven end jeg. Snart efter naaede vi en aaben Plads, og nu gik det op ad et stejlt og stenet Plateau. Jeg havde en Følelse af, at han slet ikke førte mig i Retning af Genazzano, men derimod op imod Bjergene, hvor rimeligvis hans Kammerater ventede ham.

Bestandig højere og højere snoede Vejen sig opad, og pludselig hørte jeg en dump Brusen langt nede til venstre. Det maatte være Saccofloden, jeg kunde trods Mørket se de hvide Skumhvirvler i dens sorte Vand; men om jeg gik med eller mod Strømmen, var mig umuligt at afgøre. Endelig naaede vi et Parti, hvor vi havde Floden til venstre og en dyb Bjergkløft til højre. Vejen var her saa smal, at man kun kunde passere den én for én, og idet min Ledsager pegede fremad med Haanden, sagde han blot de to Ord: „Avanti, Signore!“

Jeg bad ham gaa forrest som før, men han svarede med et galant Buk, at dertil var han ikke værdig, den fremmede Signore maatte gaa foran, han vilde ikke være uhøflig.

Jeg maa tilstaa, at jeg ikke skøttede stort om al denne Høflighed, og da jeg kom ind paa

Stien, der bestandig blev smallere og smallere, og hvor jeg havde det dybe Flodleje med brat Fald til venstre og den mørke Bjergkløft til højre, fik jeg en uhyggelig Følelse af, at min ærede Ledsager blot behøvede at give mig et Puf, for at sende mig over i Evigheden. Men saa trøstede jeg mig med, at han jo kunde have gjort dette i Skoven, hvis han havde haft Lyst dertil. Endelig slap vi over det farlige Sted, nu gik Vejen atter mageligere opad, og jeg begyndte nede i Dybet at se en Del smaa lysende Punkter, lig Ildfluer, før de begynder at sværme.

„Ecco Genazzano," sagde min Ledsager, idet han pegede nedad. „Denne Sti til venstre vil føre Dem til Kløften ved Colonnaernes Palads, og derfra vil De let finde Vej ind til Byen. Addio! arrivederci Signore!"

Jeg vilde give min Fører et synligt Bevis paa min Erkendtlighed; men da jeg tog min Portemonnæ frem, gjorde han paa ægte romersk Vis en stolt, afværgende Haandbevægelse, og snart efter tabte han sig i Mørket.

Stien førte virkelig ned til den Viadukt, som fra Bjerget gaar mod Colonnaernes Palads, og her skimtede jeg i Mørket en ny Skikkelse, som lænet over den lave Murkant stirrede ned i Dybet. Det var igen en kappeklædt Mand, men uden

Riffel og Hat, formodentlig havde han tabt den sidste over Murkanten, thi han vedblev at stirre ned efter noget, jeg ikke kunde se. Da jeg nærmede mig ham, vendte han sig pludselig om og sagde i en truende Tone:

„Giv mig din Hat, Inglese!"

„Jeg er ingen Englænder," svarede jeg forbavset, „og har selv Brug for min Hat."

„Saa giv mig Penge," udbrød han truende, „eller jeg sender dig af Sted for at hente min Hat." Viaduktens Murkant var lav, han saa' ud til at være stærk, og da jeg ingen Lyst havde til at gaa et Par Hundrede Fod ned i Dybet, tog jeg min Portemonnæ op, som han øjeblikkelig snappede, hvorefter han gjorde en Haandbevægelse, som om han ogsaa vilde tage mit Ur. Nu blev det mig for grovt, jeg gav Fyren et vældigt Stød for Brystet, saa at han tumlede baglængs om, og løb saa af alle Kræfter ind i Paladsets Gaard, hvor jeg var saa heldig at træffe to Gendarmer, begge til Hest. Med faa Ord forklarede jeg dem, hvad der var sket, og fem Minutter efter bragte de mig min Portemonnæ, idet en af dem bad mig om ikke at melde Sagen til „il Gubernatore."

Jeg lovede dette og havde ingen Grund til at fortryde det; thi senere fik jeg at vide, at

Røveren paa Broen var en ganske velstaaende Vigneejer, som den Aften havde faaet lidt vel meget i Osteriet og derfor rimeligvis vilde lade mig betale Regningen. Min Fører fra Skoven viste sig senere at være en af Colonnaernes Skovbetjente, som først havde antaget mig for Vildttyv. Baade ham og Røveren fra Broen trakterede jeg senere med Piniekager og et Par Glas „Sambuco", og hermed var mine romantiske Hændelser til Ende.

Skønt jeg mangfoldige Gange har vandret snart i Kampagnens mest afsides Egne, snart ved Midnatstid i Roms Ruinkvarter, er jeg aldrig nogen Sinde bleven „forulempet", som man nu til Dags kalder det, og jeg tilskriver dette den Omstændighed, at jeg altid gik i en meget tarvelig Dragt, som ikke vakte Røvernes Begærlighed.

* * *

Blandt Beboerne i det gamle „Palazzo Vanutelli," har jeg glemt at omtale en, den mest sympatetiske af dem alle. Det var den unge Adele Felici, Datter af den fordrukne Cancelliere, en ung, mørkhaaret Pige med et forunderlig blidt, melankolsk Udtryk, der laa som et Sørgeslør for den Moder, hun saa tidligt havde mistet.

Egentlig hørte hun ikke med til Huset, skønt hun om Dagen havde Lov til at opholde sig i de Værelser, hvori vi færdedes; men naar Aftenen faldt paa og den halvdrukne Cancelliere kom ravende hjem fra Byen, maatte hun følge sin Fader ned i det gravskumle Kælderrum, og naar Lemmen lukkede sig over hendes smukke Hoved, tænkte jeg tidt paa, hvor sorgfuld og forladt hun maatte føle sig, trods sin Ungdom og sin Skønhed. Hun var det blideste, det mest elskværdige Væsen man kunde tænke sig. Spurgte man hende om noget, slog hun forundret de store Øjne op og svarede gerne: „chi lo sa" (ja hvem véd det!), og talte man venligt til hende om hendes sørgelige Ensomhed, svarede hun blot: „ci vuole pazienza" (man maa have Taalmodighed). Hvor er disse to Sætninger dog ikke betegnende, thi med dem har Bjergenes fattige Befolkning slaaet sig igennem i de sidste fem Hundrede Aar.

Men hvor blid og god hun end var, kan Sabinerindernes Blod dog let komme i Bevægelse, og herpaa fik jeg en Dag et overraskende Bevis. Der var om Natten bragt hende en Serenade. Jeg havde hørt Sang ledsaget af Mandoliners Klang, og om Morgenen var den faldefærdige Trappe, der førte op til vor Lejlighed, bestrøet

med friske Rosenblade, Tegn paa at den Tilbedende havde været der. Jeg fandt paa at ville drille hende lidt, og spurgte hende om det var Tomaso, som havde sunget foran Mariettas Dør, og da hun med en vis Stolthed svarede, at Serenaden var bragt hende, sagde jeg leende, „at vi hjemme hos os ikke plejede at bringe Børn Serenader."

Jeg burde have sparet mig dette lille Drilleri, thi pludselig blev Adele fra den blide, stille Pige forvandlet til en rasende Sabinerinde, som greb en af Knivene paa Bordet og førte et Stød mod mit Bryst, som jeg kun undgik ved at springe til Side. Saa slængte hun Kniven hen ad Gulvet, brast i en krampagtig Graad og det varede længe, inden jeg kunde berolige hendes saarede Forfængelighed.

Jeg tror, at det ikke alene var Egnens Skønhed, men ogsaa hendes, som drog adskillige Sommergæster ud til vor store, men fattige Bolig. Især var Bloch aldeles betaget af dette smukke Barn, hvis Portræt han har malet.

En Dag blev vi meget overraskede ved at Arentzen med Hustru traadte ind i vor Lejlighed. De kom begge fra Neapel, og jeg anvendte Eftermiddagen til at vise dem de smukke Partier i Omegnen. Som sædvanlig var Arentzen

misfornøjet med det hele, og ytrede at han ikke kunde begribe, hvordan jeg kunde holde det ud i en Svinesti som Genazzano. For at muntre ham noget, bestilte jeg om Aftenen en Barile af Prokuratorens bedste Vin, og vi holdt nu et lille Gilde i den store skumle Spisesal, som kun oplystes af et Par af de trearmede, romerske Lamper. Lidt efter gik Arentzen til Ro, og just som Lund og jeg talte om hans mærkelige Mangel paa Evne til at opfatte Italiens Skønhed, traadte han rasende ind i Natdragt, og raabte: „Det er mig aldeles umuligt at sove for den Bataillion af Lopper, der er i min Seng. Har De ikke noget Insektpulver?"

„Det staar paa min Servante," svarede jeg og bød ham Godnat.

Da jeg næste Morgen vilde børste mine Tænder, var det mig umuligt at finde mit Tandpulver, og jeg beskyldte meget uretfærdigt Marietta for at have taget dette Forskønnelsesmiddel til sine ikke ganske hvide Tænder. Hun blev næsten lige saa vred som Adele, og just som vi stod og skændtes kom Arentzen til Syne.

„Hvordan har De sovet i Nat?" spurgte jeg.

„Tak," svarede han, „ganske mageløst. Det er saamænd første Gang, at min Kone og jeg

har haft Ro hernede, og hermed rakte han mig min Tandpulveræske, som var tømt til Bunden.

Ogsaa Valdemar Schmidt besøgte vor lille Bjergrede, og jeg mindes et Træk, som viser hans utrolige Ihærdighed, naar han var paa sine ofte meget lange Fodture. For at vaagne tidlig om Morgenen og for ikke at komme for sent til Toget i Valmontone, sov han om Natten paa Spisebordet, og vandrede saa i det tidlige Daggry af Sted til Stationen.

En tredje, meget uventet Gæst var den tyske Naturforsker Seidlitz, som havde hørt, at jeg opholdt mig i Sabinerne, og med hvem jeg gjorde adskillige Ekskursioner. Da han fortalte mig, at han vilde drage til Sicilien, aftalte jeg at mødes med ham dér, og han lovede at sende mig et Brev, saa snart han var kommet til Messina, hvor jeg agtede at deltage i Sværdfiskefangsten.

Uge gik imidlertid efter Uge, uden at jeg hørte det mindste fra ham, og jeg begyndte allerede at frygte for hans Skæbne, da jeg endelig fik et Brev, hvori han fortalte mig, at han paa fjerde Uge laa syg i Palermo som Følge af, at en Skolopender havde bidt ham i Tommelfingeren. Han meddelte mig, at han endnu var uskikket til at bruge Haanden og erklærede,

at Skolopenderbidet havde været langt farligere end dengang, han i Preussen blev bidt af en Hugorm. Da jeg læste disse Linier, tænkte jeg paa, hvor sorgløst jeg havde samlet disse Dyr i Kampagnen; men der er ogsaa Forskel paa en Skolopender ved Vintertid, naar den ligger halvstivnet under en Sten og saa dem, der med Lynets Fart styrter frem, paavirket af Palermos glødende Sommersol.

Alt som Sommervarmen steg, begyndte Lund at skrante, og da han en Dag kom hjem fra Heksesmøgen, blev jeg ganske forfærdet, thi ikke alene havde han ladet sit Haar klippe aldeles tæt, men hans Ansigtsfarve var saa gul som en Citron, og han selv betaget af en dyb Nedslagenhed.

„Hør du!“ sagde han om Eftermiddagen, „skal vi ikke gaa en lille Tur sammen, her maa dog være et eller andet Hul, hvor man kan blive begravet.“

„Begravet!“ udbrød jeg og saa' forbavset paa ham.

„Ja ser du,“ fortsatte han, „jeg holder det ikke ud ret længe her! Luften nede i Gyden stinker værre end i Ghetto, og nu har jeg oven i Købet faaet Gulsot, og saa er jeg snart færdig. Her

skal jo være en protestantisk Kirkegaard, lad os gaa hen og se paa den."

Trods mine Indvendinger og Trøstegrunde trak Lund mig af Sted og førte mig op til en Udkant af Byen, hvor der inden for en Mur viste sig en lille firkantet Plads, som han betegnede som den protestantiske Kirkegaard, hvor man for lang Tid siden havde begravet to Artillerister.

Lund satte sig overskrævs paa Murkanten, stirrede ned paa den lille skumle Plet og sagde: „Det er dog godt, at jeg er saa lille, for var jeg større, fik jeg s'gu ikke Plads dernede. Hvad er det for noget, der staar mellem alle de Nelder og Ukrudt?"

„Jeg tror det er Kaal," svarede jeg.

„Saa vil jeg s'gu ikke ligge dér," sagde Lund, „for et Kaalhoved har jeg aldrig været."

Dermed gik vi hjem, og da jeg havde læst Brevet fra Seidlitz, besluttede jeg ikke at forlænge mit Ophold i Sabinerbjergene, da jeg i saa Tilfælde vilde komme for sent til Sværdfiskefangsten i Messina. Jeg tog altsaa Afsked fra Lund og hans elskværdige Hustru, fra Familien Vanutelli, og faa Dage efter var jeg atter i Rom, hvor jeg sendte mine Fund fra Sabinerbjergene til Museet i København.

372416

FJERDE KAPITEL

En Aften i Palombella. — Afrejse til Neapel. — Schiavones Bande. — Togulykke. — Ankomst til Neapel. — Santa Lucia. — Neapels Fisketorv. — Paolo Panceri. — Et Marionetteater. — Mine Undersøgelser paa Universitetet i Neapel. — Ekskursion til Klosteret Monte Casino. — Mit Liv som Klostergæst. — Loggia del Paradiso.

NAAR Sommervarmen dirrer over Rom, forandrer Byen ganske Karakter. Alle de fremmede er borte, Solen sender sin blændende Ild hen over Husenes Tage, Heden er trykkende, Malariaen farlig, og man skynder sig derfor gerne bort fra alle de minderige Steder, som man om Vinteren havde saa kær. Der var kun faa af Kunstnerne tilbage, og med dem samledes jeg da den sidste Aften i „Palombella" ved Pantheon, hvor „Monte Fiasconen" flød rigelig til langt ud paa Natten. Jeg havde besluttet at tage af Sted med Morgentoget Kl. syv, men „Monte Fiasconens" Aander havde i den Grad besejret mig, at jeg først vaagnede, da min gamle Vært-

inde ruskede i mig og forklarede, at Klokken var ni. Jeg fo'r ud af Sengen, klædte mig paa, og en Time efter rullede jeg med et blandet Tog af Sted over den sommerlyse Kampagne, forbi de lange, tufbrune Viadukter, hilste paa Albaner- og Sabinerbjergene i det fjerne, fløj forbi Valmontone og nærmede mig med rask Fart den pavelige Grænse ved Ceprano.

Hidtil havde Toget skudt sin sædvanlige Fart, men da vi nærmede os Grænsestationen, lagde jeg Mærke til en stor Sammenstimlen paa de tilstødende Marker. Kvinder viftede med deres Hoveddug, og Mænd udstødte under ivrige Gestikulationer høje Raab, som jeg ikke forstod. Da gav Toget pludselig Faresignal, mindskede Fart, og lidt efter holdt vi stille. Jeg stirrede ud ad Vinduet, men kunde intet opdage, og der viste sig ingen Konduktør, som kunde forklare os denne pludselige Standsning. Da hørte vi Hornsignaler, en Deling Bersaglierer kom i rask Løb, og Raabet „Stig ud" klang fra alle Kanter.

Jeg lod mig ikke dette sige to Gange. I en Fart var jeg ude paa Banelegemet, løb forbi Lokomotivet, og nu saa' jeg et Syn, som jeg ikke saa let skal glemme. Morgentoget fra Rom var løbet af Skinnerne, Lokomotivet styrtet ned ad Skraaningen, de forreste Vogne knust i Splin-

ter, der som Bundter af Svovlstikker ragede op i den solklare Luft, og af Togets Passagerer saa' jeg ikke en eneste. Jeg antager, at de allerede var befordret med et Hjælpetog til Neapel.

Forgæves spurgte jeg Jernbanebetjentene og Bersagliererne om Grunden til denne Ulykke. Jeg fik kun intetsigende Svar; men da jeg nærmede mig til Stedet, hvor Lokomotivet var løbet af Sporet, saa' jeg Grunden til Katastrofen. Et Skinnestykke paa henved et Par Alen var revet ud, øjensynlig med Forsæt, og derved var Lokomotivet gaaet ned ad Skraaningen. Overalt vrimlede det af Gendarmer og Bersaglierer, som havde travlt med at bringe det forulykkede Togs Gods over i det Hjælpetog, der ventede os paa den anden Side, og da dette var sket, blev vi atter beordret til at stige ind, hvilket jeg gjorde uden at tænke videre over Sagen, idet jeg blot lykønskede mig til, at jeg ikke var taget med Morgentoget fra Rom; men senere fik jeg ganske andet at tænke paa.

To Bersaglierer med Rifler traadte ind i Kupeen og placerede sig ved Vinduet. De andre Passagerer i Kupeen var ligblege af Skræk, og en ung Moder, der havde et diende Barn ved Brystet, besvimede den ene Gang efter den anden, til stor Ulempe for os andre, som stadig

maatte holde det skraalende Barn under disse hysteriske Anfald.

Ved Siden af mig sad hendes Ægtefælle, en ung Romer, og da jeg spurgte ham, hvad alle disse Anstalter skulde betyde, betroede han mig, at „Schiavone", en af de mest berygtede Briganter, havde vist sig om Morgenen med sin Bande, at det rimeligvis var ham, som havde brudt Skinnerne op, og at man kunde vente, at han standsede Toget, naar vi kom til en eller anden Snævring, hvor han fra Højderne kunde rulle Sten ned over det.

Det var højst behagelige Udsigter, og nu begyndte jeg selv at dele mine Rejsefællers Ængstelse; thi vi kørte kun med halv Fart, og hver Gang vi kom til et Sted, hvor Klipperne begyndte at taarne sig op paa Siden af Banelegemet, spændte Bersaglierne Hanerne paa deres Rifler og stirrede ud som Jægere, der venter at komme Vildtet paa Skud.

Langsomt, uendelig langsomt sneglede vi os fremad, og først da vi kom adskillige Miglier paa den anden Side Grænsen og begyndte at nærme os Caserta, tog Toget Fart. Først sent om Aftenen naaede vi det larmende Neapel, den blaanende Golf og det i Aftensolen rødmende Vesuv, om hvis Tinde der laa en Røgstribe saa

fin og saa forsvindende, som røg Bjerget en Cigaret.

Hvilken Larm, hvilken Tummel, hvilket Spræl og Spektakel lyder den fremmede i Møde, særlig naar man første Gang ser den muntreste By i hele Italien. Trods alle Indsigelser blev man kapret, trukket snart til den ene, snart til den anden Side, kom endelig paa Hovedet i en af de smaa hurtigkørende Drosker, og maatte være særlig glad, hvis man var saa heldig at faa sin Bagage med; thi om den havde ti til tolv Dragere ført en forbitret Kamp. Først efter at et Par af dem var kastet til Jorden, sprang Sejrherren op paa Bukken og befalede Kusken uden videre at køre til det Hotel, hvis Kommissionær han var. Kun med stor Møje lykkedes det mig at undgaa adskillige af de dyre engelske eller russiske Hoteller, og først da jeg havde truet min uindbudne Ledsager med at skære Halsen over paa ham, rullede jeg op foran det lille, hyggelige Albergo i Santa Lucia, hvor saa mange Danske tidligere havde Opholdssted, og hvor Ordet „Danese" havde en fuldvægtig Klang.

Den gamle Padrone førte mig ind i en rummelig Sal, befolket med Møbler fra meget forskellige Tidsaldere, en vældig Seng og udvendig en Balkon, som straks lagde Beslag paa hele min

Opmærksomhed. Hvilket vidunderligt Syn da jeg første Gang traadte ud paa denne Balkon, hvor jeg senere har tilbragt saa mangen stemningsfuld Aften. Neden under mig summede Neapels tusindstemmige Sælgere og Raabere som en forvildet Fluesværm, foran mig laa, lysende i Aftenglansen, den mørkeblaa Golf med sine Smaabaade og Skibe, og i den stille Aftenluft sejlede skinnende Smaaballoner af Sted som sælsomme Fugle, der drog bort til Eventyrets Lande. Langt ude til højre tonede Kapri og Ischia frem som fantastiske Skygger, saa kom Monte S. Angelos brede Ryg og endelig Vesuvs kegleformede Top, der rødmede i Aftensolens Glans, for derpaa at iføre sig de mest forskellige Farver alt som Solen sank dybere og dybere ned.

Det var et Syn saa gribende, saa forunderlig fantastisk, at jeg blev staaende aldeles hensunket i Beskuelse, indtil endelig et Raab inde fra Salen vakte mig af mine Drømme. Det var den gamle Padrone, som meldte mig, at Tøjet var baaret op, og at mit Værelse snarest muligt vilde blive gjort i Stand. Kun med Møje rev jeg mig løs fra denne vidunderlige Udsigt for at betale Dragerne for min Kuffert, og kort efter viste der sig en ægte neapolitansk Scene, som fik mig til at briste i Latter.

Ind traadte en Dreng, skøn som Adonis, men kun iført Svømmebukser, Helgenbillede og en rød Hue, og paa denne bar han en antik Vandkrukke, med hvis Indhold han forsynede min Servante. Bagefter ham kom hans Søster, endnu skønnere end hendes Broder Antonio, men kun iført et eneste Klædningsstykke, hvilket hun bar med en saa uskyldig Mine, som om hun aldrig havde været vant til andet. Hun redte min Seng, kyssede det lille Helgenbillede, som hendes Broder bar paa sit bare Bryst, ønskede mig Godnat og forsvandt. Men det var mig umuligt at sove; atter maatte jeg ud paa Altanen, og til langt ud paa Natten sad jeg stirrende ud over Golfen, indtil endelig Trætheden fra den lange Rejse kaldte mig til Hvile.

Neapel vaagner tidlig, og det gjorde jeg med, thi de hundredfoldige Raab fra Gaden tillod mig ikke at sove. Til stor Forskrækkelse for Padronen var jeg paa Benene lidt efter Solopgang, og nu havde jeg kun ét Maal — Fisketorvet — hvor Middelhavets Vande opdynger hele deres Rigdom.

Det var med bankende Hjerte og spændt Forventning, at jeg nærmede mig et Sted, der er saa forskelligt fra „la pesceria“ i Rom; thi medens dette mørkt, fugtigt og stinkende ligger tæt

op til Ghetto med utallige Smaaboder, hvor halvdøde og halvraadne Fisk bydes til Salg, aabner Fisketorvet i Neapel sig ud mod Havet, og her er et Liv, en Tummel, en Handlen, Køben og Prutten, som gør, at man næsten maa albue sig frem i den støjende Mængde.

Hvilken Rigdom af Former, Farver og Størrelser frembyder ikke dette Torv. Hist ser man en kæmpemæssig Thunfisk ligge slagtet, som var det en Okse, og i Boden ved Siden af falbydes de lange, sølvglinsende Klingefisk, garnerede med baandfarvede Aborrer og knudrede Triglier, en Slags Ulke, som i deres Ydre minder om de antikke Delfiners Form.

I store Kar vralter tunge Skildpadder langsomt omkring paa Bunden, men i det næste farer Middelhavs-Hummere, som ikke er begavede med Kløer, om i en lystig Runddans, stangende hverandre med deres sylespidse Horn. Hist henne staar et andet Kar med nogle sorte, sære Dyr, som ved første Øjekast ligner et Snogebo, der er kommet i Vildrede. Lange sorte Arme skyder sig frem snart hist snart her; foran i Dyret aabner sig et vældigt Pappegøjenæb, og paa de lange Arme ses talrige Sugeskaale, hvormed de kryber omkring paa Bunden, staaende paa Hovedet. Det er Blæksprutter, Ita-

liens „calamareter“, som ser højst uappetitlige ud saa længe de ligger i Karret, men ganske skifter Udseende, naar man faar dem paa Bordet; thi da ligner de vore Klejner og smager noget nær som stegt Hummer.

Men det er ikke Fisk, Skildpadder og Blæksprutter alene, som udgør Fisketorvets Herligheder. Der staar endnu store Kurve fyldte med det, som Neapolitanerne kalder „Havfrugter“ (frutta di mare); thi i Neapel er der saa godt som intet Havdyr, uden at det kan spises, og hvad vi herhjemme kaster bort med Foragt, finder her villige Købere, stundom endog til meget høje Priser. Her staar nogle mærkelige Dyr stablet op i vældige Bunker; det knitrer og knager i disse, og ser man nøje til, er det lutter Søpindsvin, som er i langsom Bevægelse for at frigøre sig fra hverandre. Saa kommer de smaa Middelhavs-Østers, hvis Skaller desværre er tykkere end deres Indhold, og tæt ved dem ser vi en anden Musling af en ganske aparte Form. Den ligner et fladtrykt Naalehus, og trykker man paa den ene Ende af Skallen, kommer Dyret frem af den anden lig en blegrød Orm, som der hører nogen Overvindelse til at spise; men har man først smagt disse Skedemuslinger et Par Gange, forandrer man sin Anskuelse og

finder dem næsten lige saa gode som deres tykskallede Frænder. Derimod kunde jeg ikke komme ud af det med Søsneglene, som man køber pottevis ligesom Nødder; men jeg var jo heller ikke Neapolitaner.

Det var et helt Studium at vandre rundt mellem disse Boder, hvis maleriske Indhold end mere forøgedes ved den Smag, hvormed det var udstillet; men de forønskede Sværdfisk saa' jeg desværre ikke, og jeg begyndte allerede at tvivle om at skulle naa mit Maal, da jeg pludselig standsede foran en stor Bod længst nede ved Havnen. Her laa fire til fem Sværdfiskehoveder, som kun spises af Neapels fattige Befolkning. Hvilken Overraskelse var det ikke, og blot et flygtigt Blik paa dem viste mig, at de alle fem maatte være beboede af den Parasit, som Steenstrup havde beskrevet; thi paa Hovedernes sorte Overflade saa' jeg nedsænkede graa Pletter, og under disse maatte Parasitten ligge skjult.

Til Fiskehandlerens store Forbavselse købte jeg dem alle uden at prutte; men jeg fortrød i næste Øjeblik mit Købmandsskab, thi hvad skulde jeg gøre med disse uhyre Hoveder, hvoraf ethvert var over en Alen lang. Min gode Padrone paa Hotellet vilde vistnok frabede sig, at de kom

ind i hans Salon. Der var kun ét at gøre, jeg maatte se at faa et særligt Lokale paa Universitetet, og idet jeg bad Fiskehandleren om at gemme dem for mig til næste Dags Morgen, vandrede jeg af Sted til „l'Università", hvor jeg kun af Navn kendte Professor Costa, der havde et stort Ry i Italien som Zoolog.

Til min store Skuffelse var Universitetet lukket, da det var en Helgendag, for hvilken ogsaa Videnskaben maatte have Respekt, og jeg belavede mig allerede mistrøstig paa at vandre hjem til mit Albergo, da jeg i en af Universitetets Korridorer mødte en ung, smuk Mand, som spurgte mig om mit Ærinde, idet han forestillede sig selv som Paolo Panceri, Professor i Fysiologi ved Universitetet i Neapel og en god Bekendt af en dansk Dame, Madame Cirillo, født Knudsen, der som Enke levede i Neapel.

Vi fulgtes nu ad over S. Carlo in Arena, kom snart i livlig Samtale om zoologiske Emner, og da han endelig spurgte mig, hvad jeg vilde Costa, forklarede jeg ham, at jeg paa Universitetet ønskede et Lokale, hvor jeg i Ro kunde studere Sværdfiskens Anatomi; thi mere ønskede jeg ikke at betro ham for Øjeblikket.

Han saa' lidt forbavset paa mig og gentog:

„Sværdfiskens Anatomi? Den er jo kendt for længe siden.“

PAOLO PANCERI,
Prof. i Fysiologi.

Men da jeg nu rykkede et Skridt videre og forklarede, at det egentlig gjaldt dens Parasitter, udbrød han forbavset:

„Tror De ikke, at vi kender dem? Sværdfisken bliver jo spist hver Dag her i Neapel."

Da jeg vilde holde mine forestaaende Undersøgelser saa hemmelige som mulig, for ikke at blive berøvet Resultatets mulige Prioritet, gik jeg ikke ind paa mit egentlige Maal, og da Steenstrups Afhandling naturligvis var ham ganske ubekendt, var det let for mig i almindelige Udtryk at antyde, at jeg søgte efter nogle Indvoldsparasitter, som muligvis kunde træffes hos denne Fisk. Enden paa Samtalen blev, at han vilde indrømme mig et af sine egne Lokaler den næste Dags Formiddag, og med et let Hjerte vandrede jeg tilbage til mit beskedne Hotel, vis paa, at jeg nu stod nær ved mine Ønskers Maal.

Men allerede den næste Formiddag lærte mig, at man skal være meget varsom med sin Optræden i Neapel, og paa et hængende Haar var jeg bleven fjernet saa langt fra mit Formaal, at jeg rimeligvis vilde være bleven begravet med det samme.

Jeg havde om Eftermiddagen været hos min Fiskehandler og bedt ham sende de købte Hoveder til Universitetet, og næste Dags Formiddag Klokken ni sad jeg i den store Kafé for Enden af Toledogaden, i Færd med at nyde en ordentlig Frokost, inden jeg begav mig til mit Arbejde,

som mulig kunde vare til langt ud paa Eftermiddagen. I Brystlommen havde jeg mit Dissektionsbestik, som havde Form af en Tegnebog, og da jeg havde endt mit Maaltid, tog jeg det frem for at se om alle mine Sager var i Orden, og derpaa vandrede jeg trøstig ned ad Toledogaden for at naa Universitetet.

Jeg var imidlertid ikke kommet ret langt frem, før jeg saa' en Stimmel af Mennesker, som med Latter og Tilraab animerede en Marionetspiller, der lod sine Pulcinellaer fare omkring paa et improviseret Teater. Uagtet jeg ikke forstod et eneste Ord af Replikkerne, var Dukkernes Gestus dog saa uimodstaaelig komiske, at jeg sluttede mig til Hoben for at se Skuespillet til Ende. Pludselig følte jeg en Haand i min venstre Brystlomme, og idet jeg vendte mig, saa' jeg, at en lurvet Karl lod mit Dissektionsbestik gaa over til en anden, som skjulte det under sin Kappe. I samme Nu havde jeg denne Fyr i Armen, og idet jeg raabte: „Giv mig Tegnebogen!" vilde jeg vriste Bestikket fra ham. I det samme følte jeg en Haand, som greb mig i Nakken og slyngede mig ud paa Gaden. Forbitret vendte jeg mig om og saa' til min Forbavselse en høj, køn Gendarm, som med en bydende Haandbevæ-

gelse opfordrede mig til skyndsomst at komme bort.

„Hjælper De Tyve?“ spurgte jeg aldeles rasende.

„Gaa! gaa! han trak Kniven, den kan naa Dem endnu; men jeg skal holde de Slyngler tilbage, saa længe jeg kan.“

Jeg lod mig ikke dette sige to Gange, og paa Universitetet laante Panceri mig de fornødne Redskaber; men saa nær var det dog, at jeg selv var blevet dissekeret i Stedet for Sværdfiskene.

Paa et Par lange Borde laa i et stort Værelse mine Sværdfiskehoveder, som Panceri betragtede med en Mine, der var halv nysgerrig, halv forbavset; men da hans Forelæsning heldigvis kaldte ham, forlod han Værelset med den Bemærkning, at det var højst mærkeligt, at jeg vilde søge Indvoldsorme i Hovedet i Stedet for i Maven eller Tarmkanalen.

Jeg vilde laase Døren, men der var, som sædvanlig i Italien, ingen Nøgle, og ude paa Gangen hørte jeg Latter og højrøstede Samtaler af de unge Studenter, som ventede paa, at Forelæsningen skulde begynde. Endelig blev alt stille, og med feberagtig Hast begyndte jeg at dissekere Overhuden bort paa et af de større Hove-

der, og næppe havde jeg gjort et Par Snit, før jeg fandt den første Grube udhulet i Pandebenet, og i den laa Parasitten som en lille, mælkehvid Koralbusk, favnende sine lyserøde Æggesnore med de talrige Sidearme. Havde Steenstrup set den i denne Periode af dens Liv, kunde han umuligt have taget fejl; thi der gives ingen Indvoldsorm, som fører sine Æg paa denne Maade. Det var øjensynlig, at jeg her havde at gøre med et snyltende Krebsdyr, der paa Grund af sit indesluttede og fastsiddende Leje var blevet farveløst, blindt og uden ydre Munddele, da dens Næring kun kunde bestaa i den Slim, som fandtes i Hulen; thi jeg saa' snart, at alle Gruberne var dannet ved Udvidelse af forskellige Slimkanaler. Desværre var Parasitten død; men den Glæde, som dette uventede Fund foraarsagede mig, kan kun en Videnskabsmand forstaa.

Jeg aabnede endnu 3—4 Gruber med samme Resultat, i dem alle var Dyret dødt og noget sammenfalden; men da jeg tog fat paa det næste Hoved, ventede der mig en ny Overraskelse, som jeg mindst havde drømt om. Idet jeg vilde lægge Parasitten ned i et med Søvand fyldt Urglas, fløj en lille væver Skabning ud fra dens Bugside og tumlede sig med saa lynsnare Bevægelser rundt i Vandet, at jeg næppe kunde

følge den med Øjet. Nu var Opgaven løst, thi hvad jeg her saa' var Hannen til den store indeklemte Parasit — et ægteskabeligt Forhold, som man hyppigt finder hos de snyltende Krebsdyr, hvor Hunnen ofte overgaar Hannen hundrede Gange i Størrelse.

Panceris Forelæsning maatte være endt, thi pludselig hørte jeg Larm og Fodtrin ude i Korridoren. Døren blev revet op og ind traadte Professor Costa med en Del af sine unge Elever. Uden at vente paa nogen Præsentation fo'r Costa hen imod Bordet, og da han saa' mine Fund, som hver laa i sit Urglas, udbrød han forbavset:

„Hvad er det, hvor har De fundet denne mærkværdige Indvoldsorm?"

Jeg pegede paa Gruberne og sagde: „Vi har ogsaa Sværdfisk i Danmark, men dette Dyr er ingen Indvoldsorm."

„Ingen Indvoldsorm!" raabte Costa, der ikke kunde komme sig af sin Forbavselse. „Hvad mener De da det er?"

„Et snyltende Krebsdyr, der som ung er trængt ind i Slimkanalerne, har sat sig fast og under sin langsomme Vækst lidt efter lidt absorberet Benmassen, saa at den nu ligger begravet i denne, kun dækket af den tynde Overhud. Denne

Parasit maa være lige saa gammel som Sværdfisken selv, og sender hvert Aar sine Æg ud gennem Slimkanalerne for at danne ny Yngel."

„Umuligt!" raabte Costa, „hvor er Beviset?"

„Her!" svarede jeg, og idet jeg rørte ved Urglasset, fo'r Hannen atter om i lystig Runddans.

Da skete der noget, som virkelig rørte mig; thi medens man herhjemme vilde være bleven misundelig og have givet sig til at skændes baade paa Latin og Dansk, klappede Panceri og hans Elever i Hænderne under et lydeligt Bravoraab, hvori ogsaa Costa deltog. Jeg rejste mig, bukkede og sagde:

„Til Erindring om mit Ophold her ved Universitetet og til Tak for den Velvilje, hvormed jeg er bleven modtaget, overrækker jeg herved mine første Fund til Universitetets zoologiske Samling med Anmodning om, at mit Navn maa blive anført som Finder af denne mærkværdige Parasit."

Om Aftenen skrev jeg et langt Brev til Schiødte, og modtog faa Dage efter en Lykønskningsskrivelse, hvori han spøgende kaldte mig „Doktor Xiphiae", og udtalte det Haab, at det ikke vilde vare længe, inden han kunde have den Fornøjelse at optræde som Opponent ved Dispu-

tatsen; „mere," føjede han til, „mod Steenstrup end mod Dem selv."

I en hel Uge fortsatte jeg disse Undersøgelser, stadig med samme Resultat; jeg fandt kun døde Hunner, enkelte levende Hanner, og det stod nu klart for mig, at hvis jeg vilde trænge ind i Dyrets Udviklingshistorie, maatte jeg rejse til Sicilien, gaa om Bord paa Sværdfiskefangerne og undersøge de fangne Fisk i samme Nu, som de blev trukket op af Havet. Jeg havde allerede gjort mine Rejseforberedelser, da jeg fra Professor Costa modtog en meget smigrende Skrivelse, hvori han indbød mig til at tage Del i en videnskabelig Udflugt til det berømte Kloster Monte Casino, hvor han sammen med sine Elever vilde opholde sig en Uges Tid.

Uagtet hele min Hu stod til Strædet ved Messina, kunde jeg dog ikke afslaa en saa smigrende Indbydelse, og en solvarm Morgen stod jeg atter paa Banegaarden for at drage af Sted til det berømte Kloster.

I en første Klasses Kupé rullede Costa og jeg af Sted i en næsten tropisk Hede, som fik den gamle Mand til at udstøde lydelige Veklager over Neapels forskrækkelige Klima. Da jeg hertil spøgende bemærkede, at det jo kunde blive varmere endnu, naar vi kom ud i Solheden, fo'r han op,

smækkede Vinduerne ned som en rasende og erklærede, at hvis dette skulde vare ved, døde han af Apopleksi. Til Held for Videnskaben og os alle holdt han imidlertid ud; men da vi nærmede os Caserta, var hans Livlighed svundet betydelig ind, og først da den friske Bjergluft begyndte at vifte os i Møde, kom han nogenlunde til sig selv.

Monte Casino, Italiens og maaske Verdens berømteste Kloster, ligger i Provinsen Caserta nær Stationen Ceprano, eller med andre Ord lige paa Grænsen mellem den daværende Pavestat og Kongeriget Neapel. I hele den forvirrede Tid, som gik før Pavestatens Fald i 1870, var denne Grænse Tilflugtsstedet for talrige Røverbander, som dels understøttedes af den fordrevne, neapolitanske Konge Frants den Anden, dels af Antonelli, som brugte Røverne til at drille den italienske Regering med, ved at gøre Egnen, hvor Jernbanen gaar fra Rom til Neapel, usikker baade for Neapolitanerne og de fremmede.

Jeg blev derfor ikke synderlig overrasket ved, at talrige Gendarmer modtog os ved Bjergets Fod; men noget mere forundrede det mig, at vi ved ethvert af vore Æsler fik en af disse martialske Karle til Ledsager, og nu gik det Skridt for Skridt flere Tusind Fod opad, indtil vi

naaede Benedict af Nurcias berømte Kloster, der som en uhyre Ørnerede behersker Toppen af Bjerget.

I sin skønne hvide Dragt med sit solide Murværk, sine stængede Porte lignede det mere en Fæstning end et Kloster, og da vi naaede den store Hovedport, maatte vi parlamentere noget, inden den aabnedes af en ærværdig Klosterbroder, som med fromme Ord bød os velkommen, skønt jeg rigtignok tror, at han hellere havde set os i Neapel; thi Nutidens Videnskab og Katolicismens Dogmer kunne ikke længere trives under samme Tag.

Vi blev ført ind i den rummelige Klostergaard, hvor vi blev modtaget af en højere Gejstlig, hvem en Række Munke i sorte Kutter viste den største Ærbødighed, og ved hvis Hjælp vi blev ført op for at anvises vore respektive Værelser.

Naar jeg siger Værelse, maa dette dog forstaas med en vis Moderation; thi det Rum, hvori jeg blev ført ind, havde mere Lighed med en Fængselscelle end et Gæsteværelse. De nøgne, hvidkalkede Vægges eneste Prydelse var et Krucifiks, som hang over en smal Jernseng, der kun var forsynet med en tynd Madras, et Uldtæppe og en Hovedpude, fyldt med tørre Majsblade. To Straastole omklamrede et lille, umalet Bord,

ved Vinduet stod en trebenet Tingest, som bar et Vandfad, og ved Siden af den en Lerkrukke med Vand. Mere var der ikke, jo! — om Forladelse — der hang et Haandklæde ved Servanten.

Jeg skal ikke nægte, at det hele Arrangement var meget lidet tiltalende, især da jeg ikke kunde begribe, hvorledes jeg skulde kunne præparere mine Fund ved saadan en Dværg af et Bord, og da jeg bad den fromme Klosterbroder om at skaffe mig et større, svarede han, at det stred mod Ordensreglerne. Alle Klosterets Celler var monterede paa samme Maade, og et stort Bord fandtes kun i Refektoriet.

Ophedet, træt og støvet af den lange Jernbanerejse, gjorde jeg et fortvivlet Forsøg paa at bade mig i det lille Vandfad, hvilket kun havde til Følge, at der paa Stengulvet opstod en mindre Sø, som jeg genfandt, da jeg om Aftenen vendte tilbage. Det syntes altsaa, at Ordensreglerne ogsaa forbød at gøre Værelset i Stand til Natten. Udmattet kastede jeg mig halv paaklædt paa den tarvelige Seng, idet jeg bandede Benedict af Nurcia, som havde givet saa strenge Ordensregler, at man ikke kunde finde Hvile for Natten. Fra hans Standpunkt var slige Senge meget praktiske; thi de fromme Brødre forrettede ifølge

Ordensreglerne Gudstjeneste hele Natten igennem, og hvert Øjeblik blev jeg trods min Træthed kimet op af Klosterklokken, som snart ringede til Midnatsmesse, snart til andre Ting, som jeg enfoldige Kætter ikke forstod.

Jeg fik ikke megen Søvn den Nat, og glædede mig ved den frembrydende Dag ret til at tage en ordentlig Morgenskraber; men ak! — da gik Døren op og en Klosterbroder traadte ind med en tarvelig Opdækning, som han satte paa det lille Bord, idet han tilføjede, at Professor Costa ventede mig med sine Elever, saa snart jeg havde fuldendt mit Maaltid.

Forbavset saa' jeg paa Uret, Klokken var fem; men endnu mere forbavset betragtede jeg det saakaldte Maaltid, thi trods alle mine Iagttagelser kunde jeg ikke finde mere end en lille Kop sort Kaffe, et Stykke tørt Brød og en Serviet lagt over to Stykker Sukker. „Maaltidet" tog altsaa ikke ret lang Tid, og kort efter var jeg nede i Klostergaarden, hvor Costa og hans Elever ventede mig.

Var jeg blevet overrasket over at se Gendarmer ledsage os op ad Bjerget, blev jeg det endnu mere ved at finde disse Herrer placerede paa den lave Murkant uden for Klosterets Port, hvor de sluttede sig som en pæn Hale til vort

videnskabelige Tog, og da vi naaede ud i de stille Bjergregioner, fordelte de sig saaledes, at vi stadig havde dem i Sigte. Ja, en af dem var endog saa venlig at tilbyde mig sin Hjælp, hvis „der skulde hænde et eller andet"; noget, som jeg dog afslog med den Bemærkning, at Egnen umulig kunde være saa usikker.

„Chi lo sa?" (ja, hvem véd det), svarede han med et meget betegnende Skuldertræk; „men har De Lyst til en lille Tur op i Bjergene, saa for mig gerne. Det er ikke mere end otte Dage siden, at de førte to Englændere derop."

Da jeg hørte denne Beretning, tog jeg mod hans Tilbud, og et Par Lire gjorde os til saa gode Venner, at jeg hver Dag havde ham lige i Hælene; men det er baade første og sidste Gang, at jeg har fanget Insekter med Gendarmer.

Medens Heden i Neapel havde været utaalelig, viftede her en kølig Bjergvind, og først op ad Dagen begyndte Varmen at genere os. Mest vakte det min Forundring, at Costa havde udsøgt dette Højdepunkt til Plads for sine Undersøgelser; thi Vegetationen var sparsom, overalt manglede der Vand, og det rige Græs- og Blomstertæppe, der ellers hidlokker saa mange Insekter, erstattedes her med nøgne Klipper, paa

hvilke der kun tumlede sig langbenede Græshopper, Cikader og de store Skarnbasser, som langsomt kravler af Sted, trækkende deres lille Jordkugle efter sig.

Trods alle mine Anstrengelser var Udbyttet derfor meget tarveligt; men stor Fornøjelse havde jeg af at se, hvorledes Costas Elever forstod at fylde deres Kasser. De skaanede intet, men stak alt, stort og smaat, paa nogle uhyre Naale mellem hverandre, saa at Kassens Bund kom til at ligne et sørgeligt Pulterkammer fuldt af afbidte Vinger og Ben, medens Resterne snurrede rundt paa Naalene i en Runddans, som var alt andet end opbyggelig at se paa. Costa syntes derimod at være ganske tilfreds med sine Elevers Fangemetode, og da jeg forklarede ham, at vi hjemme hos os straks dræbte de fangede Insekter med Kloroform, erklærede han, at denne Metode var meget for kostbar for saa fattige Folk som hans Elever.

Hvorledes disses naturhistoriske Kundskaber var, fik jeg samme Dag et mærkeligt Bevis paa. En ung Neapolitaner kom hen til mig med et Sneglehus, som lignede en Insektpuppe, og spurgte forundret, hvad det var for et Dyr? Da denne Snegl paa Grund af sin Puppelighed har faaet det systematiske Navn „Puppa", nævnede jeg

dette Navn for ham, og han spurgte da ganske naivt, „om jeg kunde sige ham, hvilken Sommerfugl der vilde komme ud af den?“

Overhovedet fik jeg det Indtryk, baade i Neapel og her oppe paa Monte Casino, at de neapolitanske Studenter stod meget langt tilbage, saavel i almindelig Dannelse som i speciel Kundskab til deres Fag, og selv Costa begyndte jeg at mistænke for, at han ikke var den store Naturforsker, som hans Hjemland antog ham for.

Ked af at vandre omkring paa disse øde, skallede Højder, hvor der intet var at finde, var jeg trængt ind i en fugtig Bjerghule, hvis Vægge var overgroet med et yppigt Mostæppe, overskygget af Bregner og Lykopodier. Min gæve Ven, Gendarmen, holdt Vagt udenfor, og da jeg baade var sulten og træt, satte jeg mig paa et mosgroet Klippestykke, som jeg tankeløst begyndte at bearbejde med min Tollekniv. Ved at tage et afrevet Mostæppe op fra Jorden, opdagede jeg til min Forbavselse et hurtigt løbende, kridhvidt Insekt, som havde nogen Lighed med Larven til en Ørentvist, men som straks slog mig ved den ejendommelige Maade, hvorpaa det bevægede sig.

Jeg indesluttede det i et lille Glasrør og gav mig nu med stor Iver til at undersøge Grotte-

væggene, hvor jeg snart fandt flere Individer, som bibragte mig Vished om, at jeg her havde fundet noget aldeles nyt og saare interessant, som Videnskaben endnu ikke kendte det mindste til. Glad over mit uventede Fund viste jeg det til Costa, som med et Skuldertræk erklærede, at det ikke var andet end unge Ørentvistelarver, medens det i Virkeligheden var en hidtil ganske ukendt Insektform, som senere blev beskrevet af min Ven Meinert under Navnet „Japyx", da mit svindende Syn desværre ikke tillod mig at skrive dets Monografi.

Henad Klokken tolv slog Forløsningens Time, og med Gendarmerne i Spidsen vandrede vi tilbage til Klosterets kølige Haller, hvor vi indtog en meget let Forfriskning, inden vi begav os op i vore Celler. Nu var jeg ganske tilfreds med mit lille Bord; thi havde jeg ikke truffet noget, som fordrede Præparation, saa havde jeg dog gjort et Fund, hvorpaa der meget vel kunde bygges en Disputats, hvis Steenstrup mod al Forventning skulde forkaste Emnet om Sværdfiskens Parasit. Træt af den gennemvaagede Nat og Dagens Anstrengelser, kastede jeg mig paa ny paa den lille Jernseng og vaagnede først, da en Klosterbroder traadte ind for at melde mig, at Middagen var anrettet i Refektoriet.

Hurtigt sprang jeg op, men da jeg vilde gøre mit Middagstoilette, forklarede Broderen, at ogsaa dette stred mod Ordensreglerne; thi Costa og hans Elever var alt i Refektoriet, hvor Spisetiden kun maatte vare en halv Time. Jeg skal ikke nægte, at jeg med denne „halve Time" forbandt Tanken om en bedre Middag; thi jeg var mildest talt hundesulten, da jeg den hele Dag kun havde faaet tørt Brød og en Smule Frugt til Frokost. Jeg skyndte mig derfor af Sted med Klosterbroderen, som med en vis Højtidelighed førte mig ned i Refektoriet, en meget stor, halvmørk Sal, ved hvis lange Borde Costa og hans Elever alt var i Færd med deres Maaltid. Med spændt Forventning tog jeg Plads ved Siden af den lærde Professor, men følte mig ikke synderlig opbygget, da den tjenende Broder satte noget foran mig, der nærmest smagte som Vand, kogt paa Bønner og Stumper af Makaroni. Oven paa denne velsmagende Ret fulgte en Skive kogt Kød med Tomater, saa en „fritto misto" af Hanekamme og Hønseindvolde, og som Slut paa Dinéren de samme Frugter, som jeg kendte fra Frokosten. Naar jeg dertil føjer, at Brødet var gammelt og tørt og Vinen temmelig sur, vil man forstaa, at Benediktinermunkene ikke er Epikuræere.

Om Eftermiddagen foretog vi en ny Ekskursion med endnu ringere Udbytte end om Formiddagen, og jeg begyndte allerede at blive temmelig ked af det hele; thi jeg plagedes ligefrem af en Hunger, som det tarvelige, videnskabelige Udbytte ikke kunde stille.

Aftensmaaltidet svarede til Frokosten, og da jeg fortvivlet spurgte Costa, om man ikke kunde faa noget rigtigt at spise, rystede han paa Hovedet og forklarede, at Gæster, der optoges i Klosteret, maatte leve paa samme Maade som Brødrene, og med denne trøsterige Erklæring gik han til Sengs.

Jeg vilde gøre det samme, da min Klosterbroder kom listende og i en hemmelighedsfuld Tone spurgte mig, om jeg ikke vilde besøge „Loggia del Paradiso", og da jeg mente, at der i „Paradiset" muligvis kunde findes en eller anden spiselig Frugt, tog jeg mod hans Tilbud.

Gennem endeløse Korridorer førte han mig i den stille Aften ud paa et Sted, som jeg aldrig kan glemme og som fuldelig svarede til det Navn, de fromme Brødre havde givet det. Fra denne herlige Loggia, der ligger over Klostergaardens Søjlehal, udbredte der sig et Panorama saa vidunderligt, at selv Udsigten fra Camaldoli blegner derved. Dybt nede laa i den rødmende

Aftensolglans Lirisdalen med dens blinkende Vande, grønnende Vigner og frodige Marker, hvor Bønder og Hyrder tog sig ud som travle Myrer, der vandrede hjemad. Ude i Horisonten lyste Appenninernes skarpe Toppe rødlig belyst af den nedgaaende Sol, og alt som Aftenen drev paa, formede Taagerne sig til Skyer, som i lange sølvhvide Striber flød hen dybt under mig, belyst af den opgaaende Maane. I skiftende Former og stærk lysende Pragt drog disse Skyskikkelser hen under Klosteret, og saa betagende var Synet, at jeg vaagnede som af en Drøm, da Klosterbroderen vendte tilbage for at sige mig, at jeg nu maatte gaa til Hvile, da man ventede ham til Midnatsmessen.

Den næste Morgen stillede vi atter Klokken fem, og nu forstod jeg bedre, hvorfor Costas Elever samlede saa mange Græshopper; men da jeg træt og ophedet atter kom hjem, blev jeg ikke lidt overrasket ved i min Celle at finde en Klosterbroder, der meddelte mig, at han var ansat ved Klosterets Bibliotek, hvor han havde meget ondt ved at finde Rede i de danske Bøger, da han ikke var Sproget mægtig. Jeg vilde derfor gøre Klosteret en stor Tjeneste, hvis jeg vilde ofre noget af min Tid til at ordne den danske Bogsamling.

Dette Tilbud kom mig højst belejligt, thi ved at tage imod det, kunde jeg ombytte de solstegte Klipper, hvor der dog intet var at finde, med Klosterets kølige Haller, og da jeg erklærede mig beredt til at vise Klosteret denne ringe Tjeneste, førte Broderen mig ned i et Bibliotek, over hvis Rigdom jeg blev ganske forbavset; thi det talte efter hans Forsikring over tredive Tusind Bind, foruden en Mængde Sjældenheder af Middelalderens Manuskripter og pavelige Buller. Fra nu af besøgte jeg Biblioteket hver Formiddag, og Costa syntes at være meget tilfreds over, at vi kunde betale vort Gæsteophold paa denne Maade.

Den saakaldte danske Bogsamling bestod af en forvirret Blanding af danske, norske og svenske Bøger, som syntes at være kommet Klosteret i Hænde som rene Tilfældigheder. Da der ikke var mere end et Par Hundrede Bind, var det jo saare let at ordne, og da jeg efter nogle Dages Forløb ikke alene var færdig med Opstillingen, men tillige med et haandskrevet Katalog, blev Broderen saa glad, at han straks ilede af Sted for at overrække Prioren dette vigtige Dokument.

Jeg vilde nu gaa op til min Celle, men fo'r vild i de mange krydsende Korridorer, saa at

jeg til sidst slet ikke vidste, hvor jeg var. Da hørte jeg pludselig Latter, Støj, højrøstet Tale og dertil Klang af Billardballer, som syntes at antyde, at et meget lystigt Selskab maatte være i Nærheden. Jeg standsede uden for en Dør og lyttede, og da ingen svarede paa min Banken, lukkede jeg den op og saa' nu til min store Forbavselse en ung Gejstlig staaende paa ét Ben bøjet over Billardet, medens han med stor Færdighed gjorde en Karambol. Hvis en Bombe var faldet ned, tror jeg ikke, at den kunde have frembragt større Virkning end min uventede Indtræden. De unge gejstlige Herrer fo'r om til alle Sider, noget hvortil der jo egentlig ikke var Grund, da den hellige Benedict af Nurcia ikke alene understøttede Kunst og Videnskab, men tillige Haandværk og legemlig Idræt. Endelig kom én hen til mig og spurgte noget forlegent, hvad jeg ønskede, og da jeg forklarede ham Situationen, fulgte han mig til min Celle, idet han under Vejs gentagne Gange erklærede, at det var saare sjældent, at man i Klosteret spillede Billard.

Endelig var de unge neapolitanske Videnskabsmænd færdige med deres Græshopper, og en Morgen tidlig stillede vi atter i Klostergaarden for at tage Afsked med vore gæstfri Værter.

Paa mit Bord havde jeg efterladt de sædvanlige Drikkepenge; men da vi var kommet uden for Porten, kom en Klosterbroder halende efter mig, idet han bad mig medtage de Penge, som jeg maatte have glemt i min Celle. Jeg vilde nu give dem til „Guardianen", men ogsaa han rystede paa Hovedet, og saaledes havde dette Ophold paa Monte Casino ikke kostet mig en Lire; men til Gengæld naaede jeg Neapel i en noget smækrere Skikkelse end jeg var draget ud, og først nu forstod jeg den katolske Fastes Betydning.

Ved min Tilbagekomst til Neapel blev jeg behagelig overrasket ved at træffe en Landsmand i mit Logi; thi jeg havde hidtil følt mig saa ene, at jeg for Selskabs Skyld havde adopteret to Fiskerdrenge, som jeg hver Middag nede paa Santa Lucia trakterede med Levningerne af mit Maaltid, — en Ædelmodighed, der var saa sjælden i Neapel, at det altid samlede en lille Flok af Tilskuere omkring mit Bord. Landsmanden var Valdemar Schmidt, som var vendt tilbage fra en af sine Udflugter og som nu vilde tilbringe en fjorten Dages Tid i Neapel, for at besøge dens Museer og Samlinger.

Jeg har tidligere omtalt Valdemar Schmidts Ihærdighed, naar det gjaldt om at benytte sin

Tid paa Rejse, og her i Neapel viste han sig som en sand Virtuos i Rejsekunsten, thi der fandtes næppe det Sted, hvor han ikke havde været. Jeg blev derfor noget overrasket, da han en Eftermiddag sagde, at han ikke havde besøgt Klosteret Camaldoli, et af de skønneste Udsigtspunkter som Italien ejer, og utvivsomt det skønneste i Neapel selv.

Det var en smuk, varm Sommeraften med usædvanlig klar Luft, og jeg foreslog ham derfor, at vi skulde tage en Vogn, da det vilde blive for sent, hvis vi gik til Fods. Utvivlsomt havde Schmidt helst valgt det sidste, men han maatte bøje sig for Nødvendigheden, og snart efter rullede vi af Sted i en af disse lette Drosker, for hvilke Neapel er saa berømt. Jeg havde allerede været to Gange paa Camaldoli, kendte Vejen, og det forundrede mig derfor, at Kusken kørte i en Retning, som syntes at maatte fjerne os fra Klosteret. Jeg sagde imidlertid ikke noget; vi vedblev langsomt at køre opad, men da vi lidt efter lidt kom ind i et af Neapels smudsigste Fattigkvarterer, raabte jeg til Kusken, at han vistnok kørte feil. Han svarede i en temmelig uforskammet Tone, „at han nok var Mand for at finde Vej selv", og fortsatte sin Kørsel indtil vi kom til et Sted, hvor de talte-

Paa mit B
Drikkepen
Porten, k
idet han
maatte h
give dem
stede paa
hold paa
men til
smækrer
og først
tydning.
Ved
gelig
mit Lo
at jeg
dreng
Lucia
— er
at de
krin
Sch
Ud
De
og

I

[illegible] skidne Beboere [illegible] Jeg begyndte at faa [illegible] vi muligvis skulde [illegible] Schmidt dette, [illegible] og befalede ham [illegible] svarede med et [illegible] gav Schmidt ham [illegible] Hovedet, at han [illegible] Bukken. Rasende [illegible] den tynde Ende [illegible] men i samme [illegible] og sigtede [illegible] sprang ned [illegible] nærmeste Hus. [illegible] af det [illegible] har set. [illegible] knyt-[illegible] tage [illegible] Hænderne [illegible] Schmidt [illegible] som [illegible] Revolverer [illegible] Ed[illegible] og [illegible]delser. [illegible] Vinder under [illegible] Reise-[illegible] Forgæves forsøgte jeg at berolige [illegible] elskvær-[illegible] Denne til daglig saa godmodige, [illegible] dige Natur syntes i dette Øieblik at have faaet [illegible] Bersærkergang, og skønt jeg raabte til ham, at [illegible] han for Guds Skyld ikke maatte skyde, holdt [illegible] og hvor [illegible] han stadig Fingeren paa Aftrækkeren,

let en Revolver knalder af, véd enhver. Jeg trak min Portemonnæ op, kastede Pengene ud mellem Skaren, og medens de som Gribbe sloges om dens magre Indhold, fik jeg Schmidt under Armen og førte ham ilsomt ned ad Bjerget, indtil vi naaede en af de større Gader, hvor vi var i Sikkerhed. Heldig var det, at hans Hidsighed ikke løb af med ham; thi havde han skudt et Menneske deroppe, er jeg overbevist om, at vi var blevet lynchet paa Stedet.

Nogle Dage efter meddelte han mig, at han vilde gøre et lille Svip til Sicilien, hvorved han forstod, at han vilde bestige Ætna, og Dagen efter var jeg atter alene i det store, larmende Neapel, hvor jeg kun kendte Konsulen og Panceri, med hvem jeg daglig foretog Udflugter, saa snart hans Tid tillod det.

De noble Konger af Neapel har altid vist stor Omsorg for deres Undersaatters Moralitet, og hertil kunde der vel ogsaa være nogen Grund, thi sjældent har jeg i nogen By truffet større Frivolitet end i det oldtids gamle Napoli. Under Kong Bomba udkom derfor en Forordning, som bestemte, at Danserinderne ved Teatret S. Carlo kun maatte danse i spinatgrønne Trikots, hvilket gav dem en umiskendelig Lighed med Sabelgræshopper. Senere blev dette Forbud hæ-

vet; men nu havde Politidirektøren udstedt et nyt, som forordnede en bestemt Længde af Danserindernes Skørter, der lidt efter lidt havde antaget usædvanlig korte Dimensioner. Panceri lo over disse taabelige Forordninger, som han mente at Neapolitanerne nu ikke vilde taale, og foreslog mig, at vi skulde tage ud til Castella Mare, hvor et Par bekendte Danserinder skulde optræde i en Ballet, der var komponeret særlig for dem. Ud paa Eftermiddagen modtog jeg et Par Linier fra Panceri, som meddelte mig, at han var bleven forhindret i at give Møde; men da jeg nu engang havde faaet Lyst til at se denne Ballet, tog jeg af Sted alene.

Teatrets Ydre var ikke meget imponerende, men desto mere interesserede det mig at se det Publikum, som var samlet derinde; thi straks ved min Indtræden kunde jeg mærke, at der var Uro i Lejren og at man ventede en eller anden Demonstration imod Politidirektørens Forbud. Tæppet gik op og første Del af Balletten forløb i dybeste Tavshed, indtil endelig de to Danserinder svævede ind. Den ene ung, nydelig og med den lovbefalede Skørtelængde; den anden, som var ældre og mindre køn, havde ganske vist ogsaa fulgt Politidirektørens Bud, men ved Fiskeben og Stivelse faaet Skørterne

til at strutte saa langt ud til Siderne, at hun lignede en opspændt Paraply.

Der lød en stormende Latter og saa et bragende Bifald, da Paraplyen dansede ud, svingende rundt og staaende i Stillinger, som naar et Ur viser tre Kvarter paa seks, og da Dansen var endt, blev der tilkastet hende Blomster, Buketter og Kranse.

Jeg kunde tydelig se, at disse Ovationer i høj Grad ærgrede hendes Meddanserinde; men værre blev det, da dennes graciøse Dans blev modtaget med Hyssen, Hujen og Piben. Hun blev blegere og blegere, hendes kulsorte Øjne gnistrede mere og mere; men da der endelig tilkastedes hende en Kaalstok, gik hendes Raseri over alle Grænser. Som en ung Tiger fo'r hun ind paa sin Medbejlerinde, rev med et Ryk Halvdelen af Paraplyen af hende, sparkede den hen ad Gulvet, og faa Øjeblikke efter havde de bogstavelig hinanden i Haarene. Publikum jublede og lo, Tyll, Flor, Blonder, forlorne Haarlokker valsede rundt om de to rasende Mænader. Publikums Latter forvandledes til en sand Brølen af Bravos; men ligesom den ældre var ved at overmande sin yngre Medbejlerske, styrtede to gamle Fruentimmer ind paa Scenen. Det var de

to Damers Duennaer, og snart rasede en „pas de quatre", som trodser enhver Beskrivelse.

Nu kom Regissøren farende ind, kastede sig mellem de kæmpende og vilde skille dem ad; men som Furier styrtede de sig over ham med et saadant Raseri, at han i en højst mangelfuld Tilstand maatte forsvinde ind mellem Kulisserne. Publikum var nær ved at revne af Latter, men saa kom fire drabelige Gendarmer ind paa Scenen, og i en Haandevending havde hver af dem sin Donna om Livet og transporterede dem under Hylen og Sprællen ud mellem Kulisserne. Saa faldt Tæppet under et „a basso" mod Politidirektøren; Publikum spredtes, og snart efter stod jeg atter under den stjerneklare Himmel, parat til at drage tilbage til Neapel.

Det er den lystigste Forestilling, jeg nogen Sinde har bivaanet, og da jeg fortalte Panceri dette, beklagede han i høj Grad, at han ikke havde gjort mig Følge. En halv Snes Dage efter denne Forestilling vandrede jeg efter Sædvane ned til min Fiskehandler, da jeg ved Moloen pludselig saa' en Skikkelse, som jeg syntes at skulle kende. Jo! det maatte være Schmidt, og dog kunde det jo umuligt være ham; thi den sorte Silkehat, som han altid bar noget bag i Nakken, var bulet og uden Puld, hans Frakke

forrevet, Benklæderne forneden i Laser og Støvlerne i en Tilstand, saa at det saa' ud, som om de skulde falde af ham. Dog var det virkelig Schmidt, der kom fra sin Tur paa Ætna, som han havde besteget uden Fører — et Vovestykke, der kunde have kostet ham Livet; men da jeg forestillede ham dette, lo han og svarede, at det at bestige Ætna ikke var nær saa slemt som at kravle op ad Askekeglen paa Vesuv.

Faa Dage efter skiltes min elskværdige Rejsefælle fra mig, og nu besluttede jeg at tage til Messina for dér at fuldende mine Undersøgelser. Jeg tog Afsked med Panceri og med Costa, som til min Forbavselse bad mig om at sende Museet i Neapel Skelettet af den første Grønlandshval, som maatte blive fanget ved København. Dette lovede jeg ham højtidelig, men har desværre ikke kunnet indfri dette ubesindige Løfte.

Alt var nu klar til Afrejse. Jeg manglede kun én Ting, de nødvendige Penge; men stolende paa mit Kreditiv besøgte jeg den mig anviste Bankier, som skønt en af Neapels større, dog havde et Forretningslokale saa smudsigt og saa forfaldent, at jeg blev ganske forbavset derover. Alle hans Kontorister saa' ud som snavsede Jøder, og da jeg viste dem Kreditivet, kom en af dem tilbage med samme Besked, som jeg alt havde

modtaget i Genua. Min elskværdige Ven Isberg maatte altsaa paa ny have glemt at sende min Underskrift til vedkommende Bankier. Jeg skal ikke nægte, at hans Upaalidelighed ærgrede mig ganske betydeligt; men her var jeg dog ikke i den fortvivlede Forfatning som i Genua. Jeg gik altsaa til Konsulen, som paa den mest elskværdige Maade hjalp mig ud af Forlegenheden ved at telegrafere, og Dagen efter havde jeg den nødvendige Sum til min Afrejse.

FEMTE KAPITEL

Nattefart til Messina. — Købmand Mundt. — En Fisketur i Strædet. — Et lille Jordskælv. — Vandregræshoppen. — Mellem Scylla og Charybdis.

Det var en herlig, varm Sommeraften, Solens rødgyldne Straaler farvede det gamle Vesuvs Top, Golfen laa som et staalblankt Spejl, og ude i det fjerne tegnede Ischia og Kapri deres blaalige Linier mod den rødgyldne Himmel. Selv stod jeg paa Dækket og kastede et vemodigt Afskedsblik til den skønne By, hvor jeg havde tilbragt saa mange nydelsesrige Timer, og som havde givet mig et saa rigt videnskabeligt Udbytte. Da klang Dampskibsklokken for sidste Gang, Damppiben lød, den kulsorte Røg væltede ind over Havnemolen, og i stille, rolig Fart gled vi ud mod Siciliens længselsfuldt ventede Kyster.

Middelhavet kan være et af de mest for-

bandede Farvande der er til; men viser det sig ved enkelte Lejligheder tummelumsk som et uartigt Barn, saa kan det til andre Tider være saa spejlblankt, saa glat, at man tror at sejle paa en Indsø. Det var mig umuligt at gaa til Køjs, saa rige Syner udfoldede der sig for mit Blik, alt som vi kom ud paa det store, herlige Middelhav med vekslende Udsigt til Italiens Kyster.

Skumringen faldt paa, gik hurtigt over til Mørke; men snart efter kastede Maanen sin sølvhvide Stribe hen over det spejlblanke Hav. Sang og Mandoliner klang paa Dækket, der blev danset Tarantella forude, og alt som Natten drev paa, saa' jeg et af disse vidunderlige Syner, som vi vel kender herhjemme, men som paa Middelhavet viser sig med en Pragt, hvorom jeg aldrig havde drømt.

Skibets Kølvand, der i Begyndelsen havde vist sig som en hvid Skumstribe, forvandledes til lysende Sølv, hvori snart røde, snart blaalige Glimt lynede frem. Vandet, der skummede frem under Hjulene, lyste bogstavelig som brændende Spiritus, og gik man forud, slog Ildsprøjt op om Skibets Sider, lyste som brændende Svovl, og nede i Dybet lynede det ene Glimt efter det andet, saa at det saa' ud som vandrede der Pro-

cessioner med klart lysende Kærter paa Havets Bund. Ude i det fjerne sendte Stromboli sit ildrøde Fyr op mod den stjerneklare Himmel, og under alle disse Syner lød snart neapolitanske Folkesange, snart Tarantellaens muntre Toner. Det var umuligt at sove en saadan Nat bort, og først da alt blev stille paa Dækket, søgte jeg Hvile i min Kahyt.

Jeg vaagnede ved Ankerkættingens Raslen, fo'r op paa Dækket, og foran mig laa det skønne Messina med sit slanke Fyrtaarn, sine kridhvide Huse, alt omhyllet af en Skov af Master, som ikke syntes at ville tage nogen Ende. Inde fra Land klang Larm og Raab, Snese af Dragere sprang om Bord for at kaste sig over de Rejsendes Bagage, og medens jeg bogstavelig sloges med en af disse, hørte jeg en Dansk, som bød mig velkommen med et djærvt Haandslag. Det var min elskværdige Vært, Købmand Mundt, hvem jeg allerede havde meldt min Ankomst fra Neapel.

Naar jeg kalder ham Købmand, er dette ikke ganske rigtigt, thi han var egentlig Vigneejer, og foruden at dyrke den bekendte „Rocco Madora" havde han overført Vinstokke fra Kapri, og disse trivedes fortræffeligt i Siciliens varme Jordbund. Dernæst var hans Hus Forsamlingsstedet for næsten alle de danske Handlende,

som opholdt sig i Messina. Det var et elegant Pensionat, hvor Søkaptajner, Købmænd og Rejsende fandt et lige saa flot udstyret som behageligt Opholdssted. Hans „Palazzo" laa lige ved Havnen og havde som Messinas øvrige Bygninger kun en ringe Højde men favnetykke Mure, for at modstaa de hyppige Jordskælv, og da han førte mig ind i mit Værelse, forklarede han mig Betydningen af de alendybe Vinduesnicher. Saa snart man mærkede den ringeste Bevægelse i Jorden, skulde man ty op i disse; thi, som han sagde: „Murene holder nok, men Gulvene plejer at styrte igennem."

Ved den splendide Middag, hvor en Snes Personer var til Stede, fik jeg desværre altfor tydelig Prøve paa vor gode Værts fortræffelige Vin. Fra Rom var jeg vant til at drikke et Par Foglietter uden at spore nogen Virkning deraf, og jeg tog altsaa frejdig fat paa den Fiascone, der stod foran min Kuvert, saa meget mere som den mig ubekendte „Rocco Madora" havde en særdeles fin Buket. Ved Bordet mærkede jeg intet, men da vi senere skulde drikke Kaffe ude paa Altanen, blev jeg meget forbavset over at se Skibene sejle rundt om hverandre i Havnen, og da jeg dertil syntes, at Husene begyndte at vakle, spurgte jeg forskrækket min Vært, om det

var Jordskælv. Mundt saa' lige saa forskrækket paa mig og sagde:

„Jeg tror nok, at det Jordskælv gik over, hvis De tog Dem en lille Skraber."

Nu først mærkede jeg, hvor forsigtig man maa være med den ædle „Rocco Madora".

Aftenskumringens Skygger sænkede sig ned over det gamle Messina, der i Julidagens Solbrand havde glødet som en Bagerovn. Længere og længere blev de graa Skygger, der som uhyre Flagermus væltede frem af Bjergenes Kløfter; tættere og tættere blev Mørket, da Havet opslugte den glødende Sol, og saa skiftede Byen og Havnen pludselig Karakter som ved et Trylleslag. Fyrtaarnet tændte sit skinnende Blus, Maanen brød frem gennem Aftenens vigende Taager, lysende Laterner fo'r til Vejrs paa alle Skibe, Kajens Kandelabre glimtede med Perler af matskinnende Gaskupler, og fra Butikkerne langs Havnen vældede et Hav af straalende Lys, som ganske fordunklede Glansen af Maccaronisælgernes gammeldags Olielamper nede ved Slæbestederne.

Og nu kom der Liv i Tøjet, som man siger. Fra hver en Port, hver en Gadedør myldrede pyntede Piger ud med det hvide Slør om det kulsorte Haar, glimtende Vifter for de smilende

Ansigter og store funklende Ringe i de smaa bitte Øren. Efter dem strejfede de unge Mænd med klingende Mandoliner, og for at det hele kunde gaa saa ærbart til som nogenlunde muligt, fulgte Fatter og Mutter med i adstadig Pasgang, medens de unge som flagrende Sommerfugle ilede mod Havnen, hvor Baadførerne ventede for at ro dem ud paa det kølige, maanebeskinnede Hav.

Omtrent midtvejs for den indre Havn laa Mundts Ejendom, en af dem, som Italienerne i deres elegante Sprog benævner „palazzo". I dette, som efter italiensk Skik var prydet med en sprudlende Fontane, omringet af duftende Blomster, havde der samlet sig et broget Selskab, hvis højrøstede Tale og muntre Latter tydede paa, at man ogsaa her gjorde sig rede til at nyde Aftenens Skønhed, men ganske vist paa en særegen Maade, som ikke var let forstaaelig for en Udlænding som jeg; thi Herrerne, der var i mer eller mindre fantastiske Sømandsdragter, var bevæbnede med Treforke à la Neptun, og Damerne, som udgjorde en henrivende Skare af unge Piger fra Syd og Nord, haandterede koket nogle lange Bambusrør, der endte i et Net af filerede Silkesnore. Ogsaa de var i et Fiskerikostume, der mere fremhævede

deres ungdommelige Yndigheder end egnede sig til at tage Kampen op mod en Blæksprutte eller Sværdfisk.

Just som jeg ytrede dette til min brave Vært, sitrede stærke Toner som af en Lur gennem Luften. Det var Tritonhornet nede fra Havnen, som forkyndte, at Baadene laa klar til Afgang. I samme Nu forstummede Latteren og Konversationen, Herrerne bød deres Damer Armen, men jeg maatte nøjes med min Neptunfork, og nu gik det i lystig March ned mod Kajen, og kort efter stødte vort muntre Selskab fra Land.

Det var en vidunderlig Juliaften. Det azurblaa Hav glimrede som en Safir i Maanens sølvblanke Straaler, og over os spændte den sorteblaa Nattehimmel sit Telt, guldbroderet med lysenbe Stjernebilleder, der af og til gennemfuredes af funklende Stjerneskud som flygtige Raketter. Den store Havn lignede en Skov af Master, og under mægtige Skibsskrog gled vore lette Baade pilsnart af Sted, af og til hilst med venlige Tilraab fra Bekendte om Bord. Snart naaede vi den yderste Molo, svingede i en stor Bue forbi det slanke Fyrtaarn, og nu laa Strædet foran os i al sin sydlandske Pragt, og lange Dønninger forkyndte, at Middelhavet ikke var os fjernt.

Da hørte jeg en mærkelig Lyd — en Surren

og Snurren, som naar en Flok Agerhøns flyver op, og ret forud for Baadene hævede sig en Skare Fugle, som med lysende Vinger og sitrende Flugt strøg lavt hen over Bølgerne, hvor de pludselig plumpede ned som en Flok Dykænder.

„Skade, at vi ikke har en Bøsse med," sagde jeg til min Vært; „jeg troede ikke her var saa god Andejagt."

„Andejagt!" udbrød Mundt leende. „De tror nok, De er i Danmark? Det var Flyvefisk, og det er et godt Tegn, saa er der ogsaa Liv i de andre. Nu er vi snart paa Fiskepladsen."

Vi havde hidtil roet i Halvmørke eller rettere sagt i en dæmpet, sølvklar Maanebelysning, hvori vi ikke kunde se andet end Havets vuggende Flade og enkelte Sejl i det fjerne. Nu faldt Ankrene, Baadene svajede rundt for Strømmen, og i samme Nu hørte vi forude en knitrende Bragen, og en fed, sort Røg strøg hen over Bølgerne. Det var Olivenbaalene, som tændtes ude i Stævnen; en høj Jernplade rejstes for at beskytte os mod Gnisterne, og nu kom det spændende Øjeblik, hvor Jagten skulde begynde, thi Fiskeri var det egentlig ikke.

Snart stod Baalene i fuld Brand, den luerøde Ild farvede Bølgerne som Blod, gjorde Vandet

gennemsigtigt som mørkeblaat Krystal, og op fra den underlige Dybets Verden, som vi Mennesker kender saa uendelig lidt til, steg sære Skikkelser, som stirrede imod os med deres stive, glasagtige Øjne, aabenbart højst forbavsede over, at Solen saaledes uden videre stod op, just som den var gaaet ned. Det saa' næsten ud til, at de kaldte paa hverandre; thi som Skygger dukkede de op af Havets Bund, formede sig til Stimer og sølvblinkende Pletter, fo'r saa atter fra hverandre, stillede sig næsten lodret i Vandet og stirrede dumt gloende op mod de blinkende Blus.

Og nu begyndte et feberagtigt Liv paa vor lille Flotille. De unge Damer svingede deres Net med en Behændighed, som viste, at de ikke for første Gang var til Søs, og høje Jubelraab lød hver Gang deres sikre Kast gav et lønnende Udbytte. Snart vrimlede Baadens Bund af rosenrøde Triglier, smaragdgrønne Makrelfisk og spraglede Aborrer, hvis Farver glimrede i Lysglansen som levende Blomster.

De større Fisk var derimod forbeholdt Herrerne, som med deres lange Neptunforke hentede de mærkeligste Former op af Dybet. Deres Jagt gjaldt især Baandfisken, der som en bred, sølvblank Klinge snart skyder sig pilsnar fremad,

snart i aaleagtige Bugtninger søger Dybet, hvor den forsvinder som et blinkende Stjerneskud. Paa Grund af sin Klingeform er den svær at ramme, paa Grund af sin Længde vanskelig at faa om Bord, og dog var det sjældent, at Forken fejlede.

Selv spillede jeg — det vil jeg ærligt tilstaa — en uøvet Begynders højst uheldige Rolle. Ikke alene generede Baadens Duven mig i at tage Sigte; men dette skulde tillige tages ikke efter det Punkt, hvor Fisken saas, men paa Grund af Vandets Brydning efter et Punkt, hvor den i Virkeligheden ikke var. At overvinde disse to Vanskeligheder er sværere end man skulde tro, og alt hvad jeg naaede var at overstænke Damerne, som øjensynlig morede sig over denne ubehændige Isbjørn fra Norden. Flere Gange søgte Mundt at hjælpe mig, men Resultatet blev det samme: høje Sprøjt af Vand, hvis Stænk lyste som brændende Spiritus, og drillende Latter af de unge Damer, blandet med sarkastiske Smil fra Herrernes Side.

Ærgerlig var jeg i Færd med at opgive det hele, da jeg pludselig saa' et lysende „Venusbælte" bugtende sig langt nede i Dybet; saa slukkedes det pludseligt af en mørk Skygge, der langsomt steg opad som en sort Stjerne paa

æterblaa Grund. Højere og højere kom Skikkelsen op, bredte sine Straaler til alle Sider, og nu saa' jeg hvad det var: „en af Dybets sorte Lommeprokuratorer", en af disse Karle, der forstaar at gøre hvidt til sort og forplumre selv den klareste Sag, kort sagt, en meget korpulent og velnæret Blæksprutte.

Nu var Sejren mig vis! Den sorte Sømunk maatte jeg da let kunne ramme, saa støt og stille den stod næsten lige i Vandskorpen. Tagende sikkert Sigte, slyngede jeg min Neptunfork imod den med et Stød, som nær havde faaet mig til at gaa udenbords, thi Forken ramte kun Vand, Sprutten selv forsvandt som et Lyn, efterladende en stor, sort Plet, en lille Tordensky paa Havets maaneklare Himmel. Ærgerlig stødte jeg ned i denne Blækplet, atter uden at ramme, men da jeg vilde drage Forken tilbage, følte jeg noget tungt, som ruskede i den. Jeg troede at have gennemboret min Fjende; men hvad skildrer min Overraskelse, da jeg pludselig saa' den komme op til Overfladen, entrende op ad Forkens Skaft, hurtigere end den flinkeste Orlogsgast. I et Nu havde den naaet Rælingen; som en uhyre Edderkop spandt den alle otte Arme ud over den nærmeste Tofte, sprøjtede en Vand-

straale paa Mundt og beredte sig saa øjensynlig paa at gøre Kur til Damerne.

Men du milde Himmel, hvilket Spektakel blev der ikke blandt disse før saa sejrsstolte Ungmøer! Med opkiltrede Skørter sprang de over Tove og Tofter som stukne af en Tarantel, medens Sprutten langede ud efter dem med sine sorte Fangarme, der kredsede omkring som hvirvlende Snoge. Baaden krængede saa stærkt, at jeg frygtede den skulde kæntre; men i det kritiske Øjeblik sprang vor flinke Baadfører over Jernpladen og naglede med sin lange sicilianske Kniv Udyret fast til Toften. Den ulykkelige Skabning vred sig i Dødskampen, snoede sine lange Fangarme om det blanke Knivsblad og faldt saa som en sønderskaaren Masse ned mellem de sølvblanke, sprællende Fisk. Men Mundt hviskede til mig:

„Jeg tror, De er besat! Véd De som Naturforsker ikke, at hvis det Bæst havde faaet fat i Benene paa os, havde det skambidt os?“

Lidt efter lidt kom der atter Ro i Sindene; men jeg sank sammen ved Siden af den døde Blæksprutte — et bête noire — en fuldstændig Umulighed, og først da vi et Par Timer efter traadte ind i Mundts festlig smykkede Spisesal,

kom jeg ved Hjælp af hans gode Kapri-Vin nogenlunde til Hægterne igen.

Mens Fiskene blev anrettede, fniste de unge Piger ganske betydeligt, da der foran min Kuvert blev sat et med Citronskiver kantet Fad, hvorpaa der laa noget, som nærmest lignede Klejner.

Da jeg var færdig spurgte Mundt: „Véd De, hvad De har spist?"

„Nej, men det smagte delikat. Var det ikke stegt Hummer?"

De unge Damer brast i Latter, da Mundt svarede:

„Nej, det var min Salighed Deres egen Blæksprutte! Her i Messina er det Skik, at enhver spiser det, han selv har fanget. Nu maa De holde Dem til Vagtlerne!"

Og det gjorde jeg.

* * *

Da Gæsterne senere ud paa Aftenen var dragne bort, fulgte Mundt mig op paa mit Værelse, og idet han traadte ud paa Altanen for at skyde Persiennerne for, hørte jeg han sagde: „Det er da en underlig Himmel — naa, det bliver vel ikke til noget."

Da jeg blev ene, kom jeg til at tænke over hans sidste Bemærkning, lukkede Altandøren op og saa' ud, men hvor forandret var Himlen nu blevet. Maanen stod i sin Nedgang og højt over den drog nogle besynderlig sorte Skyer, som var det Røgen fra en Kæmpeskorsten i det fjerne. Aftenbrisen var fuldstændig falden af, Luften var brændende hed, Vandet blankt som et Spejl; men der var noget forunderlig dødt og tungt over Atmosfæren, som gjorde det vanskeligt at drage Aande. Det var, som om der ude i det fjerne drog et mægtigt Tordenvejr op.

Heden var saa tung og trykkende, at jeg kun kunde beholde et Lagen over mig; men træt som jeg var af Dagens mange vekslende Begivenheder, faldt jeg hurtigt i Søvn. Hvor længe jeg havde sovet, véd jeg ikke, men pludselig vækkedes jeg ved et kraftigt Stød, der ligesom hævede Bunden af min Seng i Vejret, saa at jeg i første Øjeblik troede, at en eller anden Bandit havde skjult sig under den. Et Par Sekunder efter lød der en fjern drønende Torden, og nu kom et andet stærkt Stød; al Tvivl var borte, det maatte være Jordskælv. Som en Kat fo'r jeg ud af Sengen, sprang over Gulvet og sad i næste Nu oppe i en af de brede Vindues-

fordybninger, ventende paa det Øjeblik, da Gulvet skulde styrte igennem.

Ude i Havnen var alt pludselig blevet Liv og Bevægelse. Der hørtes Kommandoraab fra Skibene, Klirren af Ankerkættinger, og pludselig slog en Bølge, kranset af Skum, højt op over Kajen; saa trak den sig atter tilbage, Havet glattede sit Spejl og lidt efter lidt indtraadte igjen den samme dødlignende Stilhed, som da jeg gik til Ro. Jeg frygtede imidlertid for, at denne Stilhed kunde være Forløber for nye Jordstød og blev derfor siddende i mit Vindue, stirrende ud over Havet, der lyste svagt i den nedgaaende Maanes sidste Straaler. Saa blev jeg søvnig, og da jeg saa,' at Folkene paa Skibene atter gik til Ro, gjorde jeg det samme, og snart efter førte mine Drømme mig til Danmark, dette Fredens Land, der ikke kender til slige rystende Begivenheder. Da jeg næste Morgen fortalte Mundt, hvorledes jeg havde siddet et Par Timer i Vindueskarmen, lo han mig ud og sagde, at det hele ikke havde synderligt at betyde, men Ætna røg og det var værre; „thi naar den ryger," endte han, „ryger vi somme Tider med."

Det værste ved denne lille Jordrystelse var den Omstændighed, at den for en Uges Tid standsede al Sværdfiskefangst i Strædet; thi de

sicilianske Fiskere er ikke Helte og Sværdfisken følger deres Eksempel. Saa snart der er Bevægelse i Strædet, tyer den ud i det store Middelhav, hvor den er i Sikkerhed.

For mig var denne Omstændighed højst ubehagelig, thi Heden var trykkende, og Messinas Omegn husede paa denne Aarstid kun en sparsom Insektverden. Hertil kom, at Forholdene paa den Tid var højst ugunstige for alle Slags Ekskursioner; thi en stor Del af de indkaldte Rekrutter havde foretrukket Røverhaandværket for Soldatertjenesten, saa at man ikke kunde fjerne sig længere fra Byen end til dens nærmeste Højder.

Alligevel vovede jeg en Ekskursion, som kun gav et sørgeligt Resultat; thi Græsset lignede et uhyre Høtæppe, paa Træerne fandtes kun Cikader, hele det brogede Foraarsliv var borte.

Jeg var oppe paa en af Højderne, og da det begyndte at lide mod Aften, belavede jeg mig paa at gaa hjem. Da saa' jeg pludselig inde over Land en forunderlig skarpt begrænset Sky, som lyste i den nedgaaende Sol med perlemorsagtig Glans. Skyen kom nærmere og nærmere, og nu hørte jeg en forunderlig Susen i Luften, og et Øjeblik efter var jeg inde i Skyen selv. Det sang og svirrede for mine Øren, jeg maatte

holde begge Hænder for Ansigtet og stod nogle faa Minutter som bedøvet; saa fik jeg atter Luft, og saa' den perlefarvede Sky forsvinde ud over Middelhavet. Til min Forbavselse mærkede jeg, at mine Hænder blødte af utallige smaa Rifter, og nu forstod jeg det hele. Det var en Sværm af Vandregræshopper, jeg var kommet ind i, og de skarpe Torne paa deres Bagben havde revet mig til Blods.

Den otte Dages Ventetid begyndte at falde mig besværlig. Her var aldeles intet at gøre, Byen stegtes i en ulidelig Solhede, og min eneste Fornøjelse var tidlig om Morgenen at besøge Fisketorvet sammen med Mundt, for at se om ikke Sværdfisken var kommet.

Da jeg en Dag slentrede alene langs med Havnen, opdagede jeg en Række af Badehuse, som vinkede mig ud i Bølgerne, der vel ikke var kølige, men dog altid mere forfriskende end den lumre Sciroccohede, der hidtil havde hvilet over Byen. I et Nu var jeg ude paa Flaaden, og et Øjeblik efter fo'r jeg fra Springbrættet ud i det blinkende, krystalklare Vand. Jeg dykkede ned saa dybt, jeg kunde; men underligt var det at se til Vejrs, thi der var samme Farvetoning som i den blaa Grotte paa Kapri. Baade, Skibe, alt syntes at vugge sig i

en azurblaa Æter, mere gennemsigtig end det klareste Krystal.

Da jeg dukkede op, hørte jeg høje Raab fra Flydebroen, og da jeg vendte mig om, saa' jeg to til tre Bademestre, der gestikulerede og skreg, som om de var gale. Pludselig fo'r en Tanke mig gennem Hovedet — der kunde jo være Hajer i Farvandet — og saa hurtig jeg kunde, svømmede jeg tilbage mod Broen, hvor jeg blev modtaget af de tre gestikulerende Herrer, som i deres sicilianske Dialekt forklarede noget, jeg ikke kunde forstaa. Jeg vilde atter springe ud, da en af dem trak mig ind i Badeværelset og præsenterede mig et Par Svømmebukser, som han ved Tegn og Gestus forklarede mig, at jeg absolut maatte tage paa. For en god Svømmer er intet mere generende end dette Klædebon, og jeg spurgte en anden Badegæst, om jeg ikke kunde blive fri for dem.

„Umuligt, min Herre!" svarede han. „Der ligger et Nonnekloster oppe paa Bjerget, og ser De, for de unge Piger maa man have Respekt."

„Gud bevare os!" tænkte jeg, trak Svømmebukserne paa og var snart efter atter ude paa Dybet.

Da jeg atter naaede op i Gaden langs Hav-

nen, saa' jeg en elegant Kafé og fik Lyst til at nyde noget efter Badet. Jeg bestilte en Kop Chokolade med tilhørende Kager og var just i Færd med mit Maaltid, da Døren gik op og en ung Pige traadte ind med Favnen fuld af Blomster. Det var et henrivende Barn, mørklokket, sortøjet, og med et Smil, jeg umuligt kunde modstaa, bød hun mig en af de Buketter, hun bar i sin Favn.

Der var noget saa rørende uskyldigt i hendes Blik, saa sødt vemodigt i hendes Stemme, at jeg gav hende en større Sølvmønt og spurgte hende om hun ikke havde Lyst til et Par Kager; thi jeg havde tydelig set, hvorledes hendes barnlige Blik havde hvilet paa den Opdækning, der stod paa mit Marmorbord.

Hun nejede graciøst, og da Opvarteren bragte hende Kagerne, forlangte jeg tillige en Kop Chokolade, og medens hun drak denne, pludrede hun løs paa sin barnlige Maade, men desværre i den sicilianske Dialekt, hvoraf jeg kun forstod saa meget, at hun var mig særlig taknemmelig for den Venlighed, jeg havde vist hende.

Da jeg var naaet ud af Kafeen, hørte jeg lette Fodtrin bag ved mig, og idet jeg vendte mig, saa'

jeg en aldrende Kvinde med et hæsligt Ansigt staa for mig. Hun førte Munden tæt op til mit Øre og hviskede:

„Signore! jeg har gennem Vinduet set, at De trakterede min Datter; hvis De ønsker at besøge hende, kan De komme efter „Ave Marie". Vi bor —," og nu nævnede hun en Gade, som jeg for længst har glemt.

„Skammer De Dem ikke," udbrød jeg harmfuldt, „hun er jo endnu et Barn!"

„Ak, Signore!" svarede hun, „det gør intet, thi skulde der hænde hende noget, tager Klosteret sig af hende."

„Hvilket Kloster?" spurgte jeg forbavset.

„Deroppe," sagde hun, „det er jo stiftet for den hellige Magdalene."

Jeg bad hende gaa Fanden i Vold; men uvilkaarlig maatte jeg le, naar jeg tænkte paa Svømmebukserne dernede og Klosteret deroppe; men da jeg fortalte Mundt mit Eventyr, trak han paa Skulderen og svarede:

„Det undrer mig ikke, i Messina er alt til fals."

Endelig var den kedsommelige Uge forløbet, de første Sværdfisk begyndte igen at vise sig paa Fisketorvet. Nu var jeg fast besluttet paa

selv at tage med ud i Strædet for at deltage i Jagten. Det gjorde jeg den følgende Dag; men hvorledes det gik mig, vil bedst ses af efterfølgende lille Skitse, som jeg vil kalde:

Mellem Scylla og Charybdis.

„Nej, stop nu lidt min gode Naturforsker, den Sport bliver der min Salighed ikke noget af," udbrød Købmand Mundt, idet han slængte sin Cigaret hen ad Loggiagulvet, saa den gnistrede. „Jeg tror — Pinedød — De er forrykt, De tænker jo slet ikke paa det Ansvar, jeg paatager mig."

„Ansvaret falder vel nærmest paa mig selv," indvendte jeg.

„Paa ingen Maade. De glemmer ganske, hvad De er. For det første er De min Gæst, for det andet vil jeg ikke se mit Pensionat ruineret, og af begge disse Grunde vil det være mig højst ubehageligt, hvis De endte Deres Liv i Maven paa en Haj."

„Aa, derfor kan De være rolig; men De glemmer ganske, hvor stor Betydning Sagen har for mig. Jeg deler ikke Deres Frygt for Plyndring og Overfald, i det mindste har jeg aldrig mær-

ket noget dertil. Mangfoldige Gange har jeg ved Nattetid vandret paa de mest usikre Steder i Rom, gennemstrejfet Kampagnen og dens Ruiner, afsøgt Sabinerbjergenes Skove til langt ud paa Aftenen, uden at en Kat har gjort mig Fortræd."

„Saa maa De have haft meget Held og faa Penge," svarede Mundt lidt ærgerlig; „thi her paa Sicilien slipper De ikke saa nemt. Véd De egentlig hvad det er, De staar i Begreb med at foretage Dem?"

„Deltage i Sværdfiskejagten, det har jeg jo sagt."

„Nu vel, saa hør da, hvordan det vil gaa. Paa de lange Baade, der jager Sværdfisken, faar De ingen Plads af den gode Grund, at der ingen er, og paa Prammene kommer De ikke op; men skulde De virkelig være saa heldig, bliver De straks sat udenbords igen, saa snart Folkene ser Deres Mikroskop, Deres Glasrør og Instrumenter. De vil simpelt hen blive antaget for Troldmand og kan takke Deres Gud, hvis De kommer ned ad Falderebstrappen i Stedet for ud over Rælingen."

„Kan Penge ikke gøre det?" spurgte jeg.

„Penge!" udbrød Mundt forfærdet. „Ja, det

manglede blot, at De tog et Par Hundrede Ducati med Dem, det vilde være den rigtige Ballast for de Fyre derude."

„Hvad er det da for Folk, der driver Sværdfiskeri?"

„Aa, alt muligt Rak fra Calabriens og Siciliens Kyster, fattige Djævle, som ikke ejer andet end en Kone og en Flok skidne Børn, en Rørhytte og et Helgenbillede, for hvilket de afbeder de Forbrydelser, som de har begaaet. Læg blot Mærke til én Ting: I Norditalien stjæler man, i Rom overfalder man, men her paa Sicilien myrder man. Sicilianerne, siger et gammelt Ordsprog, er enten Engle eller Djævle, men desværre er de sidste i en betydelig Majoritet. Kender De noget til „Den sorte Haand"?"

„„Den sorte Haand!" Hvad mener De med den?"

„Aa, det er en Haand, der er lagt paa os alle her paa Sicilien, en Haand, der knuger fast og stikker hvast. Den øver sine Gerninger i Mørket, og vé den, der bringer dem for Lyset. Hvad enten det er fremmede eller indfødte, saa vaander vi os alle under disse usynlige Hænder, der røver vor Fortjeneste og truer vort Liv.

Hvis jeg lod Dem gøre den Udflugt alene, vilde De snart mærke, at en af Maffiaens Haandlangere fulgte med. Har De været heldig paa Landjorden, vil det samme Held ikke følge Dem til Søs. Husk paa, at Messinastrædet har en rivende Strøm, og at der kun behøves et Puf, for at denne skal føre Dem bort til Charybdis' Hvirvler, som aldrig giver sit Bytte tilbage."

„De vil altsaa ikke skaffe mig nogen Baad, er det Deres Mening?"

„Ja, Gu' er det saa, og jeg vil for enhver Pris forhindre, at De faar nogen. Ja, undskyld min Aabenhjertighed, men som Deres Ven og Vært er jeg pligtig at sørge for Deres Vel og Ve."

Med denne kategoriske Udtalelse rejste Købmand Mundt sig og gik sin Vej, overladende mig til mine Betragtninger, som just ikke var af nogen glædelig Natur. Nu stod jeg lige ved mine Ønskers Maal. Hist ude paa det Hav, der nu blinkede i Solnedgangens røde Skær, laa Gaadens Løsning. Jeg behøvede blot en Dags Ophold derude for at faa min Undersøgelse færdig og vende hjem med et Resultat, der vilde aabne Vejen til en hel Række hidtil ukendte Dyreformer. Jeg vilde ikke alene faa min Doktorgrad, men tillige Navn som Zoolog, og saa

stod jeg her lige over for en halsstarrig Vært med hans „Sorte Haand“ og alt hans øvrige Vrøvl. Gid Fanden havde ham!

Med dette oprigtige Ønske gik jeg op paa mit Værelse. Saa faldt Vagtskuddet, Solen sank langt ude i Vest, Lygterne tændtes langs Kajen som mathvide, lysende Perler. Mandoliner og Guitarer begyndte at klinge fra de udglidende Baade, smaa Luftballoner steg gennem den æterklare Luft og sejlede langsomt svævende ud forbi Fyrtaarnet, ud mod det Hav, jeg saa inderlig længtes efter. Og saa stod jeg her, modløs, ørkesløs. Nej, det var ikke til at holde ud!

Mørket sænker sig hurtigt i Syden, snart straalede Gaslygterne med deres fulde Glans, Livet og Tummelen dernede paa Gaden steg som stadig vekslende Lydbølger op mod min Altan, men nede i Huset var alt stille. Det lod til, at Mundt og hans Gæster var taget af Sted paa en af de sædvanlige Aftenudflugter. Nu maatte Øjeblikket gribes. I en Fart var jeg nede paa Gaden, forsynede min Vadsæk med et rigeligt Forraad af Fourage og Vin og styrede saa hen til den Fiskehandler, hos hvem jeg havde gjort mit Indkøb af Sværdfiskehoveder. Han havde ikke den mindste Betænkelighed ved at skaffe mig en Baad; tværtimod lod det til, at

fremmedes Liv var ham fuldstændig ligegyldig. Saa gik jeg hjem, spiste til Aften med min brave Vært og endte saa Dagen med følgende Epistel:

„Kære Mundt!

Naar jeg ikke kommer ned til Frokost i Morgen, er det fordi jeg spiser den paa en af Sværdfiskefangerne ved „la Rema"; derimod skal jeg glæde Dem ved min Nærværelse til Aften. Skulde det ikke ske, er det af den gyldige Grund, at en Haj allerede har spist mig.

Deres
V. B."

En gyldenrød Solstribe, der gennem Persiennet luede hen over min Seng, vakte mig af mine Drømme, og i et Nu var jeg ude paa Altanen. Hvilken Glans, hvilken Friskhed ejer dog en saadan Morgen i Syden. Himlen saa ren, saa æterklar, Havet saa azurblaat, Kirker og Huse saa marmorhvide, Løvet saa bronzegrønt og saa denne Duft af Blomster, der fylder Sindet med glade, morgenfriske Tanker. I en Hast klædte jeg mig paa, tog min Bagage og listede mig sagte ned ad de brede Marmortrapper, hvor jeg lydløst anbragte Billetten i Mundts Dør-

sprække, og lidt efter stod jeg hos Fiskehandleren; men her var alt laaset og lukket.

Nu først opdagede jeg, at Kl. var 5. I min Iver var jeg kommen en Time for tidlig, og lidt ærgerlig slentrede jeg ned ad Moloen, hvor alt endnu hvilede som i Nattens Fred. Baadene var tomme, Lastdragerne sov paa Stenbroen med deres Kurve over Hovedet, og ude ved Landingstrappen saa' jeg ikke et levende Væsen. Ærgerlig vandrede jeg frem og tilbage. Jeg vidste, at Mundt var tidlig oppe, og stadig ventede jeg at se hans runde, trivelige Skikkelse komme farende for at tage mig til Fange i Undvigelsens Øjeblik. Men der kom ingen, kun en enkelt mager Skikkelse listede sig paa en noget mistænkelig Maade om ved Baadene, hvor han syntes at forsvinde i det indre af Moloen. Saa blev jeg atter alene, satte mig paa en Fortøjningspæl og havde lige tændt en Cigaret, da jeg bagfra følte en tung Haand blive lagt paa min Skulder.

„*La barchetta, Eccellenza!*" lød en dyb Bas. Jeg vendte mig om og saa' — ja, hvad skal jeg kalde det — en Gorilla er maaske noget for stærkt, men dog var det den, han mest lignede, langbenet, tykmavet, undersætsig med svære Skuldre og et Ansigt, hvor de buskede Øjen-

bryn ikke stod en Tomme fra det nedgroende, strittende Haar; sorthaaret, bronzebrun, laadden paa Bryst og Ben, hvilket kom saare tydeligt frem, eftersom Dragten kun bestod af et Par hvide Svømmebukser og den for Fiskerne uadskillelige røde Hue.

„*La barchetta, Eccellenza!*" gentog han og pegede ned mod Landingen, hvor en temmelig stor Feluk vuggede sig i de krabbe Søer, der brødes mod Moloen.

„Har Fiskehandler Massimo bestilt Dem?" spurgte jeg noget forbløffet.

Han stirrede paa mig med et aldeles uforstaaende Blik, gryntede noget med en halv arabisk Efterklang, og nu først gik det op for mig, at vi vist helst maatte give vore Følelser Luft ved Tegn; thi de simple Sicilianere forstaar lige saa lidt Toskansk som en vestjydsk Fisker en durkdreven Københavner. Jeg gjorde derfor diverse Gestus, som kun bevirkede, at han slog Armene om mit Liv og mere bar end førte mig ned til Feluken. Saa gik han tilbage og hentede min Bagage; men da han rakte mig den Mahogni Kasse, som indeholdt mit Mikroskop og mine Instrumenter, kom der et Udtryk i hans smaa, abeagtige Øjne, som jeg ikke syntes om.

Men der var intet at gøre — nu maatte det briste eller bære.

Just som han havde hejst det brede Latinersejl, der fik Feluken til langsomt at skure hen ad Moloens Stenkant, saa' jeg atter den magre Skikkelse komme ud fra det Hul, hvor den var smuttet ind. Som en Kat løb den hen ad Moloens nederste Rand, naaede Feluken just da denne var i Færd med at gaa over Stag, og satte saa med et Spring pludselig over i Agterstavnen, hvor den dalede ned lige ved Siden af Gorillaen.

Dette var aabenbart ikke efter Aftale, thi min Baadfører sprang rasende op, og idet han greb den tynde Skikkelse om Livet, løftede han ham højt i Vejret med en Bevægelse, som om han vilde slynge ham tilbage mod den Molo, hvorfra han var kommen. Men den magre Skikkelse klamrede sig til ham som en Kat, hviskede ham et Par Ord i Øret, og til min store Forbavselse forandredes paa én Gang Gorillaens hele Væsen. Med en høflig Haandbevægelse bød han Skikkelsen tage Plads, og idet han til mig henvendte et Par Ord, som vist skulde være en Undskyldning, gled Feluken ud gennem Havnen, drejede forbi Fyrtaarnet og snart var vi ude i rum Sø.

Der gik en ikke ringe Dønning, Baaden duvede stærkt, saa at jeg i det første Kvarters Tid havde nok med at faa mine Sager anbragt paa en saadan Maade, at de skrøbelige Glas ikke sloges itu.

Jeg var just i Færd med at ordne dem i den Kasse, som skulde forestille en Kahyt, da jeg atter følte min Skulder berørt af en Haand paa en saa let og katteagtig Maade, at jeg uvilkaarlig sprang op, men omtrent lige saa hurtig satte mig ned igen; thi det Ansigt, der næsten havde været i Berøring med mit, var af en saadan Hæslighed, at jeg i første Øjeblik næppe vilde tro mine egne Øjne. Magert og indfaldent som det var, vansiredes det yderligere af talrige, dybe Kop-Ar; de fremstaaende Kindben bevirkede, at de smaa, graagule Øjne laa ligesom gemt under Øjenbrynene, der var tæt sammengroet over Næsen. — Dette sidste Udtryk maa imidlertid ikke forstaas bogstaveligt; thi hvad der gav dette Ansigt et absolut dødningeagtigt Præg var den Omstændighed, at Næsen var sunket ind til to aflange Huller, som var den skaaret af med en Kniv.

Hans Dragt var som Gorillaens, dog med den Forskel, at han ejede en Skjorte, og den røde Hue, der paa en ejendommelig flot Maade var

sat paa Sned, gav dette lange, magre Ansigt med det spidse Fipskæg et vist mefistofelesagtigt Udtryk.

Han vilde øjensynligt hjælpe mig til Rette med et eller andet, thi under en rivende Ordstrøm snappede han snart en, snart en anden Del af min Bagage, som han søgte at anbringe saa omhyggeligt, han kunde. Men trods hans Veltalenhed var det mig ikke muligt at forstaa et eneste Ord af hans Tale, hvori Substantivet „Mondo" forekom som Grundbestanddel; men da dette Ord betyder Verden, blev jeg lige klog.

Imidlertid var det klart, at Manden var yderlig velsindet imod mig, han smilede paa en afskyelig Maade over hele sit lemlæstede Ansigt, trykkede mig gentagne Gange i Haanden, og jeg begyndte at forsone mig med denne abelignende Skikkelse, da Baaden i det samme vendte under et temmelig stærkt Bygekast. Sejlet smeldede Huen af ham, han satte den hastig paa igen, men dog ikke hurtigere, end at jeg saa', at han manglede det ene Øre. Nu forstod jeg, hvorfor han bar sin Hue saa flot.

Imidlertid sad Gorillaen til Rors, ubevægelig som en Bronzestatue. Vi strøg rask ned ad Strædet, klarede os fortrinlig for nogle forbisejlende, svære Skibe, styrede saa lidt indad mod

Kysten, og nu saa' jeg i det fjerne først Mastetoppene af de Pramme, hvor de harpunerede Sværdfiske bringes om Bord, saa noget, der lignede en Flok svømmende Ænder, men som lidt efter lidt voksede til spredte Grupper af lange, smalle Baade. Hver Baad havde fire Mand ved Aarerne, i Agterstavnen sad en femte til Rors, og ude i Stævnen støttede Udkigsmanden sig til den Harpun, hvormed Sværdfisken fanges. Her var ikke Plads — selv ikke til et Barn, og vi holdt derfor ned mod den første Pram, hvor jeg haabede at komme om Bord.

Næppe nærmede vi os dette Fartøj, der laa og duvede for Strømmen, før Udkigsmanden oppe i Mastekurven begyndte at slaa ud med Armene og udstøde nogle Raab, som gjaldede vidt hen over Søen. Øjeblikkelig drejede Gorillaen af, holdt ned mod Baadene, og nu begyndte der at komme Liv i Kludene.

Man skulde tro, at det gjaldt en Kaproning, saa lynsnart faldt Aarerne i Vandet, saa hurtigt og taktfast førtes de lette Baade fremad, dannende en bred Halvbue, og hver enkelt Baad skød frem med en saadan Fart, at Skumsprøjtet stod Harpunererne lige i Ansigtet.

Der var en Kraft, en Elegance i disse solbrændte Fiskeres Bevægelser, en Orden og en

Symmetri i hele den Maade, hvorpaa Flotillen blev ført frem, som i allerhøjeste Grad forbavsede mig; men lige med ét opløstes alt i Eder, Tummel og Spektakel. Man skreg, man skændte, man hylede, man truede med knyttede Næver mod den Pram, hvorfra Signalraabet havde lydt, et Par Mand klatrede op ad de Tværtræer, som førte op til Mastekurven, greb den ulykkelige Udkigger, løftede ham i Vejret og slyngede ham over Bord. Her fik han sig nogle vældige Dukkerter fra de nærmest tililende Baade, og da han endelig kom op, halede man ham om Bord paa samme Maade, som man gør med de døde Sværdfisk, nemlig ved et Reb om Livet.

Var det Sværdfiskefangst? Jeg forstod ikke et Ord af det hele og lod mig atter ro hen til Prammen.

Ved Falderebstrappen spurgte jeg dens Fører om, hvad der havde været i Vejen. Paa ganske godt Italiensk forklarede han mig, at Udkigsmanden havde taget fejl af en Tunfisk og derved bragt hele Flotillen i Opbrud til ingen Nytte.

Naar der er Tunfisk i Farvandet, plejer Sværdfisken ikke at vise sig, og han afslog derfor bestemt min Anmodning om at komme om Bord. Jeg kunde jo anvende Resten af Dagen, sagde

han, til at bese „la Rema“ og „il Garofano“. (De Gamles Scylla og Charybdis.)

Næppe havde vi lagt fra Borde, før Abekatten overfaldt mig med en Strøm af Ord og en Regn af Gestus, som viste, at han havde i Sinde at befri mig for et eller andet. Han dansede omkring mig, kyssede paa Fingeren, pegede tilbage mod Messina under idelige Udbrud, hvori Ordet „Mondo“ atter spillede Hovedrollen.

Jeg tænkte, at han igen vilde føre mig tilbage til den Verden, jeg havde forladt; men da han blev mig for nærgaaende, gav jeg ham en Lussing, saa at han tumlede over en Tofte til stor Glæde for Gorillaen, hvis brede Mund fortrak sig til et Grin, der naaede op til begge hans haarede Øren.

Abekatten blev aabenbart konsterneret over min kraftige Optræden, han sagde ikke et Ord, men krøb sammen hos Gorillaen, som om han frygtede for endnu en Overhaling.

Saa stod vi ud i Strædet og strøg forbi de lette Fangstbaade, som atter havde indtaget deres sædvanlige Slagorden. — De ventede aabenbart endnu paa, at Sværdfisken vilde vise sig. Under smaa Slag blev vi ved at krydse, saa at vi snart havde dem for, snart agter; men Folkene hang døsigt over Aarerne, Fangstmændene havde lagt

Harpunerne fra sig og stirrede nu mere efter vor Feluk end efter de ventede Sværdfisk. Saaledes holdt vi det gaaende et Par Timers Tid uden det mindste Resultat. Solen steg højere og højere, dens Pile blev mere og mere glødende, og først nu gik det op for mig, hvad det vil sige at ligge en Julidag ene paa det solaabne Hav.

Saa hørte vi atter et Signal. — Jeg sprang op, stirrede ud mod Prammene og saa' til min Forundring, at Udkigsmændene forlod deres Mastekurve. Saa kom et nyt Signal, en klagende Tuden i et af de store Konkyliehorn, og Baadenes lette Halvbue løste sig. Hver søgte ind i Skyggen af sin Pram, kun vi blev liggende i den stegende Solhede, der fik Tjæren til at smelte i Felukens Fuger.

Gorillaen rejste sig, stak sit brede Ansigt op under mit, lod venstre Haands Pegefinger et Par Gange passere sin fladtrykte Næse og gryntede skarpt: „*Niente, Eccellenza, tutto finito,*" hvilket paa godt Dansk vil sige: Nu er den Potte ude.

Atter kom Aben springende hen til mig og gentog under en vild Krigsdans sit sædvanlige „Mondo", idet han pegede tilbage mod Messina; men jeg vilde ikke give tabt, kun bød jeg ham

denne Gang en Cigar, og særdeles tilfreds med dette Bytte krøb han atter hen til Gorillaen, som med et misundeligt Blik betragtede de Røgskyer, der udgik fra Abens — i Ordets egentlige Forstand — vidtløftige Næsebor.

Selv fik jeg min Fourage frem; men Gud fri mig, hvilken Metamorfose. Vinen var mere end tempereret, den delikate Faareost havde forvandlet sig til en grynet Gelé, Smørret var smeltet; men til Gengæld var Æggene haardkogte og Druerne fulde af nogle graa Bænkebidere, der aabenbart var de retmæssige Beboere af det lille skidne Lukaf.

Pludselig hørte jeg Gorillaen udstøde en klagende Piben, jeg vendte mig om og saa' Latinersejlet hænge som en Klud ned ad Masten, Morgenbrisen var forbi, Vinden løjet fuldstændig af, og nu drev vi af Sted med Strømmen, som fjernede os mere og mere fra den Skueplads, jeg om Morgenen havde længtes saa meget efter.

Gorillaen pegede paa Ankeret, jeg nikkede, og snart efter faldt det paa henved ti Favne Vand. Feluken svajede op mod Strømmen, og nu begyndte den velsignede Huggen og Gyngen, som er saa ejendommelig, naar man ankrer op mod haard Strøm. Mændene trak sig tilbage til

Agterstavnen og jeg stirrede med sløv Resignation ud over det indigoblaa Hav, hvis Krusninger glimrede i Sollyset som tusinde gyldne Pailletter.

Oprigtig talt var jeg uendelig ked af det hele. Skulde jeg vende tilbage uden Resultat og tage mod Mundts Bebrejdelser og Stikpiller, eller skulde jeg gaa længere op i Strædet, bese de Gamles Scylla og Charybdis for saa ved Aftentide at naa en af Prammene, hvor jeg kunde faa Natteleje og mulig mere Held for den kommende Dag.

Jeg besluttede mig til det sidste, og da jeg havde endt mit alt andet end velsmagende Maaltid med at kaste Druerne over Bord, gav jeg Tegn til at lette, og snart efter halede Gorillaen det svære Anker indenbords, saa let som et Friholt.

Vi drev atter med Strømmen i sitrende Hede og glødende Solskin, forgæves kastede jeg alt mit Overtøj, Varmen var ligefrem bedøvende, og til sidst sad jeg indeklemt i det lille, ækle Lukaf uden at se andet end blaa Himmel, blinkende Hav og en Sol, som truede med at røve mig Forstanden.

Da begyndte jeg at forstaa Mundts Ord, men nu var det for sent.

Ude i Agterstavnen sad imidlertid Gorillaen og Dødningehovedet og nød en prægtig Vandmelon, som den første trancherede med en bredbladet Kniv omtrent af samme Form som den, man ser Vignebønderne bruge. Jeg holdt ikke rigtig af den Kniv, den var saa bred, saa blinkende, og saa denne ækle, tilbagebøjede Spids, hvormed man kan skære Halsen over paa et Menneske endnu lettere end Rankerne paa en Vinstok.

Min Gud! hvor jeg misundte dem den Vandmelon. Mine Øjne fulgte hvert Stykke, de skar af, og Dødningehovedet lagde Mærke dertil. Han kom pludselig springende med et stort Stykke, som han havde overdrysset med et graat Pulver, der vistnok skulde forestille Sukker.

Jeg takkede ham forbindtligst, trykkede to Cigarer i hans Haand og lod med det samme Stykket forsvinde i Lukafet til Bænkebiderne. Ikke for alt i Verden vilde jeg røre, hvad der havde været i hans Haand.

Vi drev endnu et Par Timers Tid, som det syntes mig med stedse voksende Fart. Det var allerede ud paa Eftermiddagen, Solstraalerne faldt mindre lodret og nogle svage Vindstød forkyndte, at Aftenbrisen begyndte at udfolde sig. Jeg kravlede ud af mit Hul, stirrede over Havet og saa'

nu i det fjerne en ensom sort Fjældtinde hæve sig lodret i Vejret, som var den muret op af Havet.

„La Rema, la Rema," skreg Dødningehovedet og dansede atter en vild Krigsdans omkring mig, idet han betydede mig, at jeg skulde stige op paa Kabyssen.

Jeg fulgte hans Opfordring og saa' nu et ganske løjerligt Syn. Omtrent ud for „la Rema", men i en betydelig Afstand fra Klippen, sænkede den mørkeblaa, tindrende Vandflade sig lidt efter lidt nedad. Bølgerne rullede ikke længer for Vinden, men valsede rundt i store, blinkende Kredse, snart skumkransede, snart solblinkende, og midt under denne kaade Dans samledes de atter til høje, sølvglinsende Sprøjt under en Brusen og Kogen, som var det et gigantisk Kildevælds ustandselige Rislen. I Omkredsen var Bølgerne bredtakkede og solbelyste, saa sugedes de nedefter i sølvblanke Striber, og naar Sprøjtene kom, saa' de ud som hvide Støvdragere i en mægtig, underskøn Havblomst.

Nu forstod jeg, hvor træffende Italienerne har betegnet denne Malstrøm, de Gamles saa frygtede Charybdis. „Il Garofano" betyder Nelliken, og som en gigantisk, underfuld Kæmpeblomst med krøllede Kronblade og hvide, perlebesatte

Støvdragere laa den Plet for mig, der havde været saa frygtet af de Gamle, og som senere havde gemt mangen god, romersk Galej i sit hemmelighedsfulde Dyb.

Ifølge ældgammel Tradition var Charybdis Datter af Poseidon og Gæa — Havet og Jorden. Havet drog hende til sig, krystede hende i sine faderlige Arme; men Gæa, som var fortørnet over hans Utroskab, kastede hende atter tilbage, og hvem hun da i sin Fortvivlelse mødte, var Døden og Undergangen vis.

Saaledes hvirvlede Charybdis rundt i Aartusinder, sleb de haarde Skær i det hemmelighedsfulde Dyb og forvandledes lidt efter lidt til en legende Havnymfe, som nu kun er farlig for Fiskerens enlige Baad. Gribes den af hendes daarende Arme, hvirvles den rundt i snævrere og snævrere Kredse, indtil den endelig forsvinder i Nellikeblomstens Dyb; men næste Morgen sprøjtes den atter op i Stumper og Stykker, som Vidne om, at Malstrømmen endnu raser der nede i Dybet.

Baade Gorillaen og Dødningehovedet havde rejst sig. Den sidste var noget bleg og jeg kunde se, at det glædede hans haarede Medskabning; thi han grinede og gav Dødningehovedet et Slag over Armen, da han paa en

temmelig kejtet Maade greb efter Ankeret. Selv var jeg ikke ganske rolig; thi Baaden skød nu en rivende Fart, og vi var næppe mere end tusinde Alen fra det Sted, hvor de yderste Hvirvler begyndte at dannes. Da bukkede Gorillaen sig ned, greb Ankeret med begge Hænder, løftede det højt over sit Hoved og slyngede det ud med en saadan Kraft, at Dødningehovedet vippedes over Ende og nær havde faaet sine magre Hænder skaaret fordærvet af det udrutschende Tov. Baaden svajede op mod Strømmen, og nu først saa' jeg, hvor smukt Gorillaen havde manøvreret. „La Rema" rejste sin sorte, truende Top langt ude til højre, og rødmende i Aftensolens Glans hvirvlede Charybdis sine evig dansende Bølger tusinde Alen bag Felukens Agterstavn.

Snart fulgte en Solnedgang, hvis Pragt jeg ikke formaar at beskrive, men som gav mig Forstaaelsen af Homers „Det vinfarvede Hav". Bølgerne gik fra azurblaat over i violet, derfra i rødt, grønt og purpur, indtil de dækkede sig med en Kroningskappe, besat med Perler af Skum, for saa gennem mørkebrunt at blive kulsorte.

Næppe var den sidste glødende Rand af Solskiven dukket ned langt ude i Horisonten, før

Mørket kom rullende næsten som en Sky. Nattekulden laa gemt i dens Favntag, Overgangen fra Dagens trykkende Hede til den frembrydende Nats Kølighed var saa voldsom, at Tænderne klaprede i Munden paa mig, og med Tegn gjorde jeg mine Folk forstaaeligt, at vi straks maatte vende tilbage til Sværdfiskeprammene.

Atter kom Dødningehovedet med sine Gestus og sit Vrøvl; men Gorillaen rystede paa Hovedet, pegede først paa Latinersejlet og dernæst paa den rivende Strøm, der skød Perler og Bobler op omkring Baadens Sider.

Nu først forstod jeg, at man lettere kan komme til Charybdis end tilbage; men skulde jeg blive liggende her i den mørke, kølige Nat og saa i Selskab med disse to Fyre, som Skæbnen havde sendt mig paa Halsen, det var mere end jeg selv syntes om. Men alle mine Forestillinger var forgæves. Gorillaen vedblev at surmule, og Dødningehovedet slæbte det store Latinersejl forud, hvor han i Hast fik det omdannet til et nogenlunde taaleligt Leje, som han ærbødig førte mig hen til. Ved hans Hjælp blev jeg pakket ned ligesom et andet Svøbelsebarn, og efter faa Minutters Forløb følte jeg en velgørende Varme strømme gennem mit Legeme;

men de Tanker, der susede gennem mit Hoved, var af en ganske modsat Natur.

Her laa jeg alene med to Fyre, af hvem jeg kunde vente mig det værste. Bag ved mig bruste og hvirvlede den fraadende Malstrøm. Nu gjaldt det om at holde sig vaagen og sælge sit Liv saa dyrt som muligt.

Hvor er dog Ungdommen en herlig, glimrende Tid, rig paa Illusioner, fuld af Foragt for Livets Modgang og Farer, og saa med en Søvn saa dyb, saa fast, at man ikke véd, hvor man er, naar man vaagner.

Saa underlig det klinger, faldt jeg trods min nervøse Uro i Søvn, udmattet som jeg var af Solheden og den lange, trættende Dag. Da jeg slog Øjnene op, saa' jeg til min Forbavselse en sorteblaa Nattehimmel og en bred, skinnende Sølvstribe paa noget, der uafbrudt bevægede sig frem og tilbage. Jeg gned mine Øjne og saa' nærmere til, jo det var Maanen, som fuld og blank hævede sig over „la Rema"s Top og kastede sin Sølvglans hen over Charybdis' spillende Vande.

Agter ude laa begge mine Folk paa hver sin Side af Kabyssen, svøbt i Laser, tilsyneladende i dyb Søvn; men paa Toften foran Kabyssen laa en af Felukens Lænsesten, og i dens Jern-

krampe var der stukket et Tov, som syntes at forsvinde under Gorillaens Nakke. Dette var mig noget paafaldende; men da Folkene øjensynlig laa begravet i en dyb Søvn, tænkte jeg ikke videre derover. Dog halede jeg af Forsigtighed mit Mahogni Skrin ind under Latinersejlet; thi mistede jeg dette, havde jeg jo intet Middel til at fortsætte den næste Dags Arbejde.

Baaden vedblev at gynge og hugge; af og til kom et enkelt stærkt Ryk, saa gik det atter over i en blød Rullen og Svajen. Det var som laa jeg i et Barns fredelige Vugge med den store, dybe Nattehimmel over mig, og saa faldt jeg atter i Søvn.

Da syntes jeg halvt i Drømme at føle noget, der krøb ned langs mit ene Ben, som var det en Slange. Jeg slog Øjnene op, stirrede omkring mig, men alt var som før, kun laa Gorillaen nu paa Maven med Ansigtet lige ned i Plankerne. Den glidende Bevægelse blev ved, og nu mærkede jeg til min Forbavselse, at det var Mahogniskrinet, som var paa Vandring. Jeg turde ikke rejse mig op, stirrede blot gennem Halvmørket, og nu saa' jeg, at Gorillaens ene Haand holdt fast i en Baadshage, hvormed han ganske langsomt halede Skrinet til sig.

Jeg blev et Øjeblik som lamslaaet, men havde

dog den Aandsnærværelse at ligge ganske stille og kun stirre fremad gennem de halvt aabne Øjenlaag. Imidlertid maa jeg dog have gjort en Bevægelse; thi Gorillaen rejste sig pludselig, lettede Lænsestenen ned fra Toften og kiggede med fremrakt Hoved hen imod mig. I dette Øjeblik var der i hans Ansigt et Udtryk, paa én Gang saa spændt og saa nederdrægtigt, at jeg i mit inderste Hjerte højlig fortrød, at jeg i min Skrivelse havde alluderet til Hajfiskemaven. Hvad havde jeg i dette Øjeblik ikke givet for at have min gode Mundt eller i det mindste hans Revolver ved min Side, men nu var der intet at gøre. Situationen var kritisk, saa kritisk, at jeg blev ganske kold af Rædsel og under et forvirret Tankemylder kun holdt en eneste Tanke fast — den at sælge mit Liv saa dyrt som muligt.

Gorillaen trak sig atter tilbage, satte sig paa Toften, tog Skrinet og betragtede det fra alle Kanter, saa rystede han det som en Abe tæt ved sit Øre og smilede veltilfreds. Lyden af Glassene maa vist for ham have lydt som Klangen af gyldne Dukater; thi han vejede det i Haanden og prøvede paa, om han kunde vriste det op med sine Hænder. Da dette ikke vilde lykkes, trak han sin brede, sicilianske Kniv;

men herved kom han til at vælte Skrinet ned paa Dødningehovedet, som øjeblikkelig vaagnede og satte sig over Ende med en forbavset Mine.

De to værdige Fyre tog Skrinet mellem sig, og nu opstod der en ivrig, hviskende Samtale, hvoraf jeg kun opfattede Ordet „denari" (Penge), men det forekom ogsaa temmelig hyppigt. Den sagte Hvisken gik over til et dæmpet Skænderi, under hvilket Dødningehovedet søgte at bemægtige sig Skrinet; men Gorillaen kastede ham med den ene Haand ned under Kabyssen, hvor han blev liggende uden at gøre Tegn til nogen som helst Modstand. Saa blev Skrinet pakket ind i nogle Pjalter, gemt under Toften, og nu saa' jeg til min Rædsel, at Gorillaen gav sig i Lag med at rulle den Tovende op, hvortil Lænsestenen var bundet. I et Nu blev alt mig klart.

Denne Sten vilde blive min Ligsten, hvis jeg ikke forstod at handle resolut. Men — hvad i al Verden skulde jeg gøre? Mit eneste Vaaben var en norsk Toldekniv, som jeg plejede at bære paa Ryggen. Jeg havde i Søvne lagt mig om paa den, og hurtig gled min Haand ned under Sejlet for at trække den ud af Skeden.

Rædsel! den var borte, jeg maatte have glemt den, da jeg klædte mig paa; men det haarde, jeg havde ligget paa, var ikke forsvundet, min

Haand famlede atter ned imod det og greb om det, det var den Jernkrampe, hvori Ankertovet var stukket. Mine Fingre løb Knuden rundt, fik fat i en Ende fugtigt Tov, og nu følte jeg, at dette holdtes til Krampen ved et Stik, der endte i en enkelt Slyngning. I dette Øjeblik rejste Gorillaen sig og lettede Lænsestenen saa let i Vejret, som var den en Kokosnød; men i samme Nu havde min Haand fat i Stikkets Ende, og idet jeg af alle Kræfter halede til, slap Tovet ud af Jernkrampen, rutschede bort under min Ryg, medens Feluken som en løssluppen Ganger stejlede i Vejret, drejede rundt og tog Fart med Strømmen.

Aldrig i mit Liv har jeg hørt Mage til Brøl som det, Gorillaen i dette Øjeblik udstødte, efterfulgt af et Hyl fra Dødningehovedet i den allerhøjeste Diskant. Selv fo'r jeg op, forfærdet over, hvad jeg havde gjort; thi Feluken satte af Sted med Strømmen, saa dens Planker dirrede derved. Men i næste Øjeblik tog alt en anden Vending, netop den, jeg havde tænkt mig.

Gorillaen tog den ene Aare, Dødningehovedet den anden, og begge gav sig til at ro som to desperate Mennesker, der kæmper for Livet. Selv fløj jeg hen i Agterstavnen, greb Rorpinden, drejede af og holdt Feluken stik imod Strømmen,

til stor Tilfredsstillelse for Gorillaen, som vedblev at raabe sit „coraggio Eccellenza", medens Dødningehovedet indskrænkede sig til at anraabe Madonna og Santa Lucia paa en højst gribende Maade.

Selv stirrede jeg ud over Felukens Ræling, det syntes mig, at vi ikke kom af Pletten, Vandet vedblev at koge og boble, som sejlede vi i skummende Champagne, men fremad syntes jeg ikke, det gik. Jeg maalte Afstanden over mod Charybdis, den forekom mig at være mindre end før. Da hørte jeg et ynkeligt Brøl, der gik over i en grædende Hulken; det var Dødningehovedet, som havde faaet et saa vældigt Nakkedrag af Gorillaen, fordi han ikke holdt Aaretag, at han atter laa henne ved Indgangen til Kabyssen.

Nu tog Gorillaen begge Aarer i sine senestærke Hænder, stemmede Fødderne mod Masten, bøjede sig tilbage og tog nogle Tag, saa de mægtige Aarer bøjede sig som Sivblade, endnu et Par Tag, og der begyndte at komme Fart paa Feluken.

Dødningehovedet krøb grædende ind i Kabyssen, Gorillaen vedblev at ro, saa det knagede i Tollene, og endelig slap vi løs af Strømmens krystende Favntag. Men hvorhen skulde jeg styre,

alt omkring mig laa endnu i Halvmørke. Da hørte jeg langt ude en klagende Tuden, og samtidig saa' jeg en bleg, rosenrød Stribe dukke frem. Det var Dagen, der kom, den længselsfuldt ventede Dag, og Konkyliehornet var Morgensignalet fra den nærmest liggende Sværdfiskefanger. Snart efter dukkede dens Mastetop op af Bølgerne, Morgenskæret tog til, det blev fra en Stribe til glødende Ild, saa til en klar, lysende Lue. Den unge, dejlige Morgensol steg op af det kølige Hav. Aah! hvor aandede jeg let.

Vor Ankomst til Prammen forstyrrede ikke Besætningen i dens Morgenbeskæftigelse, at spule Dækket og at fortære den dampende Polenta, som blev baaret frem i store, rødgule Fade; men da Gorillaen paa en noget uforsigtig Maade kom et af disse for nær, fik han en Modtagelse som viste, at han ikke var nogen persona grata blandt disse ellers saa gæstfrie Folk. Medens han skulende trak sig tilbage til Agterdækket, kom Prammens Fører op fra Kahytten, og til min store Glæde opdagede jeg, at han talte fortrinlig Neapolitansk.

Bekendtskabet var snart gjort. Min dyrebare Mahogni Kasse blev langet op, og da jeg med faa Ord havde forklaret ham, hvor vigtigt det var

mig at kunne undersøge Hovedet af en nys fangen Sværdfisk, lod han et Bord bringe op paa Dækket, og snart efter havde jeg opstillet mine Apparater.

Gorillaen saa' paa mig med et forbavset Blik, kiggede flere Gange ned efter sit tabte Anker og kom saa endelig hen til mig, idet han udstødte nogle arabiske Gryntelyde, hvis truende Betydning ikke var til at misforstaa. Men næppe havde han faaet Øje paa Kaptajnen, før han atter skulende trak sig tilbage til Agterdækket, og knapt var han forsvunden, før jeg hørte det kendte Signal: Sværdfisk ret forud. I et Nu tumlede hele Mandskabet som en Flok vævre Maager i Baadene, Signalet gentoges fra en af de andre Pramme og en halv Time efter laa to mægtige Sværdfiske paa vort Dæk. Folkene kastede sig over dem, flængede med deres lange Knive Rygfinnen op og tyggede dennes sejge, glasagtige Gelée med synlig Velbehag; men da Dødningehovedet stak mig et Stykke i Munden, fik jeg stor Lyst til at hive ham over Bord. Imidlertid lod jeg mig nøje med at faa mit eget Bord i Orden, og omringet af disse halvnøgne, bronzebrune Fiskere, der aabenbart antog mig for en Slags Troldmand, begyndte jeg med bævende Hjerte den Dissektion, som skulde bringe

Klarhed i saa mange tvivlsomme Punkter. Den varede i to Timer, men da havde jeg ogsaa fundet alt, hvad jeg søgte — Opgaven var løst. Det var ogsaa paa høje Tid at holde op; thi Solen brændte som Ild paa det hvidskurede Dæk, og Prammens tunge Rullen var i Længden alt andet end behagelig.

Da saa' jeg pludselig Dødningehovedet fare op af sin Halvslummer, klatre til Vejrs som et Egern, og fra Mastens Top udraabte han atter det vidunderlige Trylleord „Ecco il Mondo", idet han med den ene Haand vinkede ad mig og med den anden pegede ud over Havet, hvor en Feluks brede Latinersejl viste sig i det fjerne. Jeg fik Kikkerten for Øjet, stirrede og stirrede. Jo, der kunde ikke være Tvivl derom, det var Købmand Mundt i egen høje Person. Gul Straahat, gul Nankings Overklædning og gule Sko, han saa' ud som en Fugl, der kom lige fra de kanariske Øer.

Baaren af den friske Morgenvind nærmede Feluken sig med rivende Hast, den gule Skikkelse fik en Kikkert frem, jeg viftede med mit Lommetørklæde, og idet Feluken skurede hen ad Prammens Side, hørte jeg Mundts kendte Røst: „Saa gid Fanden havde den kære vordende Doktor i Rejefaget! Her har jeg ligget og kryd-

set fra Pram til Pram, og saa skal jeg være saa heldig at træffe Dem paa den sidste. Se nu, De kan komme ned til mig og saa af Sted."

„Tak," svarede jeg, „men jeg har mine egne Folk."

„Ja, det bilder De Dem ind," sagde Mundt, „men i hvert Fald er De dog i samme Tilfælde som Tordenskjold."

„Hvad mener De?"

Mundt pegede ud over sin Feluk, og til min Forbavselse saa' jeg Gorillaen for fulde Sejl staa over mod Calabriens Kyst.

Jeg maatte altsaa følge Mundts Opfordring. Dødningehovedet langede mine Sager ned i Baaden, og da vi havde taget Plads agter, sagde Mundt: „Naa, Gud være lovet, at jeg fandt Dem! De har sat mig og hele Pensionatet i den dødeligste Skræk; hvorfor vendte De dog ikke tilbage i Gaar Aftes?"

Jeg fortalte mit Eventyr med de mest levende Farver. Mundt hørte opmærksomt til; men da jeg berettede, hvorledes jeg havde narret Gorillaen ved at løsne Felukens Anker, brast han i en saa overvældende Latter, at jeg, som var paa Stemningens højeste Top, følte mig baade forundret og flov.

„Hvad ler De ad?“ spurgte jeg helt fornærmet.

„Ad Dem, kære Naturforsker, hvem Pokker skulde jeg ellers le ad, De har jo baaret Dem ad som det dummeste Asen.“

Jeg saa' endnu mere forbavset paa ham, og Mundt vedblev: „Hvad tror De, der var bleven af Dem, hvis De var kommen ind i „Garofano?“

„Saa var vi gaaet til Bunds.“

„Nej ingenlunde, men De havde faaet, hvad Fiskerne hernede kalder en Tarantella mortale, De var bleven ved at køre rundt og rundt og rundt til stort Grin for alle forbisejlende, og først naar en eller anden Bugserbaad havde stukket Dem en Trosse ud, var De sluppen ud af den moderne Charybdis, saa ør i Hovedet, som om De havde siddet i en Karussel.“

„Men hvis nu de to Mænd havde dræbt mig?“ indvendte jeg.

Atter brast Mundt i den klareste Latter, og atter havde jeg den samme Følelse af beklemmende Flovhed; thi han maatte dog have Grund til at le.

„Hør,“ sagde han, idet han lagde Haanden paa min Skulder, „De er en rigtig Københavner! Lad mig med faa Ord forklare Dem Situationen saaledes som den er, ikke saadan som De fore-

stiller Dem den. Altsaa: Jeg staar op om Morgenen, finder Deres Brev, hvori De nok saa flot fortæller, at De søger Frijord i Hajfiskens Mave. Endnu er der Tid til at forpurre hele Historien, og jeg sender derfor min Facchino af Sted for at fange Dem i Flugten. — — Hej, Agnello, hvorfor stoppede Du ikke Signoren inden han gik om Bord?"

Til min Forbavselse kom Dødningehovedet springende, standsede foran Mundt og udtømte sig i en Strøm af Veltalenhed, hvoraf jeg ikke forstod et Ord.

„Han siger," vedblev Mundt, „at han syntes, det var rigtigere at følge med for at passe paa Dem og være Dem til Tjeneste undervejs; thi da han saa', at De havde faaet Scrottone til Baadfører, turde han ikke gøre Vrøvl; onde Folk siger nemlig, at Scrottone er noget hastig af sig."

„Er han Deres Tjener?" udbrød jeg forbavset, „han har jo hverken Næse eller Øren."

„Nej, stakkels Fyr, han har mistet dem af pur Ærlighed. For et Par Aar siden var han saa dum at angive nogle af Maffiaens Haandlangere for at faa en lille Belønning. Den fik han ogsaa, men Morgenen efter traf man ham liggende uden for sin Vigne i en noget defekt

Tilstand. Siden den Tid forandrede han Signal, nu er han en af Maffiaens bedste Haandlangere."

„Og saa Deres Tjener!"

„Ikke Tjener — om jeg maa be', blot Facchino, det vil sige Karl, Bybud, Sjover eller hvad De nu vil. Om Morgenen gør han mine Indkøb, om Middagen besørger han min Post, og om Aftenen arbejder han i min Have. Ingen faar bedre Køb paa Torvet, ingen sin Post saa sikkert besørget, og ingen er saa fri for Tyve, som jeg; thi jeg tolder direkte til Maffiaen og betjener mig ikke af Mellemhandlere. Til Gengæld er han mig fuldstændig hengiven, og da han gik om Bord med Dem, var De lige saa sikker, som om jeg selv havde siddet ved Deres Side. — Sagde han da slet ikke, at han var sendt af mig?"

„Aa!" udbrød jeg. „Jeg Dosmer. Han raabte bestandig paa sit Mondo, naar han pegede tilbage mod Havnen."

„Og det kunde De ikke forstaa," spurgte Mundt og lo paa ny. „Jeg hedder „Mondo" overalt i Messina. Og min skikkelige Agnello har De oven i Købet været bange for."

„Jeg kunde ikke holde ud at se paa hans

Dødningefjæs, men oprigtig talt var jeg mere bange for Scrottone."

„Det havde De ogsaa Grund til, thi Ærligheden trykker ham ikke. For det første har han været paa Galejerne i tre Aar for Mord og senere et Par Aar for Smugleri. Havde han kunnet stjæle Deres Skrin, vilde han ikke have generet sig derfor; men videre tror jeg ikke, han havde vovet sig, saa længe Agnello var i Baaden."

„Han kunde jo have kastet os begge over Bord," bemærkede jeg, „for han har Kræfter som en Bjørn."

„Det er ikke gjort med Kræfter alene," svarede Mundt. „Min Tjener er vel kendt over hele Messina, og den, som krænker ham, faar med mig at gøre. Jeg lader mig ikke spille paa Næsen, skal jeg sige Dem."

„Men Stenen, kære Mundt, jeg saa' ham jo gøre Rebet fast."

Mundt slog atter sin klare Latter op og sagde: „Kære Københavner, man skulde ikke tro, at De kom fra vort gode Øresund, hvor der ogsaa drives Smugleri. Scrottone har ganske sikkert haft Smuglergods med sig, derpaa tyder ogsaa hans Flugt til Calabriens Kyst. Kommer Toldvæsenet ham uforvarende paa Nakken, sænker

han det, og det var dertil, Stenen skulde bruges."

„Men saa gaar jo hele mit Eventyr op i Røg."

„Ganske vist! Alt hvad De faar ud af det, er Stof til en lille Fortælling, naar De sidder hjemme i Deres lune Arnekrog. Der er ikke sket noget endnu, men det kan komme," lagde han til med en vis Vægt.

„Hvad mener De dermed?"

„Ser De, Scrottone kaprede Dem ganske sikkert med den Tanke, at der var en Forretning at gøre med saadan en udenlandsk Grønsnabel. Ja — om Forladelse — som De virkelig er. Saa sendte jeg ham min Facchino paa Halsen. Det var den første Streg i Regningen. Saa opdagede Agnello, at han vilde stjæle Deres Skrin, og endelig vil det ganske sikkert gaa op for ham, at Ankeret ikke er gaaet løs af sig selv. Saadan et Anker koster en Snes Lire, og det glemmer han Dem ikke. Hvis jeg derfor maa give Dem et godt Raad, saa tag i Dag med mig til Taormina. Det gamle Amfiteater maa De dog se, men i Morgen tidlig er De om Bord paa Damperen til Neapel; thi vel er De undgaaet Charybdis, men det gamle latinske Ordsprog

siger jo: „Den falder i Scylla, som vil undgaa Charybdis."

Af Turen til Taormina blev der desværre intet, thi et Par Dage før vi skulde af Sted, var et engelsk Rejseselskab blevet udplyndret tæt ved Byen, og Mundt, som var en forsigtig Mand, foretrak derfor at blive hjemme, saa meget mere, som ogsaa Ætna ikke var ganske rolig. For mit Vedkommende var mine Studier endt, thi jeg havde ikke Lyst til anden Gang at gaa under Sejl med Scrottone, og en smuk Morgen stod jeg igen paa Dampskibet, som skulde føre mig tilbage til Neapel.

Agnello bar min Bagage, Mundt kyssede mig paa Kinden til Farvel, men lige idet vi lettede, saa' jeg Scrottone komme til Syne paa Kajen, hvor han brølte nogle uforstaaelige Ord til mig. Jeg tilkastede ham et Femlirestykke, som han med et hæsligt Grin stak i sin Lomme, og saaledes skiltes vi — vel ikke som Venner — men dog som gode Bekendte, der ikke ønsker at se hinanden oftere.

SJETTE KAPITEL

Afrejse fra Rom. — Civita vecchia. — Marseille. — Nattefart til Paris. — Milne Edwards. — Ny Lidelse. — Kejserinde Eugenie og Napoleon den Tredje. — Jardin d'acclimatation. — Kulkælderen. — Rejse gennem Tyskland. — Hjemkomst til Danmark.

VED min Ankomst til Neapel var Byen som uddød. Alle mine Bekendte og alle mere velstaaende var flygtet for Sommerens Hede til Kapri, Ischia og Sorrent. Selv Konsulen var borte, Panceri havde taget Ferie, og jeg havde saaledes atter kun mine to smaa Fiskerdrenge til Selskab ved mit Middagsbord.

Forunderlig deprimerende virkede denne Forladthed paa mig; thi jeg tænkte tidt, at hvis jeg nu døde, vilde der ikke være en Sjæl, som kendte mig, ikke én, som kunde følge mig til Jorden, og denne Tanke blev efterhaanden saa trykkende, at jeg besluttede at vende tilbage til Rom, saa meget mere som jeg jo egentlig ikke havde noget videnskabeligt Formaal for Øje.

Da jeg havde besluttet at gøre Tarantelen og Tarantismen til Genstand for en større Monografi, søgte jeg at samle al den gamle Litteratur, som kunde findes i saa Henseende; men hvad jeg fandt var saare lidet, og mærkelig nok var Universitetsbiblioteket ogsaa fattigt i denne Henseende. Da jeg en Dag gennemrodede Bogsælgernes Boder, traf jeg en Bog, som vakte min største Interesse. Det var „Processen mod Beatrice Cenci og hendes Slægt"; denne forfærdelige Proces, som endte med hele Slægtens Undergang og Inddragelse af dens uhyre Godser under Pavestolen. Uden at tænke videre derover købte jeg Bogen, og Dagen derefter var jeg paa Vejen til Rom.

Lige til Ceprano gik alt fortræffeligt, men da det pavelige Toldvæsen aabnede min Koffert var „Processen mod Cencierne" den første Bog, som faldt dem i Hænde. Jeg havde slet ikke tænkt over, at denne Proces, som beretter en Række af de mest infame Tildragelser under Clemens den Ottende hørte til dem, som bærer tre Kors paa Ryggen, hvilket muligvis betyder, at man maa korse sig tre Gange naar man har læst den. For at spare mig denne Ulejlighed, blev Bogen øjeblikkelig konfiskeret; men det blev ikke derved. Alle mine Bøger, mine Breve,

kort sagt alt, hvad der i min Koffert fandtes af skrevet eller trykt blev ubarmhjertigt kondemneret og lagt ad acta med den Bemærkning, at jeg kunde faa det hele tilbage i Rom, naar Propagandaen havde skilt Bukkene fra Faarene. Et stort Held var det, at jeg bar mine videnskabelige Manuskripter hos mig; thi havde man ogsaa konfiskeret dem, havde man derved taget hele Grundlaget bort til min Doktordisputats. Forgæves protesterede jeg, forgæves søgte jeg at bestikke, det var øjensynligt, at Cenciprocessen var den af alle Bøger, der mindst maatte komme ind i Pavestaten; men jeg trøstede mig ved Haabet om atter at faa mine Sager tilbage, selv om jeg saa tabte „Processen".

Ved min Ankomst til Rom traf jeg denne By lige saa forladt af Venner og Bekendte som Neapel. Bravo var rejst til Schweitz, Dietrichsson, Prior og Runeberg laa i Albanerne, ja selv Budal var forsvundet et Sted hen i Abruzzerne, hvor man senere havde ondt ved at finde ham.

Trods den trykkende Sommerhede vilde jeg endnu en Gang besøge Tarantelbakkerne for at fuldstændiggøre mit Materiale; men jeg blev hurtig belært om, at man ved Sommertid ikke skal foretage denne Jagt, thi næppe havde jeg nærmet mit Ansigt til en af dens Huller for at

frembringe den hvislende Lyd, der skulde angive, at en Flue var i Nærheden, før Tarantelen sprang mod mig med en saadan Kraft, at den fløj ned i mit Ærme, hvor den bed sig saa fast, at Hovedet blev siddende, da jeg rev den løs. Da jeg mindedes Seidlitz's Skæbne paa Sicilien, opgav jeg enhver videre Undersøgelse og vendte atter tilbage til Rom for at besøge dens Ruiner for sidste Gang.

Da jeg den næste Formiddag gennemvandrede Forum, traf jeg en tysk Arkæolog fra det preussisk arkæologiske Institut paa Kapitolium, hvor han havde sin Bolig. Han havde flere Gange tidligere været min Fører mellem disse vidtløftige og ofte vanskelige Tempelrester, og jeg blev meget glad ved at se ham igen; thi han var dog et Menneske, som man kunde tale forstandig med. Under vor Samtale kom jeg til at berøre det spændte Forhold mellem Tyskland og Danmark, og spurgte ham, om han troede, at Tyskland vilde paaføre os Krig.

„Ganske bestemt," svarede han, „den vil ikke lade længe vente paa sig, muligvis bryder den ud inden De vender hjem. Vi maa have denne Krig og det af tre Grunde."

„Hvilke?" spurgte jeg paa én Gang beklemt og forundret.

„Først fordi vi i tre Aar har kæmpet mod det lille Danmark uden at opnaa noget positivt Resultat, og dette er en Haan, som det store Tyskland ikke kan finde sig i. Kender De Bismarck og Moltke? Deres Maal er ikke blot at samle Tyskland til en Enhed, men at gøre det til en Sømagt af første Rang, og derfor maa vi have Kielerhavn, den er os aldeles nødvendig. Dernæst har Moltke reorganiseret den preussiske Hær, forsynet den med nye Vaaben, og Danmark bliver den første, paa hvem vi prøver dem. Muligvis kommer Krigen først til næste Foraar, men længere vil den ikke lade vente paa sig."

Det var triste Fremtidsudsigter, og jeg maa tilstaa, at de berøvede mig enhver Lyst til at blive længere i Rom.

Der var nu kun én Ting tilbage, men den laa mig ogsaa særlig paa Sinde, at faa mine Bøger og min Korrespondance fra Propagandaen, hvor de nu havde beroet omtrent en Uge efter min Ankomst. Jeg vandrede altsaa op i denne store, mørke Jesuiterrede, hvor jeg blev modtaget med den allerstørste Forekommenhed af en gejstlig Herre, som forsikrede mig, at jeg næste Morgen kunde afhente mine Breve, hvorimod man endnu ikke var færdig med Bøgerne.

Jeg priste mig lykkelig ved at kunne redde en Korrespondance, hvoraf særlig Schiødtes Breve var mig vigtige; men da jeg næste Morgen atter stod i den store, skumle Sal, hvor Censuren residerede, blev jeg modtaget af en anden gejstlig Herre, som under de største Høflighedsbeviser forsikrede mig om, at det hele var en Misforstaaelse, og at jeg om tre Dage kunde hente baade mine Breve og Bøger, med Undtagelse af Cenciernes Proces.

Jeg lod de tre Dage gaa til Ende, og da jeg paa den fjerde paa ny indfandt mig, fik jeg atter den Forsikring, at hvis jeg vilde vente en Uge, vilde hele Sagen være i den skønneste Orden. Nu tabte jeg Taalmodigheden. Det blev mig klart, at man holdt mig for Nar, og da Bravo ikke var i Rom, maatte jeg opgive ethvert Haab, pakke min Koffert og se at komme af Sted snarest muligt; thi Jesuiterkollegiet havde allerede opholdt mig over fjorten Dage med denne kedelige Affære.

Jeg pakkede altsaa mine Sager, vandrede endnu en maaneklar Nat ud over det gamle Forum, og næste Morgen tog jeg med tungt Hjerte af Sted til Civita vecchia for at gaa til Marseille. Atter laa det blaa Middelhav stille og spejlklart, som var det en Indsø, og en Aften

landede jeg i det skønneste Vejr i den store Havnestad, hvor Livet bruste paa en sælsom, larmende Maade, naar man kom fra det øde, gravstille Rom.

Min Længsel efter at se det muntre Paris var saa stor, at jeg fra Skibet tog umiddelbart til Banegaarden for at faa Plads i Iltoget, der afgik kort efter. Franskmændene kalder dette Tog „le train du Nord", men Folkevittigheden har omdøbt det til „le train du mort", og hvad dette betød, fik jeg snart at føle.

I Begyndelsen susede vi af Sted med Iltogsfart uden at mærke noget synderligt, men da vi var komne forbi Lyon, fik jeg en Følelse af, at jeg snarere var paa et slingrende Skib end i et Jernbanetog. Vagonen kastedes snart til den ene, snart til den anden Side, ofte med en saadan Voldsomhed, at jeg ligefrem blev slynget fra min Plads. Kom vi til en Kurve, hældede Vagonen saaledes, at jeg troede den skulde vælte, og dertil var vi indhyllet i en Sky af Støv og Røg, som trængte ind selv gennem de lukkede Vinduer. At sove var aldeles umuligt, Heden var ubeskrivelig i det snævre Rum, hvor Støvet laa saa tykt, at man kunde tegne i det. Vi vedblev at køre uden ringeste Ophold, jeg led af en forfærdelig Tørst i Forbindelse med

en voldsom Hovedpine, som endnu mere forøgedes ved den nervøse Uro, der var kommet over mig; thi at der med en saa slet bygget Jernbane let kunde indtræffe en Katastrofe, stod mig ganske klart.

Vi havde passeret forskellige Tunneler uden mindste Uheld, men et Par Timer efter Midnat naaede vi en, som havde en usædvanlig Længde. Lampen i min Kupé var for længst gaaet ud, jeg sad ganske ene i ravnesort Mørke, Luften blev mere og mere tung, Stødene mere voldsomme, og pludselig hørte jeg fra Lokomotivet en skingrende Piben, som ikke vilde tage nogen Ende. Det gav et saa voldsomt Ryk i Toget, at jeg tumlede over Ende, og saa holdt vi stille.

Overbevist om at vi var paa Veje til et Sammenstød, rev jeg Vinduet ned og modtoges af en tyk kvælende Stenkulsos, som tvang mig til at lukke det igen. Saa hørtes en larmende Brølen, en hvinende Piben, det gav atter et Ryk i Toget, og forbi os flammede et Lokomotiv med røde Fakler, som var det Hovedet paa en ildspyende Drage. Det var Toget fra Paris, som havde mødt os midt i Tunnelen, noget hvorom jeg ikke havde den fjerneste Anelse. Saa fo'r vi videre, og om Morgenen rullede jeg ind i Paris, saa fuld af Sod og Støv, at jeg satte

Hotelværten i Forbavselse ved at forlange Badevand to Gange.

Endskønt jeg var ør og træt af den forfærdelige Nattefart, opsøgte jeg dog straks den berømte Naturforsker Milne Edwards, da det var min Agt at gennemgaa, hvad Parisermuseet indeholdt af Myriapoder, for at sammenligne dem med de Arter, jeg havde indsamlet i Italien. Skønt jeg ingen Anbefalingsskrivelse havde, blev jeg modtaget med den største Forekommenhed; men nu indtraf der et snurrigt Tilfælde, som jeg ikke havde beregnet. Da jeg forlod Danmark, talte jeg taalelig godt Fransk, og da jeg forlod Italien, havde jeg talt Italiensk i de sidste tre Maaneder, men nu filtrede disse nærliggende Sprog sig saaledes ind i hinanden, at det var mig umuligt at gøre Milne Edwards begribelig hvad jeg egentlig vilde. Til sidst maatte vi føre Samtalen paa Tysk, hvori han just ikke var nogen Mester.

Fra nu af besøgte jeg daglig det naturhistoriske Museum, „jardin des plantes“ og „jardin d'acclimatation“, hvor jeg forbavsedes over den rige Dyreverden, som man her havde formaaet at samle. Men da jeg atter vendte hjem, efter en lang, anstrengende Dag, følte jeg igen de usalige Smerter i Øjet, og den næste Dag opdagede jeg,

at jeg var blevet Offer for en ny Inflammation, hvis Spirer vistnok var lagt ved Nattekørslen fra Marseille.

Der fulgte nu en Række mørke, triste Dage, hvor jeg sad indelukket paa mit Værelse i Hotellet, hvorfra jeg først kunde vove mig ud naar Tusmørket begyndte. Jeg vandrede da hen til en „cabaret", som særlig søgtes af Paris's blusekl ædte Arbejdere, nød her mit tarvelige Aftensmaaltid og lyttede til de muntre Røster, der klang rundt omkring mig. Selv var jeg sorgfuld og beklemt; men Lystigheden hos disse jævne, tarvelige Folk gjorde mig godt.

Af Danske var der dengang kun meget faa i Paris, og paa Grund af min Sygdom kunde jeg ikke gøre dem Følge. Jeg vandrede om alene, saa godt jeg kunde, med mit tilbundne Øje; men jeg blev dog Vidne til to smaa Scener, som dybt har præget sig i min Erindring.

Den ene foregik paa en regnfuld Eftermiddag i Rue de Rivoli. Jeg stod foran en af de store Juvelbutikker, maaske den største i Paris, og beundrede det Glimmerhav af Diamanter, Safirer og Smaragder, der funklede paa det sorte Fløjl. Regnen faldt tæt og Føret lignede noget nær det københavnske paa en Novemberdag. Da saa' jeg en lille, elegant Vogn komme rullende med

Kusk og Tjener, begge i sort Livré. Den standsede uden for Juvelbutikken, Tjeneren sprang af og idet han lukkede Vogndøren op, bøjede han sig dybt. En underskøn Kvinde kom til Syne, kastede et spejdende Blik til begge Sider, kiltrede saa Kjolen op, saa jeg kunde se hende lige til Knæene, og hoppede med et Par Spring, saa let som en Danserinde, over Fortovet og ind i Butikken. Jeg antog hende for en Danserinde fra Operaen; men da en forbigaaende Herre havde hilst hende meget ærbødigt, spurgte jeg ham, hvem hun var.

„Ah Monsieur," svarede han, „ne connaissez vous pas l'impératrice."

Det var virkelig Kejserinde Eugenie, som efter Franskmændenes Forsikring havde den Vane selv at besøge Paris's store Butikker inkognito. Hun maa have beholdt denne Lyst i en mærkelig Grad, thi længe efter at Kejserdømmet var styrtet og hun som en aldrende Enke levede i England, rejste hun alligevel flere Gange til Paris og besøgte de samme Handlende, der havde bøjet sig dybt for hende som Kejserinde.

Var Kejserinden inkognito den Gang, jeg havde den Fornøjelse at se hende, saa var mit Møde med Napoleon den Tredje af en ganske anden Natur. Det var Napoleonsdagen den 15de August.

Der havde om Formiddagen været Tropperevu, og da Solen var gaaet ned, svømmede Paris i et Hav af Lys, Lamper og Blus. Paa „arc de triomphe“ tindrede for første Gang det elektriske Lys, som noget hidtil nyt og ukendt.

Jeg stod atter i Rue de Rivoli, men denne Gang var Gaden pakket med Mennesker saa tæt, at jeg næppe kunde bane mig Vej. Pludselig opstod der et vældigt Røre rundt omkring mig. „Vive l'empereur“ klang det fra tusinde Stemmer, og i en firspændig Galavogn kom Kejseren kørende. Den blændende Illumination gjorde Gaden saa lys som om Dagen, og jeg kunde saaledes tydelig se alt omkring mig. Den mægtige Cæsar sad tilbagelænet i Vognen i Generalsuniform, hans Ansigt var bronzegult, Øjenlaagene hang slappe ned, Ansigtet laa som i en forstenet Ro, kun naar Vivatraabene klang stærkest, førte han langsomt Haanden til den trekantede Hat; men da man pludselig hørte „Vive la république“ fra en Gruppe Studenter, fo'r han sammen og stirrede med et hvast Udtryk hen imod den Kant, hvorfra Raabet kom. Saa svandt Cæsaren og hans prægtige Følge bort i Menneskehavet; men lidet tænkte jeg dengang paa, at han sytten Aar efter skulde sidde som en enlig Fange paa „Wilhelmshöhe“, og at Raabet „Vive la répu-

blique" skulde gjalde saa mægtigt fra Paris, at det overdøvede alt andet.

Da Inflammationen begyndte at sagtnes, vilde jeg atter tage fat paa mine afbrudte Studier, men blev forhindret deri ved et Tilfælde, som nær havde kostet mig Livet. Jeg vilde vise et Par af mine Landsmænd „jardin d'acclimatation", og vi kom paa denne vor Vandring ogsaa op i det Maskinlokale, hvorfra Varmedampene sendes ud til Krybdyrhusene. De andre var blevet noget tilbage, medens jeg gik op for at tale med en af Opsynsmændene, som jeg kendte. Jeg kom ind i et halvmørkt Rum, og hvad der saa skete, derom har jeg ingen Anelse; thi da jeg vaagnede, laa jeg paa en Bunke Nøddekul, og foran mig sydede en vældig Dampkedel. Jeg vedblev at stirre paa dette gnistrende Uhyre uden at kunne begribe, hvorledes jeg var kommet ned i denne Kulgrube; thi det sidste jeg havde set var det halvmørke Rum, hvor jeg havde haabet at træffe Opsynsmanden.

Jeg kunde i Begyndelsen ikke røre mig, havde voldsomme Smerter i Hovedet, og da jeg forsøgte at rejse mig, følte jeg, at de skarpe Kulstykker havde boret sig ind i mine Knæ, som smertede mig meget. Saa hørte jeg mine Landsmænd kalde, og da jeg svarede, kom de ned

tillige med Opsynsmanden, og nu fik jeg at vide, hvad der var hændet. Paa Grund af mit svage Syn havde jeg ikke bemærket en aaben Luge i Gulvet, gennem denne var jeg styrtet ned i Kælderen, og havde Nøddekulsbunken ikke taget Stødet af, havde jeg efter al Rimelighed slaaet mig ihjel mod Stengulvet. Nu slap jeg med Skrækken, blev kørt hjem, men det varede dog nogle Dage, inden Saarene nogenlunde var lægte.

Rygterne om Krig og Ufred med Tyskland hørtes ogsaa i Paris, hvor man i øvrigt kendte saare lidet til danske Forhold trods Billes franske Breve i Dagbladet, som paa Grund af deres gammeldags Fransk mere vakte Moro end Interesse hos Pariserne. Tillige maatte jeg tilstaa for mig selv, at Paris i visse Henseender skuffede mig; thi naar man kommer fra Italiens Herlighed, fra den evige Stad med Aartusinders skønne Minder, og med dens halv middelalderlige Præg, synes man ikke ret om det overfladiske, gøglende Liv, der møder Øjet og Sindet i det moderne Babylon. Det var desuden paa Tiden at komme hjem; men jeg skulde endnu møde et Par Beviser paa tysk Venlighed, som jeg skal anføre, fordi de saa fortræffelig illustrerer den Stemning, som i hine Dage rørte sig overalt i Tyskland, hvor de Danske blev betragtet

som en dum og dvask Nation, hvis største Brøde var at have kæmpet sejrrigt mod det stormægtige Tyskland.

For at være vis paa at bringe mine videnskabelige Skatte i Sikkerhed, førte jeg en lille Haandkuffert med mig, hvori jeg havde nedpakket alt, hvad der var sjældent eller nyt i videnskabelig Henseende, og denne Haandkuffert vaagede jeg over som en gerrig over sin Skat. Den stod altid ved min Side, og alt var gaaet saare godt, indtil jeg ved Køln kom over den preussiske Grænse. Toget havde lige sat sig i Gang, da en uniformeret Konduktør stak Hovedet ind af Vinduet for at klippe Billetterne. Idet jeg rakte ham min, opdagede han Kufferten og raabte barsk:

„In Wagon darf man kein Gepäck mitnehmen."

Jeg sagde ham, at denne lille Haandkuffert indeholdt videnskabelige Sager af høj Værdi, som var bestemt til Museet, og da han spurgte hvilket Museum det var, var jeg saa uforsigtig at nævne Ordet „København".

„Das Museum in Kopenhagen!" raabte han vredt, „dann machen Sie den Koffer gleich fort," og da jeg ikke straks lystrede, rev han den trods

mine kraftige Protester til sig, og forsvandt med den i Mørket.

Om han havde røvet alle mine Penge var det for intet at regne mod det Tab, jeg her frygtede at have lidt. Materialet til min Doktordisputats, til Tarantelafhandlingen og til Beskrivelsen af de italienske Myriapoder laa tillige med mine Manuskripter i denne lille Kuffert, og nu var den rimeligvis kylet ind i Pakvognen mellem det store Rejsegods, hvis Vægt kunde tilintetgøre hele dens Indhold. Jeg sad ligefrem i Feber indtil vi naaede den hannoveranske Grænse; men til min store Forbavselse leverede Konduktøren mig Kufferten tilbage i fuldstændig uskadt Stand med den Bemærkning, at han havde været nødt til at lystre Reglementet. I min Glæde vilde jeg give ham en anselig Drikkeskilling; men idet han pludselig antog en stram militær Holdning, svarede han:

„Trinkgeld verboten," drejede sig om paa Hælen og forsvandt.

Nu forstod jeg den gamle General Lundings Ord:

„Ordres parieren oder nach Spandau marschieren." De er ikke behagelige at leve under, men de har gjort Preussen til hvad det er.

Den næste tyske Behagelighed var det mig

forbeholdt at møde i mit eget Fædreland. For at undgaa alt Vrøvl med Toldvæsenet i Altona, havde jeg lagt mine faa toldpligtige Sager øverst i Kufferten og deriblandt tre Koralhalsbaand, som min Tante, Fru Ida Suhr, havde bedt mig købe til sine Døtre.

Idet Toldbetjenten aabnede Kufferten, spurgte han mig paa Tysk om dens Indhold, og jeg svarede paa Dansk, da jeg antog, at man paa et dansk Toldsted vel maatte forstaa dette Sprog; men til min Forbavselse skreg han i en oprørt Tone:

„Her i Altona forstaar vi ikke Dansk, behag at tale Tysk."

„Kann nicht," svarede jeg, og gjorde mig saa dum som mulig.

„Kann nicht — kann nicht," raabte han, „das heisst will nicht, was haben Sie hier im Koffer?" Han greb Koralbaandene, kastede dem paa en Vægt og forlangte en aldeles urimelig Told, som jeg vægrede mig ved at betale; men han pegede paa de ganske smaa Guldlaase og sagde, at naar der ved en Ting fandtes Guld eller Sølv, blev det hele fortoldet som saadant.

Nu blev det mig for broget, jeg rev min Kniv op, skar Laasene fra, kastede dem paa Gulvet og bad ham fortolde Perlerne alene. Næppe

havde jeg udtalt denne Fordring, før han kaldte paa et Par Betjente, som efter en kort Konference førte mig ind i et halvmørkt Rum, hvor jeg trods mine Protester blev klædt af og undersøgt paa den bare Krop; men da man intet fandt, fik jeg Ordre til hurtigst at klæde mig paa, da Toget var i Færd med at fare af Sted, og da jeg atter traadte ud i Toldlokalet, havde man endevendt min Kuffert og spredt dens Indhold til alle Sider. I en Hast kylede man min Garderobe ned i den, og da Kuffertlaaget nu ikke lod sig lukke, slog man et Reb om det hele og trillede den saaledes ud til Pakvognen. Selv maatte jeg løbe af alle Kræfter, og havde næppe naaet en Vagon før Toget satte sig i Bevægelse. Saaledes var Stemningen i Hertugdømmerne dengang, og da Bille erfarede, hvad der var sket, fik han mig til at offentliggøre Sagen i Dagbladet; men herom brød de Herrer i Altona sig vistnok kun lidet.

Saa susede Toget af Sted til Kiel, hvor det danske Dampskib laa parat til at tage imod os. Jeg saa' atter mit danske Flag, hørte atter kære danske Stemmer, og dog følte jeg mig forunderlig fremmed, saa fremmed, at da en jydsk Hestepranger raabte:

„Jomfru! giv mig to Rundtenommer med holstensk Ost og en Dram!“ maatte jeg uvilkaarlig briste i Latter over hans djærve jydske Dialekt, og da Toget rullede ind paa Københavns Banegaard, syntes jeg, at jeg som en fremmed Fugl vendte tilbage til den hjemlige Rede. Her var alt Fred og Ro, man vandrede om i den gladeste Sorgløshed, og naar jeg fortalte mine Venner, hvad den tyske Arkæolog havde spaaet paa Forum Romanum, lo de mig ud som en fantastisk Drømmer. Man ranglede med Østersøens Nøgler, troede paa Dannevirke og den Hall'ske Politik. Men Skyerne trak tættere og tættere sammen, uden at man anede de Lyn, som senere skulde rive ikke alene Holsten, men ogsaa Sønderjylland fra Danmarks blødende Hjerte.

EFTERSKRIFT.

Da jeg havde fuldendt mine „Eventyr i Udlandet“ viste det sig, at Manuskriptet havde naaet en saadan Størrelse, at Forlaget ansaa en Deling for ønskelig. „Under Palmer og Pinier“ maa derfor betragtes som en umiddelbar Fortsættelse af „Eventyr i Udlandet“, og dette maa tjene til Undskyldning for, at Læseren uden foregaaende Varsel føres ind i Skildringen af det middelalderlige Rom.

Da jeg desværre ikke selv har kunnet besørge Korrekturen, vil det neppe undgaas, at der hist og her vil findes enkelte Fejl og Unøjagtigheder, for hvilke jeg maa bede Læseren om Overbærenhed. Af saadanne skal jeg blot her anføre, at min Faders Dødsdag fejlagtig er angivet til den 15. i Stedet for til den 23. November 1861.

Til Slutningen skal jeg gøre opmærksom paa, at alle de Portrætter, jeg har anvendt, ere tagne efter de Fotografier, som jeg under mit Ophold i Italien fik forærende af mine talrige Venner og Bekendte i Rom og Neapel.

København, den 15. September 1905.

Vilhelm Bergsøe.

VILHELM BERGSØE

Fra Piazza del Popolo. 9. Udg. 5 Kr., indb. 7 Kr.

I Ny og Næ. Digte. 5. Udg. 2 Kr., indb. 3 Kr. 40 Øre.

Fra den gamle Fabrik. 5. Udg. 5 Kr., indb. 6 Kr. 75 Øre.

I Sabinerbjergene. 2. Udg. 4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.

Hjemvee. Digte. 3. Udg. 2 Kr., indb. 3 Kr. 40 Øre.

Blomstervignetter. 3. Oplag. 1 Kr. 25 Øre, indb. 2 Kr.

Italienske Noveller. 2. Udg. 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 75 Øre.

Fra gamle Dage. Fortællinger. 4 Kr.

Fra sollyse Strande. Fortællinger. 4 Kr.

Julefortællinger. 4 Kr., indb. 5 Kr. 50 Øre.

Falskmøntneren. Ill. af *Nørretranders.* 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 50 Øre.

Nissen. Danske Folkesagns-Eventyr. Ill. af *H. A. Brendekilde.* Indb. 2 Kr.

Fødselsdagsalbum. Med Vignetter af *F. Kraul.* 4. Udg. Indb. 2 Kr., indb. i Skind 4 Kr.

Gyldendalske Boghandel · Nordisk Forlag

VILHELM BERGSØE

DE FORBISTREDE DRENGE

PORTRAITER OG INTERIEURER
FRA „DEN GAMLE FABRIK", „SORTE HANE" OG
BORGERDYDSKOLEN PAA CHRISTIANSHAVN

4 Kr. 50 Øre

KRIGEN OG KOLERAEN

FORTSÆTTELSE AF „DE FORBISTREDE DRENGE"

Med et Portræt

3 Kr. 25 Øre

STUDENTERLEBEN OG STUDIELIV

ERINDRINGER FRA
MIDTEN AF FORRIGE AARHUNDREDE

Med mange Portrætter

4 Kr.

EVENTYR I UDLANDET

Med mange Portrætter

4 Kr.

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

JAN 28 1931